Sortland kommune

Årsmelding 2023
Sortland

Innholdsfortegnelse

DEL 1 ÅRSBERETNING

Forord 4
Årets konsoliderte regnskap 5
Kommunens økonomisk utvikling 11
Befolkningsutvikling 34
Klima, miljø og beredskap 35
Medarbeidere og organisasjon 36
HMS og tilsyn 44

DEL 2 ÅRSREGNSKAP

Sortland Kommunes årsregnskap 47
Bevilgningsoversikt drift § 5-4 første ledd 47
Bevilgninger drift § 5-4 andre ledd 48
Bevilgningsoversikt investering § 5-5 første ledd 48
Bevilgningsoversikt investeringer § 5-5 andre ledd 48
1. Investeringer i varige driftsmidler 48
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6 52
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner § 5-9 53
Noter Årsregnskap 54
Kommunens tjenesteområder 66
Kommunedirektør 66
Oppvekst 70
Helse og omsorg 82
Teknisk og Samfunnsutvikling 89
Finansforvaltning 94
Internkontroll 98
Status investeringsprosjekter 99

Del 1
Årsberetning

Sortland kommune

Forord

Sortland kommunes årsberetning og årsregnskap for 2023 er en del av kommunedirektørens samlede rapportering til kommunestyret. Samlet gir dette et dekkende bilde av kommunens økonomiske situasjon samt resultat av virksomheten og måloppnåelse for 2023.

Årsregnskapet viser økonomiske oversikter og noter knyttet til driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balanseregnskapet. Årsberetningen gir opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Årsberetningen beskriver utviklingstrekk og viktige hendelser for Sortland kommune gjennom året 2023, og oppnådde resultater i den kommunale tjenesteproduksjonen.

Kommunedirektøren skal i henhold til Kommunelovens § 25 -2 rapportere til kommunestyret om internkontroll minst en gang pr år, dette ivaretas i årsberetningen.

Sortland kommune fortsatte i 2023 med en fortsatt moderat befolkningsvekst. Kommunen tok imot 209 flyktninger i 2023, men vi hadde et negativt fødselsoverskudd med 11 personer. Mottak av flyktninger og innflytting gjør at kommunen øker med antall innbyggere.

De demografiske befolkningsframskrivningene viser at Sortland kommune vil få flere innbyggere i eldre aldersgrupper og færre barn i tiden fremover. Dette vil påvirke kommunens virksomhet og vil nødvendiggjøre endringer i tjenesteproduksjonen. Gledelig er det at det første spadetaket for det nye sykehjemmet ble tatt i oktober 2023 og med en plan om ferdigstillelse i 2025.

Sortland kommune har en omfattende tjenesteproduksjon, og de ansatte yter gode tjenester til våre innbyggere. Det er stor næringsaktivitet og utvikling i regionen - og dette er positivt. Men for kommunen merkes dette på høg turn-over av kommunes ansatte, som er attraktiv i det private arbeidsmarkedet. Kommunen erfarer at det stadig blir vanskeligere å rekruttere rett kompetanse, noe som kan utfordre kvaliteten og omfanget på tjenestene.

Sykefraværet i kommuneorganisasjonen for 2023 ligger på samme nivå som fjoråret. Både helse og omsorg, skoler og barnehager har hatt store utfordringer knyttet til mangel på vikarer. Det er derfor satt i gang systematiske tiltak for å få flere innbyggere som ikke er yrkesaktive; som pensjonister og uføre til å ta vikaroppdrag. Til tross for perioder med mangel på personell og på grunn av alle våre dyktige ansatte, har vi likevel klart å levere tjenester av god kvalitet.

Årsregnskapet for Sortland kommune for 2023 viser et netto driftsresultat på 46,2 MNOK, som tilsvarer en andel på ca. 3,5 %. Dette skyldes i hovedsak at kommunen solgte alle sine aksjer i Vesterålskraft AS til Vesterålen Energi AS. Kommunens disposisjonsfond ble i 2023 redusert med 51 MNOK og ved utgangen av året, har Sortland kommune 100,9 MNOK på fond.

Det positive resultatet for 2023 anses å være til dels engangseffekter, slik at det løpende økonomikontrollarbeidet på enhetene for å holde vedtatte rammer må fortsette.

Kommunens viktigste ressurs er de ansatte. Kommunedirektøren ønsker å benytte anledningen til å takke alle medarbeidere for god innsats, godt samarbeid og god medvirkning i året som har gått.

Brita Kleivan

Sortland 25.03.2024
Brita Kleivan
Konst. kommunedirektør

Årets konsoliderte regnskap

Årsberetning

Kommunen er pliktig til å utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Med samlede virksomhet menes alle foretak og samarbeid som inngår i Sortland kommune som juridisk enhet. Det vil si Sortland kommune (kommunekassen), Kulturfabrikken Sortland KF og Sortland havn KF.

Dette innledende kapittelet i årsberetningen inkluderer vesentlige forhold fra de kommunale foretakene og ikke bare Sortland kommune (kommunekassen). Resterende del av årsberetningen vil utelukkende fokusere på «kommunekassen», som er vesentlig større enn kommuneforetakene. For mer utdypende informasjon om kommuneforetakene Kulturfabrikken Sortland KF og Sortland Havn KF vises det til foretakenes egne årsberetninger.

Driftsregnskapet

Konsolidert driftsregnskap viser inntekter på 1 264 MNOK, en økning på 77 MNOK fra 2022 og 33 MNOK høyere enn budsjett. Inntekts- og formueskatt ble 12 MNOK lavere enn budsjett, og 44 MNOK lavere enn inntektene var i 2022.

Rammetilskuddet ble 12 MNOK høyere enn budsjett, og skyldes i hovedsak inntektsutjevning skatt og tilsvarer det samme beløpet som redusert inntekts- og formueskatt. Fra 2022 er økningen på rammetilskuddet på ca. 64 MNOK. Eiendomsskatten ble 0,1 MNOK kroner lavere enn budsjettert. Det er avvik på inntektssiden i forhold til budsjett for overføringer og tilskudd fra andre med 11 MNOK. Hovedårsak til økningen skyldes blant annet høyere refusjonsinntekter fra staten, Helfo, NAV, helseforetak, momskompensasjon for anskaffelser i drift, samt økte refusjonsinntekter fra kommuner.

Driftsutgiftene i det konsoliderte regnskapet ble på 1 256 MNOK, en økning på 90 MNOK fra 2022 og ca. 8 MNOK høyere enn budsjett. Avviket på lønnsutgiftene ble 19 MNOK høyere enn budsjettert, og for de sosiale utgiftene ble det en økning på 9 MNOK fra regulert budsjett. Dette utgjør en økning på 1,2 prosent. Konsolidert regnskap fikk dermed ett brutto driftsresultat på 9 MNOK i 2023. Det tilsvarer ca. 0,7 prosent av driftsinntektene.

Samlet ble netto finansutgifter - 10 MNOK, høyere enn budsjettert. Hovedårsaken til dette var overføring av aksjer/tingsinnskudd til Vesterålen Energi AS på 63 MNOK, noe som medførte at det ble et betydelig bedre driftsregnskap enn det i utgangspunktet ble budsjettert med. Uten denne inntektsføringen ville netto finansutgifter vært – 73 MNOK. Kommunen fikk også utbytte fra Vesterålskraft AS på 2,6 MNOK. Resterende realisasjonsverdi 180,5 MNOK er inntektsført i investeringsregnskapet (samlet realisasjonsverdi 243,9 MNOK), se note 5 i årsregnskapet.

Netto driftsresultat ble 46,2 MNOK i det konsoliderte regnskapet. Dette utgjør 3,6 prosent av samlede driftsinntekter. Av netto driftsresultat på 46,2 MNOK ble disposisjonsfondet redusert med 51 MNOK i 2023, mens 93 MNOK ble overført til investering. Det er avsatt 4 MNOK mer enn bruk av bundne fond. Merforbruk på 0,9 MNOK, som er fremført til inndekning i senere år, skyldes et merforbruk i Kulturfabrikken Sortland KF.

Investeringsregnskapet

Konsolidert investeringsregnskap viser sum investeringsutgifter på 515 MNOK. Dette var 5 MNOK lavere enn forutsatt i budsjettet. I forhold til opprinnelig budsjett viser investeringsutgiftene et avvik på 237

MNOK. Dette skyldes i hovedsak verdifastsettelsen av aksjene i Vesterålskraft AS som er ført i investeringsregnskapet med en investeringsutgift på 263 MNOK. I 2023 ble 27,4 MNOK av låneopptaket på 30 MNOK til videreutlån benyttet.

Inntektene i konsolidert investeringsregnskap var på 426 MNOK. Det var realisert finansielle anleggsmiddel for 180 MNOK. Dette kom fra realisasjon av Vesterålskraftaksjene til Vesterålen Energi AS.

Bruk av lån var til sammen 201 MNOK. Netto utgifter til videreutlån er knyttet til Husbankens startlån. Utlån var på 27,4 MNOK i 2023. Avdrag på videreutlån viser at mottatte avdrag er ca. 2 MNOK høyere enn budsjettert. Det ble overført 92,8 MNOK fra drift, hvorav 63 MNOK er realisasjon aksjer i Vesterålskraft AS og 18,3 MNOK er kontantemisjon, 6,8 MNOK er dekning av merforbruk investeringer i 2022, 2,2 MNOK er EK innskuddet til KLP og 2 MNOK er reduserte midler bredbånd overført til investeringsbudsjettet.

Balansen

Balanseregnskapet består av eiendeler på den ene siden og egenkapital og gjeld på den andre.

Eiendeler var på 3,8 MRD ved utgangen av 2023. Eiendeler består av anleggsmidler og omløpsmidler, hvor det er anleggsmidlene som er klart størst. Disse var på 3,4 MRD ved utgangen av året. Det er tre store poster innenfor anleggsmidlene: faste eiendommer og anlegg på 1,4 MRD, pensjonsmidler på 1,5 MRD og aksjer og andeler på 303 MNOK. Faste eiendommer og anlegg økte med 194 MNOK, pensjonsmidlene med 115 MNOK og aksjer og andeler med 255 MNOK i 2023. Omløpsmidlene var på 370 MNOK ved utgangen av 2023. Her er bankinnskudd og kortsiktige fordringer (premieavvik) de største postene.

På motsatt side av balansen er egenkapital og gjeld. Dette skal balansere eiendelene på 3,8 MRD. Her har vi tre hovedkategorier: egenkapital, langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld. Egenkapitalen er økt med 263 MNOK. Det meste av dette kommer av økning på posten kapitalkonto. Det vil si at kommunens egenkapital har økt i 2023. Langsiktig gjeld er den klart største posten på denne siden av balansen. Den var på 2,8 MRD. Denne består av lån på 1,3 MRD og pensjonsforpliktelse på 1,5 MRD. Gjeld til kredittinstitusjoner har økt med 195 MNOK og pensjonsforpliktelsene med 105 MNOK i 2023. Til slutt er det kortsiktig gjeld på 215 MNOK.

Økonomisk utvikling og stilling

Det er et krav i kommuneloven at det skal redegjøres for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske handlingsevnen blir ivaretatt over tid. Det er et grunnleggende, lovfestet krav at kommuner skal ivareta den økonomiske handleevnen over tid. Videre er kommunestyrene pålagt å vedta finansielle måltall som skal fungere som egne handlingsregler i budsjett og i økonomistyringen av kommunen.

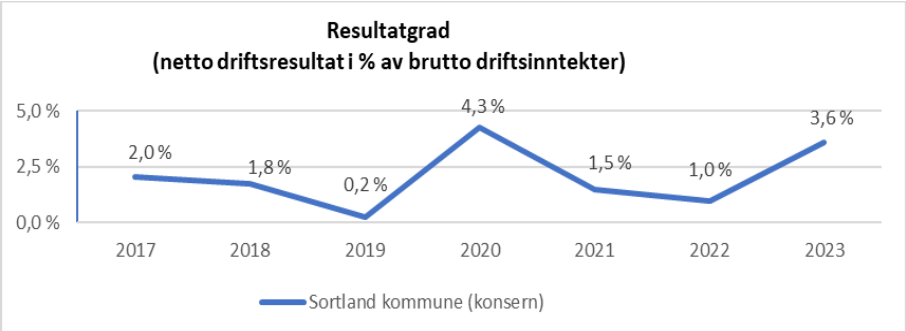
Finansielle handlingsregler (måltall)

Det er vedtatt tre finansielle måltall for Sortland kommune som vil bli kommentert i det påfølgende. De finansielle måltallene skal sikre at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. De skal, sammen med realistiske planer, være et verktøy som sikrer en langsiktig og planmessig styring og utvikling av kommunens tjenester og økonomi. De finansielle måltallene er ikke definert til å kun ha med tall for Sortland kommune (altså kommunekassen), selv om det er slik vi håndterer disse. Sortland havn KF

finansierer seg selv, gjennom egne inntekter, og blir dermed ikke finansiert av kommunens frie inntekter med tilhørende budsjettrammer. Kulturfabrikken Sortland AS finansieres delvis gjennom kommunale overføringer og gjennom egne inntekter, og er således en hybridløsning i forhold til kommunens frie inntekter.

Måltall 1: Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det viktigste resultatmålet i kommuneregnskapet og blir brukt av teknisk beregningsutvalg for å si noe om sektorens samlede økonomiske stilling over tid.

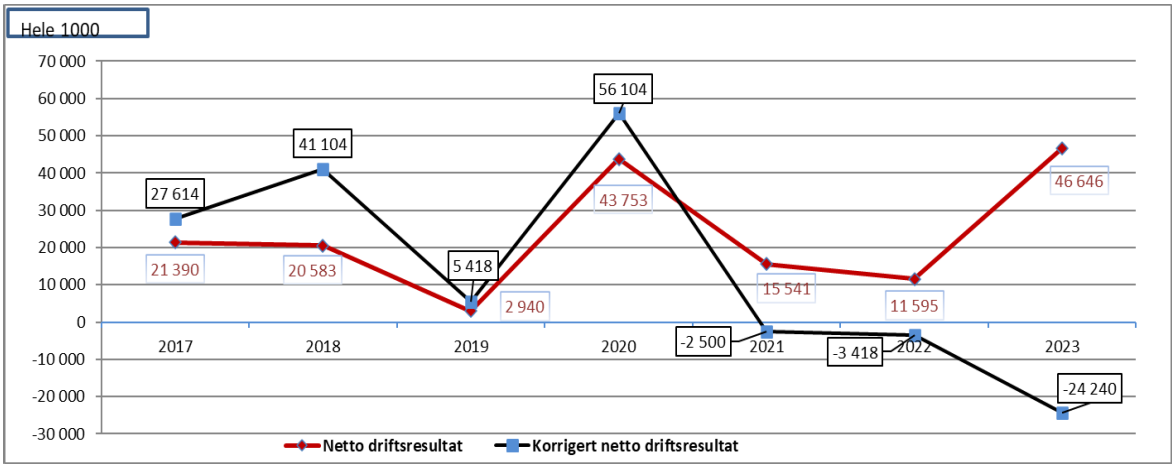

Som tabellen ovenfor viser har Sortland kommune et tilfredsstillende netto driftsresultat for 2023, med 3,6 %. I KOSTRA rapporteringens foreløpige resultat fremkommer dette måltallet med 1,5 %, og skyldes antagelig at regnskapet ikke var ferdig på rapporterings tidspunktet.

For å kunne si noe om årets resultat for en enkeltkommune er det vanlig å korrigere for bruk og avsetning av bundne driftsfond. Korrigert netto driftsresultat viser dermed det resultatet som fritt kan benyttes enten til å finansiere investeringer eller som kan settes av til disposisjonsfond til fri bruk seinere. Det langsiktige måltallet for korrigert netto driftsresultat i Sortland kommune er 0,1 prosent av brutto driftsinntekter.

Korrigert netto driftsresultat

Korrigert netto driftsresultat er netto driftsresultat korrigert for bruk og avsetning av bundne fond, premieavvik/amortisering og netto renter og netto avdrag. Det langsiktige måltallet for korrigert netto driftsresultat i Sortland kommune er 0,1 prosent av brutto driftsinntekter. De kortsiktige måltallene er vist i tabellen på neste side.

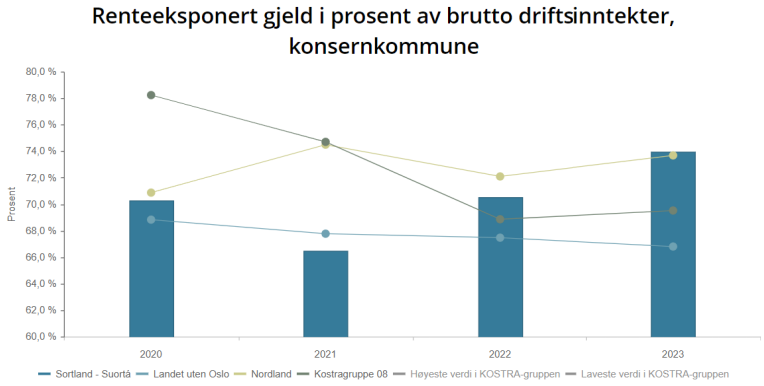

Korrigert netto driftsresultat har høyere verdi 4 av årene og skyldes at det var positive premieavvik, som betyr at de behandles som en inntekt disse 4 årene. For de neste 3 påfølgende årene er det negativt premieavvik. Differansen i premieavviket fra 2020 til 2023 er 83 MNOK. I tillegg kommer effektene av netto renter/aksjeutbytte og avdrag

Måltall 2: Netto langsiktig lånegjeld.

Netto langsiktig lånegjeld skal være på maksimalt 85 % av brutto driftsinntekter utenom selvkostområder ved utgang av 2023 - her definert som renteeksponert gjeld andel av brutto driftsinntekter.

Tabellen under viser at andelen renteeksponert gjeld er 74 % av total gjeld ex. pensjonsforpliktelser i 2023. Det vil si at vel en fjerdedel av gjelden ikke er utsatt for renterisiko, ved at man enten får kompensert rentene direkte eller ved at konsekvensene av renteendringer blir ført videre til andre betalere.

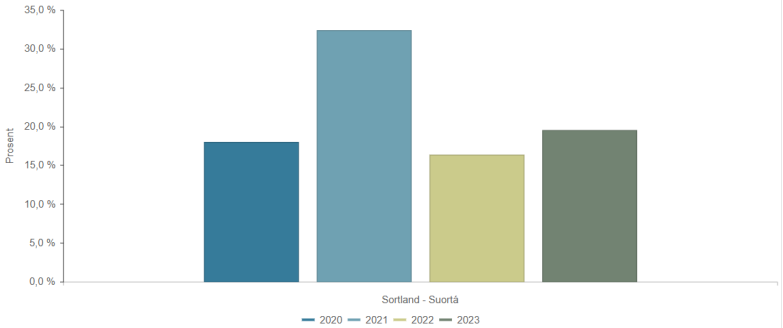

	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	70,3 %	66,5 %	70,6 %	74,0 %
Landet uten Oslo	68,8 %	67,8 %	67,5 %	66,8 %
Nordland	70,9 %	74,5 %	72,1 %	73,7 %
Kostragruppe 08	78,2 %	74,7 %	68,9 %	69,5 %

Måltall 3: Egenfinansiering av investeringer.

Handlingsregelen som ble vedtatt på minimum 10 % i 2021 og 20 % fra 2022. Sortland kommunes egenfinansieringsandel og utgjorde 19,5 % i 2023. Tabellen nedenfor viser egenfinansiering av investeringene i % av totale brutto investeringer. Egenfinansiering omfatter momskompensasjon for investeringsprosjekter, statlige tilskuddsordninger (eks. til omsorgs-bygg), spillemidler, salg av driftsmidler, samt overføring fra driftsbudsjettet.

(Fylkes-)Kommuners konsoliderte regnskap Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)

	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	18.0 %	32.4 %	16.4 %	19.5 %

Økonomisk handleevne over tid

For Sortland er resultatet for 2023 svært positivt ut ifra opprinnelig budsjett, og det gjenspeiles i netto driftsresultat. Definisjonen på om en kommune har en bærekraftig økonomi, er om kommunen kan videreføre sin nåværende tjenesteproduksjon innenfor de økonomiske rammene kommunen forventer framover. Til tross for et godt resultat i 2023 er det lite som tyder på at Sortland kommune kan videreføre tjenesteproduksjonen på dagens nivå. Det vil si at økonomien ikke er bærekraftig, og hvis ikke dette bedres så vil ikke den økonomiske handleevnen bli ivaretatt over tid.

For å se det er en bærekraftig økonomi må vi gå bak resultatet for 2023 og et par år tidligere, og se hva som vedvarer og hva som har vært forbigående fenomen. Under og etter pandemien fikk kommunen både økte rammeoverføringer og svært høye skatteinntekter. Videre var det samtidig noen år med rekordlav rente og et ekstraordinært aksjeutbytte i 2020. Dette forventes ikke å bli videreført på samme nivå i tiden fremover. For 2023 fikk kommunen en samlet inntektsføring på 63 MNOK i realisasjonsverdi for aksjer. I gjeldende økonomiplan er det lagt opp til aksjeutbytte fra Vesterålskraft AS på 3,3 MNOK hvert år. Kommunen har ikke lengre egne aksjer i Vesterålskraft AS og er dermed avskåret for dette aksjeutbytte i årene fremover.

Når vi legger til grunn at regnskapet for 2023 ble veldig spesielt på inntekts- og finanssiden, sitter vi igjen med de to hovedutfordringene til kommunen:

- Det brukes mer penger til tjenesteproduksjonen enn vi har til rådighet.
- Vi har en økende lånegjeld i en situasjon med høyere rente og inflasjon, enn tidligere.

En annen stor utfordringen er en vedtatt økning av lånegjelda og forventning til økte renteutgifter og avdrag framover. Siden dette ikke blir kompensert gjennom økte inntekter, må økte finanskostnader gå ut over tjenesteproduksjon for å være bærekraftig. Sammenligner vi regnskapet for 2023 med året før, har renteutgifter og avdrag økt med 27 MNOK. I økonomiplanen, er det anslått at renter og avdrag vil stige framover og bli 12,5 MNOK høyere i 2027 enn i regnskapet for 2023, selv med prognostisert fallende renter utover i perioden. Skatt og rammeoverføringer som ligger inne i økonomiplanen er lagt på samme nivå de siste 3 årene, det er renteutgiftene som er den største komponenten i økningen. Forventningen til utsatte rentenedganger tidlig i 2024, har forsterket noe seg etter nyttår grunnet høyere inflasjon og forventninger til høy lønnsvekst i år.

Løpende drift mot 2027 som baseres på bruk av disposisjonsfond, aksjeutbytte og stagnerende inntekter anses ikke som bærekraftig over tid og tjenesteproduksjonen bør reduseres. Spørsmålet blir ikke om tjenesteproduksjonen må redusere eller ikke, men hvor mye og hvordan? Det må tenkes nytt og

produsere tjenester på en annen måte enn tidligere for å lykkes. Kvalitet, volum og antall tjenestesteder må vurderes nøye og endres, skal en lykkes med å få en økonomi i balanse og bærekraftig.

I det videre vil det utelukkende være kommunekassen Sortland kommune som presenteres. Det vises til de kommunale foretakenes egne årsberetninger for mer informasjon om driften i Kulturfabrikken Sortland KF og Sortland Havn KF.

Kommunens økonomisk utvikling

Totaloversikt økonomi - sentrale kapitler

I dette delkapittelet gjennomgås kommunens samlede resultat for året. Videre i årsberetningen vil en presentere vesentlige avvik mot budsjett og/eller premisser, økonomisk utvikling og stilling, nøkkeltall, måltall og vurderinger rundt ivaretakelse av kommunens økonomiske handleevne over tid.

For helhetlig oversikt over Sortland kommunes endelige regnskapsresultat for 2023 presenteres et utdrag av tabellen økonomisk oversikt drift etter §5-6 nedenfor.

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Sum driftsinntekter		-1 145 075	-1 124 074	-1 183 368	-1 245 323
Sum driftsutgifter		1 122 865	1 096 068	1 191 878	1 237 824
Brutto driftsresultat		-22 210	-28 006	8 511	-7 499
Netto finansutgifter		53 515	72 545	8 594	5 213
Netto driftsresultat		-11 595	5 437	-27 137	-46 646
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		2 215	4 215	92 749	92 749
Avsetninger til bundne driftsfond		6 285	572	5 665	11 151
Bruk av bundne driftsfond		-11 173	-4 844	-116	-6 360
Avsetninger til disposisjonsfond		47 400	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		-33 132	-5 380	-71 161	-50 896
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		11 595	-5 437	27 137	46 646
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Sortland kommune har i 2023 et netto driftsresultat på 46,64 MNOK. I tabellens del to «disponering eller dekning av netto driftsresultat» fremgår det at dekning av driftsresultatet består av overføring til investering, avsetninger til og bruk av bundne fond, samt bruk av disposisjonsfond. Det er i 2023 gjort en større overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet som følge av overføring av aksjer til Vesterålen Energi AS. I tillegg er det avsatt 11,15 MNOK til bundne fond og brukt 6,36 MNOK av bundne fond i året.

Bruk av disposisjonsfond var i revidert budsjett anslått til 71,16 MNOK for året, og representerer de politiske bestemmelsene om bruken som hovedsakelig gjelder aksjekjøp og regulering av merforbruk i rammeområdene gjennom året. Av tabellen overfor ser en at regnskapet viser bruk av disposisjonsfond med 50,896 MNOK. Differansen i bruk av disposisjonsfond mellom revidert budsjett 2023 med 71,16 MNOK og bokført bruk i regnskapet på 50,89 MNOK utgjør 20,26 MNOK. Differansen på 20,26 MNOK representerer det mindreforbruket til Sortland kommune etter disponeringene i netto driftsresultat er gjennomført. Disponeringen i form av avsetninger til disposisjonsfondet utgjør økte sentrale inntekter og samlet mindreforbruk i rammeområdene mot revidert budsjett for året.

I det videre vil en se nærmere på totaloversikten for hvorfor det ble avsatt 20,26 MNOK til disposisjonsfondet ved årsavslutning.

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud.	Rev.bud.	Regnskap	Avvik i kr
Sum generelle driftsinntekter	-780 842	-758 602	-782 202	-790 713	8 511
Avskrivinger	38 304	39 102	36 846	39 186	-2 341
Motpost avskrivninger	-42 899	-39 102	-44 242	-44 360	118
Netto finansutgifter	53 520	72 540	8 589	5 335	3 254
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	16 483	-1 165	21 588	41 854	-20 265
Til disposisjon	**-715 434**	**-687 227**	**-759 421**	**-748 697**	**-10 723**
Kommunedirektør	37 925	38 778	4 800	616	4 184
Oppvekst	277 025	253 732	308 399	306 867	1 532
Helse og omsorg	304 057	281 934	331 607	337 178	-5 571
Teknisk og Samfunnsutvikling	96 365	86 583	111 351	103 824	7 527
Sentrale poster	62	26 200	3 263	212	3 051
Sum disponering	**715 434**	**687 227**	**759 421**	**748 697**	**10 723**
Merforbruk -/mindreforbruk +	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Sortland kommune har i 2023 et samlet mindreforbruk på 20,26 MNOK mot revidert budsjett for året. Mindreforbruk mot revidert budsjett for året utgjør merinntekter i de sentrale driftsinntektene med 9,54 MNOK, og et samlet mindreforbruk på rammeområdene med 10,72 MNOK. Vesentlige avvik mot budsjett er forklart i eget kapittel i årsberetningen.

Det er viktig å merke seg at selv om kommunen leverer et regnskap med mindreforbruk på 20,26 MNOK, er det gjennom året regulert og vedtatt bruk av disposisjonsfond for å saldere merforbruk i driften og kjøp av aksjene i Vesterålen Energi. Ved inngangen til 2023 var det 151,82 MNOK i disposisjonsfondet. Videre har det vært vedtatt bruk på omtrent 71 MNOK, og redusert bruk av disposisjonsfondet med 20,26 MNOK som var mindreforbruket for 2023. Ser en vedtatt bruk og avsetning av mindreforbruk sammen, er reell bruk av disposisjonsfondet i 2023 på 50,9 MNOK, som tilsvarer om lag en tredel av disposisjonsfondets størrelse i sin helhet. Per 31.12.2023 er fondet 100,9 MNOK. For nærmere detaljer angående disposisjonsfondet og bevegelsene i fondet gjennom 2023, se delkapittel om avsetning og årsoppgjørsdisposisjoner.

Pensjon/premieavvik
Premieavviket for 2023 ble - 30,9 MNOK mindre enn opprinnelig budsjettert inkludert aga. Pensjonsinnskuddet for 2023 ble 43 MNOK høyere enn opprinnelig budsjett og totale pensjonskostnader ble dermed 12,2 MNOK høyere enn opprinnelig budsjett. Årsregnskapet for 2023 viste mindre pensjonskostnader enn siste prognose og regulert budsjett. Dermed ble pensjonskostnadene 8,8 MNOK mindre enn revidert budsjett forventet. Økningen på 12,2 MNOK ble regulert inn i løpet av året fra disposisjonsfondet.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud.	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Frie disponible inntekter					
Rammetilskudd	-330 559	-383 682	-383 039	-394 954	11 915
Inntekts- og formuesskatt	-382 800	-326 730	-350 343	-338 111	-12 232
Eiendomsskatt	-35 374	-32 805	-32 805	-32 728	-76
Andre generelle driftsinntekter	-32 109	-15 385	-16 015	-24 919	8 904
Sum Frie disponible inntekter	**-780 842**	**-758 602**	**-782 202**	**-790 713**	**8 511**

Rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt
I opprinnelig budsjett ble det budsjettert med 383,682 MNOK i rammetilskudd og 326,73 MNOK i skatteinntekter. Anslaget var basert på KS prognosemodell for 2023.

Etter nye prognoser gjennom året 2023 ble budsjettet regulert til 383,039 MNOK i rammetilskudd og 350,343 MNOK i inntekts- og formuesskatt. Det var ifølge prognosene forventet en marginal endring i rammeinntektene, mens skatten var forventet økt.

Ved årsslutt endte kommunens rammeinntekter på 394,95 MNOK, mens skatteinntektene ble 338,11 MNOK. Rammeinntektene ble 11,8 MNOK høyere enn revidert budsjett, mens skatteinntektene var 12,23 MNOK lavere. Hvis en ser rammeinntektene og inntekts- og formuesskatten samlet under et er avviket -0,317 MNOK fra revidert budsjett for året 2023.

Hvis en sammenligner kommunens skattetall fra 2022, ser en betydelig nedgang i skatteinntektene til 2023. Rammeinntektene øker derfor, da kommunen kompenseres for lavere skatteinntekter via rammetilskuddet.

Eiendomsskatt
Det ble også i 2023 gjennomført kontorjustering på 10 % av eiendomsskattegrunnlaget. For året 2023 utgjør justeringen en økt inntekt på 2,69 MNOK. Kommunestyret vedtok et bunnfradrag på 250 TNOK i 2023 per bolig, som samlet sett førte til en reduksjon av eiendomsskatt inntekter.

Andre generelle driftstilskudd
Andre generelle driftstilskudd består av inntekter fra vertskommunetilskudd, havbruksfond og rentekompensasjon. I revidert budsjett 2023 var det budsjettert med 16 MNOK i inntekter, hvor Sortland kommune mottok 24,919 MNOK. Økte inntekter utover revidert budsjett skyldes i hovedsak økt utbetaling fra Havbruksfond og noe høyere rentekompensasjon enn budsjettert.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud.	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Finansinntekter/-utgifter					
Renteinntekter	-6 111	-3 070	-7 370	-10 796	3 426
Utbytter	-2 898	-4 100	-66 051	-66 222	171
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	3 550	0	0	-1 756	1 756
Renteutgifter	22 747	42 710	45 010	47 471	-2 461
Avdrag på lån	36 232	37 000	37 000	36 638	362
Sum Finansinntekter/-utgifter	**53 520**	**72 540**	**8 589**	**5 335**	**3 254**

Renteinntekter
Opprinnelig budsjett på 3,07 MNOK som ble regulert opp til 7,4 MNOK gjennom 2023. Ved årsslutt var renteinntektene 10,8 MNOK.

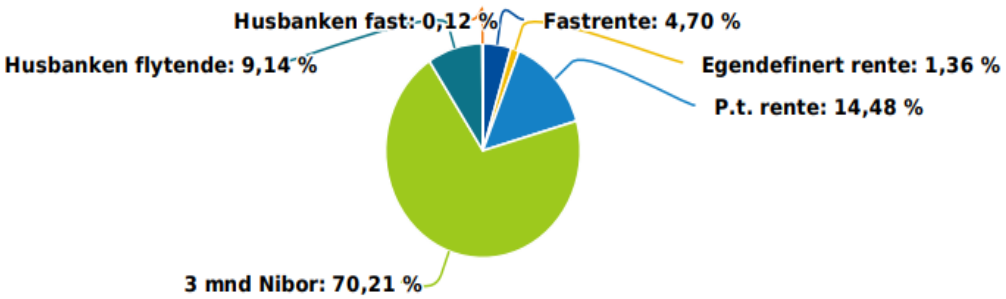
Utbytte
Det er i 2023 mottatt 0,1 MNOK i utbytte fra gjensidigestiftelsen, og 2,5 MNOK fra Vesterålskraft. Resterende 63,6 MNOK gjelder Vesterålen Energi AS, er redegjort for i kapittel om nøkkeltall.

Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler
Merinntekter på 1,8 MNOK skyldes verdiøkning i aksjene i Elmera Holding AS (Fjordkraft) på 1,6 MNOK samt økt markedsverdi i fondet Skagen Høyrente i 2023 med 0,1 MNOK.

Renteutgifter
I 2023 har det vært seks økninger av styringsrenten gjennom året; fra en styringsrente på 2,75 % i januar til 4,5 % ved årsslutt. Det var opprinnelig budsjettert med 42,7 MNOK i renteutgifter for året. Dette ble senere regulert opp til 45 MNOK. Ved årsslutt viste regnskapet renteutgifter på 47,5 MNOK, 2,46 MNOK mer enn revidert budsjett.

Sammenlignet med regnskapstallene for 2022, hvor renteutgiftene var 22,7 MNOK, så har utgiftene mer enn doblet seg i 2023. Sortland kommune har mesteparten av sin låneportefølje på flytende rente, og økningen i utgiftene er en direkte konsekvens av dette.

Figuren nedenfor viser fordelingen i lånebetingelsene i Sortland kommunes låneportefølje:

Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud.	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Overføring til investering	2 215	4 215	92 749	92 749	0
Avsetninger til disposisjonsfond	47 400	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-33 132	-5 380	-71 161	-50 896	-20 265
Netto avsetninger	**16 483**	**-1 165**	**21 588**	**41 854**	**-20 265**

Overføring til investering
Overføring til investering på 92,8 MNOK dreier seg om inndekning av merforbruk i investeringsregnskapet fra 2022 (6,8 MNOK), overføring av egenkapitaltilskudd (2,2 MNOK), midler redusert bredbånd overført til investering (2 MNOK), realisasjon av aksjer (63,4 MNOK), og overføring fra drift kontantemisjon (18,3 MNOK).

Bruk av og avsetning til disposisjonsfond
Bruk av disposisjonsfond ble i 2023 vedtatt til 71,2 MNOK i revidert budsjett og gjeldende vedtak etter regulering i høst.

Ved regnskapsavslutning for 2023 har mindreforbruket på 20,3 MNOK redusert vedtatt bruk av disposisjonsfond for året til 50,9 MNOK. Disposisjonsfondet var ved inngangen av 2023 på 151,8 MNOK, som vil si at fondet har blitt redusert med omtrent en tredel i året. Ved utgangen av 2023 var disposisjonsfondet på 100,9 MNOK.

Vesentlige avvik fra budsjettpremisser og budsjett

Under følger redegjørelse for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet og kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på jf. ny kommunelov § 14-4. For årsbudsjettet 2023 var ikke målene og premissene særskilt konkretisert. Slik kommunedirektøren forstår dette, er det både tekniske budsjettforutsetninger som lønnsvekst og pensjonssats, men også politikernes premisser for hva administrasjon skal oppnå for de bevilgningene som er vedtatt og hvilke mål de skal nå, eksempelvis finansielle måltall og bosetning av flyktninger. Under er det kommentert vesentlige avvik fra kommunestyret premisser. Finansielle måltall, herunder handlingsregler, er omtalt i eget kapitel.

1. Realisering innsparingstiltak identifisert gjennom økonomiplantiltak

I budsjett og økonomiplanperioden 2023-2026 har kommunestyret vedtatt å saldere årsresultatet med bruk av disposisjonsfond, fremfor å fremme innsparingstiltak i planperioden.

2. Verbale budsjettvedtak forutsatt løst innenfor vedtatt ramme

Verbalvedtak vedtatt i kommunestyret i desember 2022 for året 2023 er kommentert samlet under avsnitt verbalvedtak. De fleste er blitt startet, utredet og igangsatt, og har enten vært til politisk behandling eller kommer til behandling i løpet av 2024.

3. Stillingshjemler Sortland kommune

Ca. 63 % av driftsutgiftene for Sortland kommune består av lønnskostnader, inkl. sosiale kostnader som arbeidsgiveravgift, feriepenger og pensjon. I tabellen nedenfor fremkommer antall årsverk som er vedtatt i budsjettet for 2022, 2023 samt antall årsverk vedtatt for budsjettet i 2024. Antall årsverk er hentet ut fra lønnsbudsjettet i Framsikt og tar ikke hensyn til eventuelle innsparingstiltak eller satsningsområder vedtatt som økonomiplantiltak, da disse vises som samlet beløp i kroner og ikke ned på detaljnivå som årsverk.

Rammeområde	Antall årsverk budsjett 2022	Antall årsverk budsjett 2023	Antall årsverk budsjett 2024
Kommunedirektør	38,72	38,4	37,87
Oppvekst	342,18	362,92	389,35
Herav Vesterålen Barnevern	37,3	37,5	36
Helse og omsorg	334,93	345,74	354,76
Teknisk og samfunnsutvikling	107,5	110,5	112,43
Sum Sortland kommune	823,33	857,56	894,41

For rammeområde kommunedirektør er det en liten reduksjon i antall årsverk. Dette skyldes hovedsakelig at økonomiavdelingen har redusert avdelingen med et halvt årsverk, samt av IT-avdelingen har en lærling mindre, mens en tillitsvalgt er flyttet fra oppvekst til rammeområde kommunedirektør.

Som en kan se av tabellen overfor har oppvekst økt sin bemanning i 2023 og økningen fortsetter i 2024. Utviklingen ses spesielt innenfor NAV integrering, som følge av mottak av flyktninger fra Ukraina. Det er i tillegg oppjustert bemanning ved sentrumsskolene, barnehage og voksenopplæringen, i tillegg til at

NAV sosial har fått tilpasset sin bemanning med hensyn til den nye situasjonen med økt antall flyktninger.

Helse og omsorg har en budsjettert økning fra 2023-2024 med ca 9 årsverk. Økningen skyldes delvis planleggingen av et tredje legekontor med ekstra leger, samt noe økning i miljøtjeneste og hjemmetjenesten.

Teknisk og samfunnsutvikling har økt med ca. 2 årsverk fra 2023-2024. Endringen består i hovedsak av to selvfinansierende stillinger: en stilling med ansvarsområde innen vann og avløp, samt en stilling innen investeringsprosjekter på bygg.

For organisasjonen som helhet er det en økning i antall årsverk på 36,85 fra 2023-2024. Økningen representerer i stor grad opprustning av de kommunale tjenester som følge av mottak av flyktninger som gir flere innbyggere i kommunen.

5. Pensjonssats

Pensjonssatsen ble lagt inn med 15 % på KLP Fellesordningen, 11,53 % for KLP Sykepleiere og med 9,07 % for Statens Pensjonskasse i opprinnelig budsjett for 2023. Endelig pensjonssats i regnskap ble 22,9 5 KLP Fellesordningen, 27,6 % for KLP Sykepleiere og 10,8 % for Statens Pensjonskasse.

6. Lønnsvekst

Årets lønnsvekst i KS-området fra 2022-2023 ble på 5,6 prosent. Dette var høyere enn det var tatt utgangspunkt i ved opprinnelig budsjett, som førte til at felles lønnspott ble regulert opp i regnskapsåret. For nærmere informasjon, se felles kapitler v/kommunedirektør.

7. Bosetning flyktninger

Sortland kommune vedtok å imøtekomme IMDI's anmodning om å ta imot 190 flyktninger i 2023. For nærmere informasjon om detaljer om bosetting og økonomi ved integreringstjenesten, se eget avsnitt om statusoversikt flyktning i årsberetningen og under rammeområde oppvekst sin rapportering i årsrapporten.

Vesentlige avvik fra revidert budsjett

I de følgende avsnittene kommenteres de vesentlige avvikene mellom sist regulerte budsjett og faktiske regnskapstall for 2023. Det gjøres oppmerksom på at når det refereres til tall, så er det i all hovedsak avviket det er snakk om og ikke totalbeløpet for området. Negative avvik merket med (-) er merforbruk/mindreinntekt, positive avvik uten fortegn er mindreforbruk/merinntekt. Vesentlige budsjettavvik defineres i denne sammenheng til å utgjøre +/- 1 MNOK per regnskapslinje, under hvert enkelt fagområde og på hvert enkelt investeringsprosjekt. For investeringsprosjekt defineres også avvik +/- 25 % fra vedtatt investeringsramme som vesentlig, uavhengig av beløpsmessig avvik.

Sortland kommune har i 2023 et netto driftsresultat på 46,65 MNOK. Det har i 2023 vært bruk av avsetninger ved bundne fond og disposisjonsfond med 57,255 MNOK, mens det er overført 92,75 MNOK til investering og 11,151 MNOK i avsetninger til bundne driftsfond. Overføring til investering gjelder kjøp av aksjene i Vesterålen Energi AS. Detaljert oversikt vises i tabellen nedenfor:

Utvikling i netto driftsresultat

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Bruk av avsetninger					
Bruk av bundne driftsfond	-11 173	-4 844	-116	-6 360	6 244
Bruk av disposisjonsfond	-33 132	-5 380	-71 161	-50 896	-20 265
Sum bruk av avsetninger	**-44 305**	**-10 224**	**-71 277**	**-57 255**	**-14 022**
Avsetninger					
Overføring til investering	2 215	4 215	92 749	92 749	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6 285	572	5 665	11 151	-5 486
Avsetninger til disposisjonsfond	47 400	0	0	0	0
Sum avsetninger	**55 900**	**4 787**	**98 414**	**103 901**	**-5 487**
Netto driftsresultat	**-11 595**	**5 437**	**-27 137**	**-46 646**	**19 508**
Sum driftsinntekter	**-1 145 075**	**-1 124 074**	**-1 183 368**	**-1 245 323**	**61 955**
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	**1,0 %**	**-0,5 %**	**2,3 %**	**3,7 %**	**31,5 %**

For bruk av disposisjonsfond er det et avvik på 20,265 MNOK mellom revidert budsjett og regnskap. Det utgjør strykningene som ble gjort ved avleggelse av regnskap for å dekke inn avvikene mot revidert budsjett da det var mindre behov for bruk av disposisjonsfond enn antatt ved siste budsjettregulering.

Avviket på avsetning og bruk av bundne fond er nesten like store og nettoeffekt på avviket er at det brukes 758 TNOK mer enn det avsettes.

For overføring til investeringer ble det korrigert i revidert budsjett for aksjetransaksjon, og derfor ble det ingen avvik mot revidert budsjett.

Vesentlige budsjettavvik for bevilgningsoversikt § 5-4 første ledd er kommentert gjennomgående i årsberetningen. En mer detaljert avviksforklaring for de respektive enhetene/rammeområdene følger i egne avsnitt i del 2 årsregnskapet.

1. Vesentlige budsjettavvik Bevilgningsoversikt § 5-4 andre ledd

Bevilgningsoversikt etter § 5-4 første ledd viser hvor mye kommunen har disponert av frie midler i driftsregnskapet, og hvordan disse har blitt fordelt mellom finansposter, avsetningsposter og til drift. Det som har blitt anvendt til driftsformål blir videre spesifisert på rammenivå i § 5-4 andre ledd. Det er disse avvikene som videre vil bli kommentert nedenfor.

Tallene er oppgitt i MNOK, og viser til dels store avvik på enhetsnivå, dette innebærer at fagområdet må ha merinntekt/ mindreforbruk på andre områder/enheter for å levere i balanse.

Rammeområde kommunedirektør

Premieavvik/sluttfordeling pensjon	4,0 MNOK
Restmidler felles lønnspott	2,4 MNOK
Mindreinntekt produksjon vindkraft*	-1,8 MNOK
Sum mindre avvik	-0,5 MNOK
Budsjettavvik	4,1 MNOK

* Årsaken til mindreinntekt for produksjonsavgift vindkraft skyldes at kommunen besluttet å ikke periodisere inntektene etter erfaring med praksis for utbetaling og stor avviksmargin for inntektene. Inntektene ble utbetalt sent i oktober året etter og var vesentlig lavere enn opprinnelig budsjettert. Det ble derfor besluttet å ikke periodisere dette og heller føre inntekten når den mottas.

Rammeområde Oppvekst

Utdanning*1	2,2 MNOK
Barnehage*2	2,6 MNOK
NAV*3	- 6,3 MNOK
Vesterålen barnevern*4	3,7 MNOK
Sum mindre avvik	- 0,7 MNOK
Budsjettavvik	1,5 MNOK

*1 Mindreforbruk på 2,2 MNOK skyldes i hovedsak økte refusjoner fra stat og fylke utover revidert budsjett.

*2 Avvik ved mindreforbruk på 2,6 MNOK er et resultat av merinntekter utover budsjett grunnet gjestebarn i kommunen, samt noe lavere utbetalt tilskudd til private barnehager enn revidert budsjett.

*3 Merforbruk på 6,3 MNOK skyldes i stor grad økte utgifter for husleie til innleide boliger for bosetting av flyktninger, noe lavere tilskudd enn budsjettert samt økte utgifter til økonomisk sosialhjelp.

*4 Avviket for Vesterålen barnevern skyldes at det er foretatt pensjonsregulering i form av fordeling av økte pensjonskostnader etter siste tertialrapportering som viser et mindreforbruk ved barnevernet på ca. 3 MNOK.

Rammeområde Helse og Omsorg

Fellesfunksjoner*1	1,9 MNOK
Hjemmetjenesten*2	-2,0 MNOK
Institusjon*3	-1,1 MNOK
Miljøtjenesten*4	-5,8 MNOK
Sum mindre avvik	1,4 MNOK
Budsjettavvik	-5,6 MNOK

*1 Avviket ved mindreforbruk skyldes mindre aktivitet enn det var budsjettert for. Lavere lønnskostnader, og mindre utgifter til husleie for innleide boliger, og videre lavere brukerbetalinger.

*2 Merforbruk på 2,0 MNOK skyldes bruk av vikarer, ekstrahjelp og overtid utover budsjett, samt økte utgifter til drift av bilpark. Det er også mottatt noe lavere refusjonsinntekter, og økte utgifter til innleie av private BPA-ressurser.

*[3] Avvik ved merforbruk skyldes økte utgifter på grunn av behov for bruk av vikarer, ekstrahjelp og overtid utover revidert budsjett.

*[4] I miljøtjenesten er det merforbruk på 5,8 MNOK. Årsaken til merforbruket skyldes økt behov for bruk av vikarer utover økte sykelønnsrefusjoner, økt overtidsbruk, høyere utgifter ved avtalefestede tillegg og noe lavere refusjonsinntekter enn budsjettert.

Rammeområde Teknisk og samfunnsutvikling

Prosjekt og utvikling*[1]	2,5 MNOK
Teknisk drift kommunalteknikk	4,9 MNOK
Sum mindre avvik	0,1 MNOK
Budsjettavvik	7,5 MNOK

*[1] Mindreforbruk på 2,5 MNOK skyldes budsjetterte driftskostnader ved Kjempenhøy som ikke ble gjennomført i året, samt mindreforbruk ved noen prosjekter som ikke er helt kommet i gang eller har forskjøvet fremdrift. Noe mindreforbruk også ved innkjøpsavdeling på grunn av høyere refusjoner enn forventet og budsjettert.

*[2] Avvik ved mindreforbruk her ved enheten skyldes i hovedsak mindreforbruk vann og avløp mot revidert budsjett. For nærmere beskrivelse, se kapittel for rammeområde teknisk og samfunnsutvikling.

Rammeområde sentrale poster

Pensjon*[1]	3,3 MNOK
Sum mindre avvik	-0,3 MNOK
Budsjettavvik	3,0 MNOK

*[1]Under sentrale poster ligger pensjon. Økt pensjonskostnad ble budsjettert på sentrale poster på grunn av at det ble brukt en for lav pensjonssats i lønnsbudsjetteringen for året. Etter siste prognose ble også økningen i forventet pensjonskostnad budsjettert sentralt. Ved årsslutt ble disse kostnadene fordelt på rammene ved sluttfordeling på pensjon. Siste prognose viste å være høyere enn pensjonskostnadene ble ved årsslutt og avviket under sentrale poster er en del av dette.

2. Vesentlige budsjettavvik Bevilgningsoversikt §5-5 første og andre ledd

Mange av investeringsprosjektene har forskjøvet fremdrift eller er utsatt. Årsaken til dette er sammensatt, det vil være ulik kompleksitet mellom de forskjellige investeringsprosjektene. Ved planlegging av investeringsprosjekter må en være mer kritisk til tidshorisonten på gjennomføringen av prosjekt. For 2023 var forskyvning av prosjekt fra 2022 en medvirkende årsak i starten av året. Av vedtatt investeringsramme i varige driftsmidler på 248,5 MNOK er det påløpt kostnader for 242,0 MNOK. Dette utgjør et mindreforbruk på 6,5 MNOK, og gjennomføringsgraden ender på 97 %. Til sammenligning var fullføringsgraden på 95 % i 2022.

Selvkostområdene, Demensplasser Lamarka og Kjempenhøy, trafikale løsninger og følgeanlegg, samt Vei - Markveien og Gatelys utskifting utgjør de største beløpsmessige avvikene som har merforbruk mot revidert budsjett på tilsammen 49,8 MNOK.

Flere prosjekt med mindreforbruk på over 1 MNOK som følge av ikke startet eller forskjøvet til 2024 utgjør tilsammen 52,5 MNOK og gjør at totalavviket i investeringsramme ikke blir så stort men ender på 6,5 MNOK mindre enn revidert budsjett.

Mindre inntekter på *salg av varige driftsmidler* er også med på å gi et merforbruk på investeringsregnskapet med et avvik på 5,85 MNOK mindre i inntekt enn budsjettert.

Høyere *tilskudd fra andre* gjelder prosjekt Alarmanlegget Lamarktunet som pga. forsinket fremdrift ble tilskuddet på 1,5 MNOK ikke mottatt i 2022 og kom i 2023. Det kom tilsammen tilskudd for 4,7 MNOK mens det bare var budsjettert 0,9 MNOK.

Under er alle prosjekter med avvik +/- 1 MNOK fra regulert budsjett kommentert, avvik på prosjekt under 1,0 MNOK anses som ikke vesentlige og kommenteres ikke i tabellen under, det vises derfor til eget kapittel *Status investeringsprosjekter* hvor alle investeringsprosjekter over 0,5 MNOK er kommenterte.

Investering	Rev. bud.	Regn. hiå.	Avvik	Forbruks %
Vann - inntak Liland	30,9 MNOK	20,3 MNOK	10,6 MNOK	65 %

Kommentar:

KS 114/22 bevilget 21,0 MNOK i 2023 til inntaksledning. Etter at ubrukt i 2022 ble overført; 0,885 MNOK, var total ramme ved inngangen til året på 21,884 MNOK. Grunnforhold inne i fjellet økte kostnadene i 2023, og budsjett måtte reguleres opp med 9,0 MNOK. Arbeidet er i en sluttfase, og ferdigstilles i løpet av første halvår 2024. Udisponerte midler overføres til 2024 i budsjettregulering 1.

Maurnes skole, basseng	14,5 MNOK	4,3 MNOK	10,2 MNOK	30 %

Kommentar:

KS 029/22 vedtok å rehabilitere Maurnes basseng innenfor en ramme på 9,5 MNOK. Kostnadene har økt siden opprinnelig vedtak ble fattet, og samlet ramme etter budsjettregulering 2/2023 er økt til 16,5 MNOK. Prosjektet er under utførelse, og planlagt ferdigstillelse er første halvår 2024. Nye kostnader har kommet til, og det kan se ut til at budsjett i 2024 må økes ytterligere.

Steiroveien rehabilitering	6,7 MNOK	0,9 MNOK	5,8 MNOK	13 %

Kommentar:

KS 114/21 bevilget 4,0 MNOK til rehabilitering. Ubrukt fra 2022 er overført; 1,9 MNOK. Vedtatt budsjettrammen er 5,9 MNOK. Budsjettregulering 2/2023 økte budsjett til 7,850 MNOK. Prosjektet gjennomføres nå i henhold til plan, gjenstående til 2024: asfaltering og ferdigstilling. Gjenstående midler søkes overført til budsjett 2024.

Vestmarka næringsområde, nyetabl felt nord	5,5 MNOK	0,4 MNOK	5,1 MNOK	7 %

Kommentar:

KS 114/22 bevilget 21,5 MNOK til grunnerverv/tiltak 2023, budsjettert tomtesalg er 5 MNOK, netto utgift 16,5 MNOK. Budsjettregulering 2/2023 tok ned budsjett for 2023 til 8,051 MNOK. Status reguleringsplan pr 31.12.2023 er at denne ikke er ferdig regulert. Her er heller ikke utført grunnerverv. Budsjett er foreslått tatt ned til 0,0 MNOK i 2023. Det er foreslått overføring av opprinnelig vedtatt budsjett på 16,5 MNOK til 2024, med tillegg av ubrukte midler på 0,5 MNOK fra 2022, til sammen 17,0 MNOK. Prosjekt er tatt ut av økonomiplanen fra politisk ledelse sin side.

Investering	Rev. bud.	Regn. hiå.	Avvik	Forbruks %
Kong Øysteins vei øst for FV83	5,0 MNOK	0,3 MNOK	4,7 MNOK	6 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 2,1 MNOK til videreføring av prosjektet. Etter budsjettregulering 2/2023 og overføring av budsjettmidler fra 2022 er ramme for prosjektet økt til 6,0 MNOK. Etter mange avklaringer primært knyttet til grunnavståelse, er prosjektet nå under utførelse. Gjenstående midler foreslås overført til 2024 i budsjettregulering 1.				
KDP avløp vannmiljø - sep avløpsledn.	4,3 MNOK	0,0 MNOK	4,3 MNOK	0 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 9,3 MNOK i 2023 til separering. Første tiltak er separerings-tiltak der ny OV-kulvert blir lagt og SP-ledning i utryknings-veien mellom Vesterålsgata til sjøen. Estimert til 2,0 MNOK. Videre tiltak vurderes, jfr prosjekt 60024 Separering Kirkåsveien. Prosjektet ble regulert ned til 4,3 MNOK i budsjettregulering 3/2023. Her har ikke påløpt kostnader i 2023, så samlede bevilgede midler søkes overført til 2024.				
Biler - Hjemmetjenesten	4,9 MNOK	1,7 MNOK	3,2 MNOK	35 %
Kommentar: 3 stk biler kjøpt + montering av ladestasjoner Lamarktunet.				
Damanlegg - Storvannet	3,6 MNOK	1,6 MNOK	2,0 MNOK	44 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 1,0 MNOK til avsluttende tiltak og gjerde rundt dam Storvannet. Budsjett ble regulert i budsjettregulering 2/2023 med 2,6 MNOK. Prosjekter omfatter montering av ny inntaksledning med rist, samt avsluttende arrondering av gammel dam. At Storvannet skal være inngjerdet er hjemlet i gjeldende reguleringsplan. Gjerdet er den første hygieniske barriere. Dagens gjerde har vært uten funksjon, og det må erstattes med et nytt. Tilbuds-konkurranse er gjennomført, og arbeidene ble igangsatt i mars/april med utkjøring av materiell mens det var snø i marka. Det viste seg at prosjektet ikke klarte ferdigstillelse i 2023. Budsjett 2023 er regulert ned, og midler er foreslått overført til 2024.				
Verkstedveien	3,3 MNOK	1,7 MNOK	1,6 MNOK	51 %
Kommentar: Prosjektet er nå avsluttet, men mangler sluttfaktura fra entreprenør. Udisponerte midler til sluttoppgjør overføres til 2024 ved budsjettregulering.				
Skilting - gatenavn	1,4 MNOK	0,0 MNOK	1,4 MNOK	0 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 1,4 MNOK til skilting/gatenavn. Planlegging pågår, men tiltaket må overføres til 2024.				
Vann - behandlingsanlegg, sikring	2,5 MNOK	1,1 MNOK	1,4 MNOK	44 %
Kommentar: Prosjekt er gjennomført innenfor vedtatt ramme. Udisponerte midler søkes overført til 2024 for nye tiltak/behov i budsjettregulering 1/2024.				

Investering	Rev. bud.	Regn. hiå.	Avvik	Forbruks %
HP vann – diverse tiltak	1,0 MNOK	0,0 MNOK	1,0 MNOK	0 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 3,0 MNOK til tiltak. Tiltak hovedplan vann diverse saneringstiltak i hht. hovedplan for vannforsyning og drifts-tiltak i hht. lov og forskrift. Tiltak estimeres utført innenfor vedtatt ramme, men oppstart må forskyves til 2024.				
Gatelys- gatelysplan systematisk utskifting	2,8 MNOK	3,9 MNOK	-1,1 MNOK	139 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 1,2 MNOK til systematisk utskifting av gatelys i tråd med plan. Ubrukt fra 2022 0,336 MNOK er overført til 2023. Total budsjettramme er 1,536 MNOK. Budsjett er for 2023 regulert opp til 1,936 MNOK. Budsjettregulering 3/2023 økte samlet budsjett til 2,356 MNOK. Årsak til disse økningene var overgang fra trestolper til stålmaster i Brekkaveien og Ringveien. Prosjektet har i 2023 kommet noe lengre enn tilgjengelige budsjettmidler i året, men sum tildelte midler i planperioden forutsettes overholdt.				
Vei - Markveien, nordre del med GSV	7,1 MNOK	9,2 MNOK	-2,1 MNOK	130 %
Kommentar: Budsjett ble regulert ned ved budsjettregulering 3/2023. Dette med bakgrunn i at videre framdrift da var noe usikker. Fremdrift ble imidlertid bedre enn først antatt, og forbruk i 2023 ble faktisk i henhold til opprinnelig budsjett. Foreslåtte midler overført til 2024 blir derfor ikke nødvendig.				
Kjempenhøy, trafikale løsninger og følgeanlegg	20,7 MNOK	34,0 MNOK	-13,3 MNOK	164 %
Kommentar: KS 114/22 bevilget 34,696 MNOK til prosjektet. Budsjett ble i budsjettregulering 2/2023 tatt ned med 7,0 MNOK. Ved budsjettregulering 3/2023 ble det meldt om ytterligere forskjøvet fremdrift og redusert behov med 10,0 MNOK for 2023. Det ble i sum foreslått overføring av 17,0 MNOK til budsjett 2024. Framdrift etter 31.8.2023 har vært betydelig bedre enn først antatt, slik at kostnad pr. 31.12.2023 nå tilnærmet er i henhold til opprinnelig årsbudsjett. Sortland kommune sin andel av dette prosjektet nærmer seg ferdigstillelse, og neste trinn vil være den fylkeskommunale andel som gjelder rundkjøringen med tilhørende støyskjerming.				
Nytt sykehjem - Lamarka	80,0 MNOK	113,0 MNOK	-33,0 MNOK	141 %
Kommentar: Prosjektet er godt i rute, og fremdrift i 2023 har vært bedre enn forventet. Revidert budsjett har ikke blitt justert tilsvarende, derfor et større avvik dette året.				

Nøkkeltall

Denne delen omfatter utvalgte nøkkeltall med sammenligninger til KOSTRA-gruppen som kommunen tilhører. I 2020 ble Sortland kommune lagt i KOSTRA gruppe 8, mot tidligere KOSTRA gruppe 11. De som er plassert i KOSTRA-gruppe 8, er det på grunn av følgende:

- Kommuner med 10.000 til 19.999 innbyggere og middels eller høye korrigerte inntekter.
- Korrigerte frie inntekter (inkl. eiendomsskatt, konsesjonskraftinntekt og differensiert arbeidsgiveravgift) på 105 prosent av landsgjennomsnittet (2019).
- Samlet beregnet utgiftsbehov i inntektssystemet på ca. 3,75 prosent over landsgjennomsnittet i 2023.

KOSTRA historikken i ny gruppe er 4 år for Sortlands tilfelle, og siden noen indikatorer ble endret, er sammenligninger før 2020 ikke direkte relevante. Dette legges til grunn i det videre.

Tre indikatorer er sentrale for å kunne vurdere kommunens økonomiske utvikling og stilling:

- **Fondsgrad** – her definert som *disposisjonsfond per 31.12. som andel av årets brutto driftsinntekter*. Disposisjonsfond viser beholdningen av reserver til valgfrie drifts- eller investeringsformål.
- **Gjeldsgrad** – her definert som *netto lånegjeld per 31.12. som andel av årets brutto driftsinntekter.* Netto lånegjeld tilsvarer i praksis alle rentebærende innlån med fradrag for alle utlån og for ubrukte lånemidler.
- **Resultatgrad** – her definert som *årets netto driftsresultat som andel av årets brutto driftsinntekter*. Netto driftsresultat viser hvor mye som er igjen av drifts- og finansposter for å finansiere investeringer eller bygge opp reserver. Brutto viser driftsinntekter summen av statlige overføringer, skatteinntekter, salgs- og leieinntekter samt inntekter fra andre kommuner.

Indikatorene over, samt andre nøkkeltall, vil bli presentert og kommentert i denne delen for å vurdere kommunens stilling og økonomisk handleevne over tid. *Resultatgrad* vil bli omtalt under kommunens handlingsregler.

Fondsgrad

Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et utrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er den delen av reservene som best gir uttrykk for den økonomiske handlefriheten. Det finnes ingen klar norm for disposisjonsfondets størrelse, men i en rapport om økonomiske nøkkeltall anbefaler Telemarksforskning at disposisjonsfondet utgjør mellom fem og ti prosent av kommunens inntekter. Dess mindre handlingsrom kommunen har i sin ordinære drift, dess viktigere blir det å ha et disposisjonsfond som kan møte plutselige utfordringer, eller som kan benyttes til å delfinansiere investeringer for å holde gjeldsgraden nede.

Sortland kommune har per 31.12.2023 et disposisjonsfond på 100,9 MNOK. Fondet er redusert med 50,9 MNOK, som følge av vedtatt bruk på 71 MNOK, og avsetning av regnskapsmessig mindreforbruk mot revidert budsjett på 20,3 MNOK. Fondet har gjennom regnskapsåret 2023 blitt redusert med ca. en tredel.

Nedenfor vises årets transaksjoner mot disposisjonsfondet.

	2023
IB Disposisjonsfond	**- 151 827**
Kommunestyret 70/19 Inndekning driftstiltak	1 350
Kommunestyret 77/20 Inndekning drifts-/investeringstiltak	7 850
Sommervedlikehold vei	6 500
Egenkapitalinnskudd i investering	2 215
Endring opprinnelig budsjett - Bruk av fond	6 380
Bud.reg 2, Merforbruk tjenesteområdet	17 691
Bud. reg 2 Overføring til investering	6 833
Bud. reg 2, Tilleggsvedtak fra kommunestyret	4 632
Bud. reg 3 Kontantemisjon Vesterålen Energi	18 300
Bud. reg 3, Økning pensjonskostnader – mindreforbruk tjenesteområdet	18 024
Bud. reg 3, Tilskudd vanskeligstilte husholdninger	300
Saldering økplan	*- 18 915*
Netto avsetning til eller bruk av disp. fond 2023	**71 161**
Årets mindreforbruk etter siste regulering	*- 20 265*
UB Disposisjonsfond	**- 100 931**
Bruk av disposisjonsfond i 2023:	**50 896**

Sortland kommune hadde ved utgangen av 2023 et disposisjonsfond på 8,8 % av brutto driftsinntekter. Dette er en nedgang fra år 2022 hvor andelen var 15,6 %, og som er en naturlig konsekvens av bruken i 2023.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	Sortland - Suortá 2020	Sortland - Suortá 2021	Sortland - Suortá 2022	Sortland - Suortá 2023	Landet uten Oslo 2023	Nordland 2023	KOSTRAgruppe 08 2023
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	15,0 %	15,1 %	15,6 %	8,8 %	13,4 %	9,3 %	12,1 %

Sortland kommune har i perioden 2020- 2022 hatt et en fondsgrad i disposisjonsfondet som var høyere enn gjennomsnittet i Nordland fylke og i KOSTRA-gruppen. Etter bruken i 2023, ligger Sortland kommune nå med en lavere fondsgrad enn sammenligningskommunene og gjennomsnittet i Nordland fylke. Noen av våre nærliggende og til dels sammenlignbare kommuner har likevel lavere fondsgrad enn Sortland, som for eksempel Vestvågøy med 5,9 % og Hadsel med 2 %.

Gjeldsgrad

Sortland kommune har per 31.12.2023 en netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på 89,9 %. Andelen er samlet sett lavere enn gjennomsnittet i fylket og KOSTRA-gruppen. Mesteparten av lånegjelden i kommunen er renteeksponert, slik at kommunen er utsatt ved renteendring.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	Sortland - Suortá 2020	Sortland - Suortá 2021	Sortland - Suortá 2022	Sortland - Suortá 2023	Landet uten Oslo 2023	Nordland 2023	KOSTRA-gruppe 08 2023
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	85,7 %	84,5 %	85,2 %	89,9 %	92,7 %	97,6 %	96,6 %

Kommunen har i foregående tre år fra 2020-2022 hatt liten variasjon i gjeldsgraden som har ligget på mellom 84,5 % og 85,7 %, mens den i 2023 har økt med 4,7 %-poeng fra foregående år. En økning i lånegjeld, kombinert med gjentatte renteøkninger de siste år utgjør en vesentlig del av økte driftskostnader. I 2023 startet kommunen med byggingen av nytt sykehjem, og som er et betydelig investeringsprosjekt i porteføljen. Dette prosjektet vil for fremtiden øke kommunens låneandel betraktelig og føre til ytterligere økning i driftsutgifter gjennom økte renteutgifter.

Handlingsregler

Vedtatte handlingsregler for økonomiplanperioden 2020 - 2024 er følgende:

- **Handlingsregel 1**: Netto driftsresultat på 0,1 % av brutto driftsinntekter.
- **Handlingsregel 2**: Netto langsiktig lånegjeld skal være på maksimalt 85 % av brutto driftsinntekter utenom selvkostområder ved utgang av 2023 - her definert som *renteeksponert gjeld andel av brutto driftsinntekter* .
- **Handlingsregel 3**: Egenfinansiering av investeringene skal være på minimum 20 % av total finansiering ved utløp av økonomiplanperioden med følgende utvikling: 2021 10% påfølgende år 20 % - her definert som *egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer.*

Handlingsregel 1: Netto driftsresultat på 0,1 % av brutto driftsinntekter

Dette er den viktigste indikatoren for å vurdere kommunens økonomiske tilstand. Netto driftsresultat viser hvor mye som er igjen av drifts- og finansposter for å investere eller bygge opp reserver. Brutto driftsinntekter viser summen av statlige overføringer, skatteinntekter, salgs- og leieinntekter samt inntekter fra andre kommuner. Overskudd er ikke det primære målet for kommunen, men vil ha betydning for handlingsrommet kommunen har for å opprettholde gode tjenester i fremtiden, og til å møte uforutsette utgifter og renteøkninger.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	Sortland - Suortá 2020	Sortland - Suortá 2021	Sortland - Suortá 2022	Sortland - Suortá 2023	Landet uten Oslo 2023	Nordland 2023	KOSTRA-gruppe 08 2023
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,0 %	1,0 %	1,1 %	1,5 %	1,0 %	-1,7 %	0,9 %

Sortland kommune har i 2023 et netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter på 1,5 % ifølge de foreløpige KOSTRA- tallene. Dette er høyere enn fylket som har et gjennomsnitt på -1,7 % og KOSTRA-gruppen med 0,9 %.

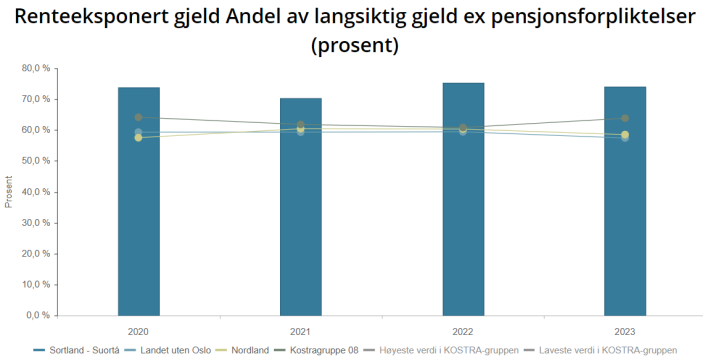
1. **Betalte avdrag** på lån er en utgift i kommuneregnskapet, og denne virker inn på netto driftsresultat. Derimot er det avskrivningene – "kapitalslitet" – og ikke avdragene som best viser hva kommunen taper i verdi på eksisterende eiendeler (sagt på en annen måte: hva kommunen

måtte satt av for å opprettholde verdien på eiendelene), og denne størrelsen virker ikke inn på netto driftsresultat. I 2023 har Sortland kommune betalt 36,6 MNOK i avdrag på lån, mens avskrivningene er 44,3 MNOK.

2. Bruk av **bundne fond** fører til at man samtidig får en driftsutgift, mens avsetning til bundne fond kommer av at man samtidig har fått en driftsinntekt. Alle driftsinntekter og -utgifter virker inn på netto driftsresultat, mens fondsføringer ikke gjør det samme. *Dermed kan det oppstå tilfeldige variasjoner i netto driftsresultat som ikke nødvendigvis gir uttrykk for tilsvarende endringer i handlingsrommet. Nettoeffekten av bundne fond utgjør ca. 4,8 MNOK
3. Positivt netto driftsresultat skyldes i hovedsak:
    - Økte inntekter fra Havbruksfond utover budsjett.
    - Økt andel av andre overføringer i form av tilskudd.

For 2023 er handlingsregel for netto driftsresultat oppnådd. Selv om den er lavere enn anbefalt nivå fra teknisk beregningsutvalg (TBU) bidrar resultatet i noen grad til økt handlingsrom i fremtiden.

Handlingsregel 2: Renteeksponert gjeld maksimalt 85 % av brutto driftsinntekter ved utgangen av 2023.
Som tabellen under viser, utgjør renteeksponert gjeld 73,9 % av totalt gjeld ex. pensjonsforpliktelser i 2023. Det vil si at ca. en fjerdedel av gjelden ikke er utsatt for renterisiko, ved at man enten får kompensert rentene direkte eller ved at konsekvensene av renteendringer blir ført videre til andre betalere.

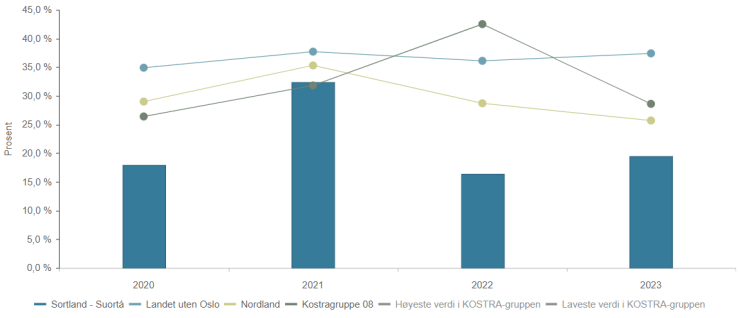
	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	73,7 %	70,4 %	75,2 %	73,9 %
Landet uten Oslo	59,3 %	59,3 %	59,4 %	57,4 %
Nordland	57,5 %	60,4 %	60,3 %	58,5 %
Kostragruppe 08	64,1 %	61,8 %	60,8 %	63,8 %

Tabellen viser at Sortland kommune har en låneportefølje som er mer eksponert mot renterisiko enn landet u/Oslo, KOSTRA-gruppen og fylket. I stor grad er det utenforliggende forhold som avgjør hvilket rentenivå en må forholde seg til, og kommunen har i liten eller ingen grad av innflytelse på dette. Når det gjelder sikringsinstrumenter avgjør kommunen i relativt stor grad hvordan en ønsker å posisjonere seg. Rentene har over flere år vært på et svært lavt nivå, og kommunen har potensielt spart på å holde låneporteføljen på flytende rente tidligere. Nå som rentene har økt blir kapitalkostnadene høyere og kommunens kostnader vil øke tilsvarende. Usikre og svingende rentebaner gjør det vanskelig å vurdere "riktig" eksponering.

Kommunen ligger foreløpig innenfor målet. Renteeksponert gjeld avhenger også av hvilken fullføringsgrad det er innenfor selvkostområdet vs. andre investeringer. Ved nye og større investeringsprosjekter fremover i økonomiplanperioden vil renteeksponeringen øke betraktelig.

Handlingsregel 3: Egenfinansiering av investeringene, minimum 10 % i 2021 og 20 % i påfølgende år.
Tabellen under viser egenfinansiering av investeringene i % av totale brutto investeringer. Egenfinansiering omfatter momskompensasjon for investeringsprosjekter, statlige tilskuddsordninger (eks. til omsorgs-bygg), spillemidler, salg av driftsmidler, samt overføring fra driftsbudsjettet. Handlingsregelen som ble vedtatt på minimum 10 % og 20 % fra i år var ikke tiltenkt å inkludere momskompensasjon. Som tabellen under viser har Sortland kommune en svært lav egenfinansieringsandel som utgjorde 19,5 % i 2023.

Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)

	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	18.0 %	32.4 %	16.4 %	19.5 %
Landet uten Oslo	34.9 %	37.7 %	36.1 %	37.4 %
Nordland	29.0 %	35.3 %	28.7 %	25.7 %
Kostragruppe 08	26.4 %	31.8 %	42.5 %	28.6 %

Av de investeringene som har blitt gjennomført viser statistikken videre at Sortland har en gjennomgående lavere egenfinansiering på sine investeringer enn hva andre kommuner har. I 2020 var andel egenfinansiering på investeringene 18 %. Økningen fra 2020 til 2021 skyldes opprinnelig budsjettert overføring av Havbruksfondet på 6,3 MNOK og salg av driftsmidler av blant annet Vestmarka på 7,4 MNOK. For 2022 var det opprinnelig budsjettert med salg av varige driftsmidler på 8,2 MNOK, mens regnskapet viser at dette ble 2,7 MNOK.

I 2023 har kommunen noe høyere egenfinansiering enn foregående år, men likevel lavt sammenlignet med landet, KOSTRA-gruppen og fylket. Samtidig kan en se at det er en ikke-ubetydelig nedgang i egenfinansiering fra 2022 til 2023 i KOSTRA-gruppen og i noen grad også i fylket.

- **ved bruk av bundne fond har en samtidig en driftsutgift. Avsetning til bundne fond vil ha en netto driftsinntekt som motpost. Driftsinntekter og -utgifter inngår i driftsresultatet, mens fondsavsetninger ikke påvirker driftsresultatet.*

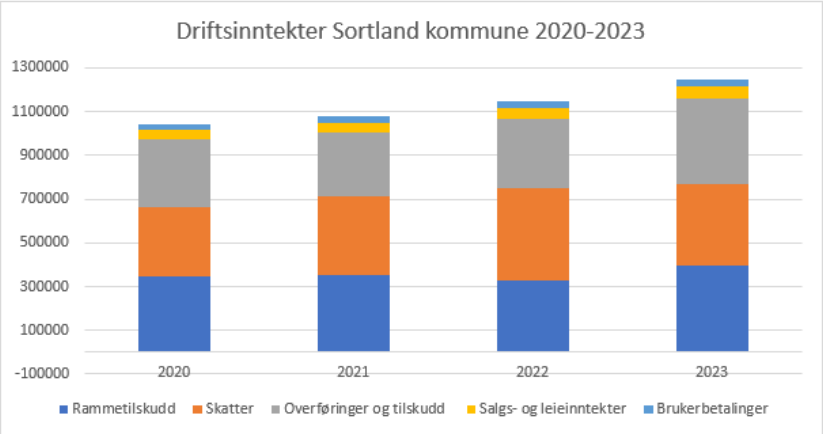
Andre økonomiske forhold

I det følgende vil driftsinntekter og -utgifter bli gjennomgått, i tillegg at investeringsnivå/finansiering og arbeidskapital/likviditet belyst.

Det er flere andre nøkkeltall og vesentlige forhold ved driften i 2023 som er viktig i den helhetlige vurderingen med hensyn til kommunens stilling og handlingsrom for fremtiden. I det videre presenteres kommunens driftsinntekter og driftsutgifter.

Driftsinntekter

Sortland kommunes driftsinntekter har økt med ca. 100 MNOK fra 2022 til år 2023. Økningen er høy sammenlignet med foregående år, hvor økningen var 33 MNOK fra 2020 til 2021 og 67 MNOK fra 2021 til 2022. Tabellen på neste side skisserer sammensetningen av kommunens driftsinntekter.

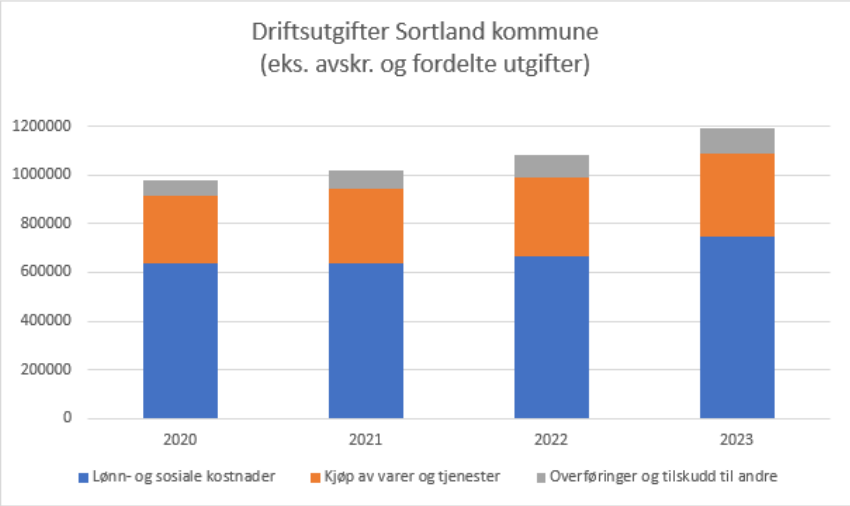

I 2023 har skatteinntektene for kommunen blitt redusert med 44,6 MNOK, sammenlignet med 2022. De første 10 månedene i 2023 hadde kommunen 14 MNOK høyere skatteinntekter enn hva som var budsjettert. November måned var det kalkulert med en skatteinntekt på 68 MNOK, hvor det de 3 foregående årene har vært 76 MNOK i gjennomsnittlig inntekt for samme måned, ble skatteinntektene på 63,12 MNOK i november 2023. En del av årsaken til denne reduksjonen i skatteinntekter kan nok knyttes til at befolkningsveksten er drevet av mottak av flyktninger. Det er blitt flere innbyggere i kommunen, men mottak av flyktninger genererer ikke økning i skatteinntekter per innbygger. En annen viktig årsak var høye lokale selskapsutbytter i 2022.

Rammeinntektene har økt med 64 MNOK fra 2022-2023. Økningen på denne siden skyldes flere innbyggere ved utbetaling av innbyggertilskudd, samt inntektsutjevning fra inntektssystemet på grunn av lavere skatteinntekter. En kompenseres altså via rammeinntektene for reduserte skatteinntekter.

Overføringer og tilskudd fra andre var høy i 2020 grunnet korona, mens inntektene i 2021 og 2022 hadde reduksjon. I 2023 har overføringer og tilskudd økt med 35,75 MNOK fra foregående år. De økte overføringene må i stor grad ses i sammenheng med økte tilskudd for mottak av flyktninger.

Driftsutgifter

I tabellen nedenfor fremkommer kommunens driftsutgifter eks. avskrivninger og fordelte utgifter.

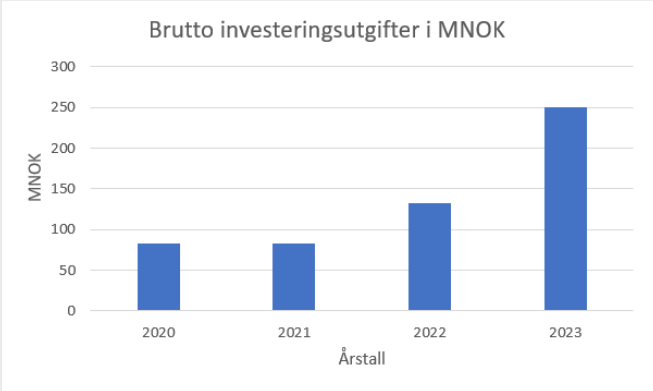
Den største endringen i driftsutgiftene fra 2022-2023 er økningen i lønn og sosiale kostnader med 78 MNOK. Økningen skyldes i stor grad et høyt lønnsoppgjør med tilhørende økte pensjonsutgifter.

Det er også økning i kjøp av varer og tjenester med 20,7 MNOK fra foregående år. Økningen i kjøp av varer og tjenester kan ses i sammenheng med mottak av flyktninger og derav økt tjenestebehov ved enhetene og tilpassing av dette.

Investeringer og finansiering

Tabellen under viser brutto investeringer i Sortland fra 2020 til 2023.

Brutto investeringsutgifter totalt Beløp (1000 kr)

Sammenlignet med foregående år hadde Sortland kommune en økning i investeringstakten. Gjennomføringsgraden for investeringer er 97 % i forhold til regulert budsjett. Det er truffet forholdsvis godt på revidert budsjett for investering gjennom året. Dette som følge av at det har blitt foretatt reguleringer ved forskyvninger i forhold til planlagt framdrift.

Bruk av lån i prosent av brutto investeringsutgifter

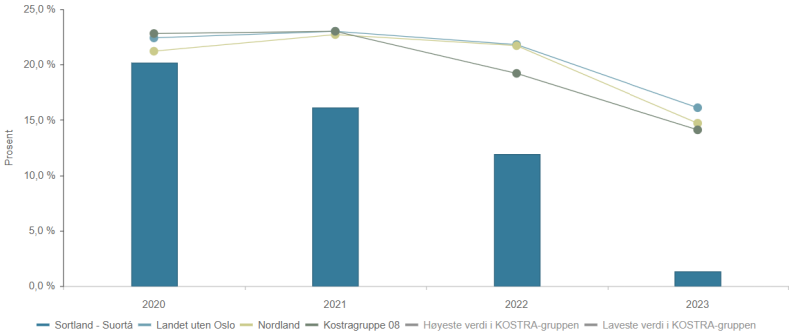
	Sortland - Suortá 2020	Sortland - Suortá 2021	Sortland - Suortá 2022	Sortland - Suortá 2023	Landet uten Oslo 2023	Nordland 2023	KOSTRAgruppe 08 2023
Bruk av lån, netto Andel av brutto investeringsutgifter (prosent)	82,0 %	67,6 %	83,6 %	80,5 %	67,3 %	74,5 %	72,0 %

Tabellen over indikerer at Sortland benytter maksimalt låneopptak på sine investeringer. Merverdiavgiften kommer til fratrekk, slik at netto oppnås 80,5 % i 2023, dette er vesentlig lavere enn både KOSTRA, Nordland og landet forøvrig.

Arbeidskapital og likviditet

Arbeidskapital er definert som omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld, og arbeidskapitalgraden ser dette forholdet opp mot kommunens totale inntekter. Korrigerer vi for balanseførte premieavvik er dette en mye brukt indikator på kommunens likviditet. På grunn av naturlige svingninger gjennom året er kommunen avhengig av å ha en viss arbeidskapital. Som det fremgår av tabellen under ligger Sortland er det en trend hos kommunene at denne har gått ned de siste årene, men den er en god del lavere i Sortland enn andre kommuner.

Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	20,2 %	16,1 %	11,9 %	1,3 %
Landet uten Oslo	22,4 %	23,0 %	21,8 %	16,1 %
Nordland	21,2 %	22,7 %	21,7 %	14,7 %
Kostragruppe 08	22,8 %	23,0 %	19,2 %	14,1 %

Arbeidskapitalen ved utgangen av 2023 var på 148 MNOK, noe som er en nedgang på ca. 33 MNOK fra året før. Premieavviket i 2023 var på ca. 60 MNOK og er også med på å redusere arbeidskapitalens størrelse.

Aksjer i Vesterålskraft AS /Vesterålen Energi

I prosessen med å finansiere aksjetransaksjonen vedtok Sortland kommune i 2021 å benytte 34 MNOK til erverv av aksjer i Vesterålskraft AS (VK). For å ha mulighet til å finansiere hele aksjetransaksjonen (188 aksjer) var eneste mulighet for selskapet Vesterålen Energi AS (VE) å inngå ekstern finansieringsavtale. Det ble inngått en slik avtale mellom VE og Eidsfjord Sjøfarm AS, pålydende 131 MNOK.

Etter en lengre rettsprosess, avgjorde høyesterett ankeutvalg i august 2023 at aksjene i Vesterålskraft AS ikke ville bli behandlet i høyesterett. Lagmannsrettens enstemmige dom ble stående og innebar at Lofotkraft Holding AS ikke kunne utøve forkjøpsrett overfor Vesterålen Energi AS.

I perioden fra 2022 til 31.12.2023 hadde VE og Eidsfjord Sjøfarm AS en låneavtale med 3,5 % rente og hvor påløpte renter skulle gjøres opp innen utløpet av 2023. Med renter på opprinnelig lånestol, måtte VE finne ny långiver til ca. 140 MNOK. Det ble inngått ny låneavtale med privat bank om refinansiering med NIBOR 3-måneder + marginpåslag 2,25%, og avdragsfrihet i 2 år. Det ble stilt krav fra långiver om pant i samtlige av kommunens aksjer i Vesterålskraft AS (35 %) og disse aksjene ble tilført VE som et tingsinnskudd. Samtidig ble VE tilført 18,3 MNOK i kontantemisjon.

Når det gjelder beregningen av aksjeverdien har Sortland kommune skjelt til at Bø kommunes verdivurdering i 2021, og Sortland kommune har ut fra forsiktighetsprinsippet lagt seg på det samme nivået. Det er på det rene at en høyere verdivurdering av aksjene som ble overført til Vesterålen Energi AS, kunne medført høyere inntekter for kommunen.

På bakgrunn av verdivurderingen som ble gjort i 2021 endte Sortland kommune med å inntektsføre 63 MNOK i driftsregnskapet i 2023. Kontantemisjonen på 18,3 MNOK ble dekket ved bruk av disposisjonsfond. Merforbruket i investeringsregnskapet knyttet til transaksjonen, 81,7 MNOK er overført fra driftsregnskap til investeringsregnskap.

Vedlikeholdsetterslep

Vedlikeholdsetterslepet har bygd seg opp over flere tiår og skyldes manglende avsetninger til vedlikehold. Etterslepet ble beregnet til 150 MNOK i 2023, og det forventes at forfallet øker ytterligere så lenge tilstrekkelige midler ikke avsettes i tide. I de senere år er det blitt tildelt midler slik at noe av etterslepet er innhentet, bl.a. på rådhuset som er disponert på en smidig måte og dermed er det utført større og mindre prioriterte vedlikeholdsoppgaver. Potten som har vært tildelt på rådhuset har for oss vært et godt konsept, særlig siden mye av denne bygningsmassen er fredet.

Årets befaring av vedlikeholdsbehov viser fortsatt et økende vedlikeholdsetterslep. Det må i tiden fremover påregnes behov for større og mindre investerings- og vedlikeholdsmidler til de mest kritiske oppgavene.

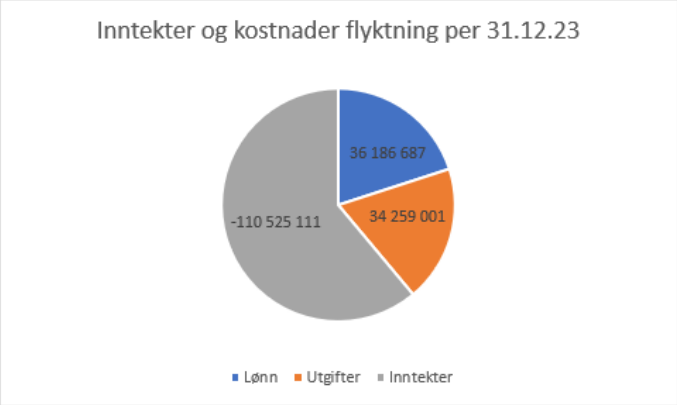
Statusoversikt flyktninger

I 2024 går Sortland kommune inn i sitt tredje år med planlagt mottak av flyktninger fra Ukraina. Utviklingen siden kommunen startet med bosetting av flyktninger fra Ukraina i 2022, har ført med seg vesentlige endringer i det økonomiske bildet, både med hensyn til inntekter og økte utgifter. Økte utgifter er en naturlig konsekvens av nødvendig oppskalering av driften for å kunne gi bosatte flyktninger et godt tjenestetilbud. Endringen med større mottak av flyktninger over flere år på rad gir flere innbyggere i kommunen, som påfører vesentlige driftsmessige konsekvenser i organisasjonen og belyses derfor som en del av kommunens årsberetningsdel.

Kommunestyret vedtok å ta imot inntil 190 flyktninger fra Ukraina i 2023. Ifølge rapportering fra integreringstjenesten er det tatt imot totalt 209 flyktninger til kommunen, hvor 205 av de var fra Ukraina og de øvrige 4 var fra andre land. For år 2024 har IMDI anmodet kommunen å ta imot 210 nye flyktninger.

Kommunen mottar med utgangspunkt i innrapporterte tall for bosetting, sammensetning og behov hos flyktningene tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI). Tilskudd som mottas skal gå til å dekke løpende utgifter ved bosetting, etablering og husleie, introprogram, ventestønad og lønn til ansatte i integreringstjenesten som arbeider med å følge opp flyktningene.

I det videre fremgår oversikt over inntekter og kostnader i integreringstjenesten 2023.

Inntekter: Det er bokført inntekter på 110,5 MNOK i 2023. Beløpet består av statstilskudd på 108,66 MNOK, bruk av bundne fond 0,9 MNOK, og mva komp i drift på 0,95 MNOK. Det er videre 36 MNOK lønnsutgifter til ansatte i integreringstjenesten. Andre driftsutgifter beløper seg til 36,1 MNOK i 2023.

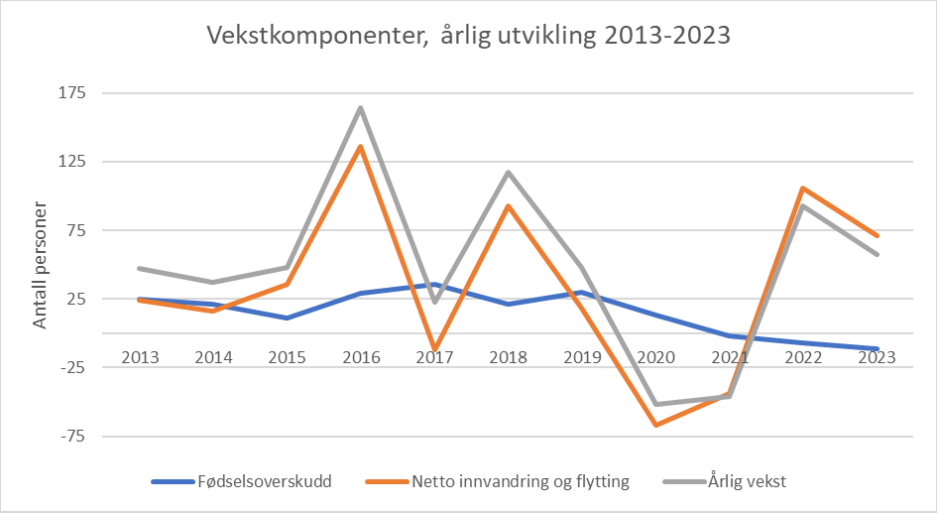
Nedenfor spesifiseres de største utgiftspostene:

- Overføring ved bidrag til flyktninger 13,3 MNOK
- 6,68 MNOK i leie av boliger for bosetting av flyktninger
- 4,49 MNOK for introduksjonsprogram
- 3,92 MNOK til etablering/bosetting
- Tolketjenester 0,75 MNOK
- Leie av lokaler 0,57 MNOK
- Inventar og utstyr, 0,36 MNOK
- Programvarelisenser og edb utstyr 0,35 MNOK.
- Opplæring ansatte i integreringstjenesten 0,26 MNOK
- Kjøp av transportmiddel og leasing integreringstjenesten 0,22 MNOK.

Befolkningsutvikling

I 2023 økte antall innbyggere med 57 personer, og per 31. desember 2023 bodde det 10 618 personer i Sortland kommune.

Fra 2022 til 2023 har Sortland kommune hatt en moderat befolkningsvekst på ca. 0,54 %. Utviklingen i form av økning skyldes positiv netto innvandring grunnet mottak av flyktninger fra Ukraina. Sett bort fra innvandring har kommunens fødselsoverskudd de siste tre årene har vært negativt med -2 personer i år 2021, -7 personer i år 2022 og -11 personer i år 2023. Trenden fremgår tydelig i grafen skissert på neste side:

Utover vekstkomponenter som innvandring og fødselsoverskudd skal vi se nærmere på endringene i alderssammensetningen blant innbyggerne i kommunen, oversikten fremkommer i tabellen under.

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
0 år	113	94	99	81	93	12
1-5 år	573	577	583	568	526	-42
6-12 år	921	898	862	876	866	-10
13-15 år	370	377	396	427	434	7
16-19 år	568	526	487	494	505	11
20-44 år	3295	3281	3272	3256	3298	42
45-66 år	3016	2978	2925	2966	2948	-18
67-79 år	1271	1332	1384	1418	1446	28
80-89 år	341	359	372	393	423	30
90 år eller eldre	98	92	88	82	79	-3
Totalt	**10566**	**10514**	**10468**	**10561**	**10618**	**57**

Det ble i 2023 født 12 flere barn i kommunen sammenlignet med foregående år. Samtidig er det i aldersgruppen 1-12 år blitt 52 færre fra 2022 til 2023. Det er videre en liten økning blant ungdommer i alderen 13-19 år. I aldersgruppen voksne 20-66 år er det en økning på 24 personer. Blant innbyggere på 67 år og eldre er det en økning på 55 personer totalt. Utviklingen viser en fortsatt tydelig trend i kommunen med færre barn og barn i grunnskolealder, og stadig flere innbyggere i alderen 67 år og eldre.

Klima, miljø og beredskap

Klima
I arbeidet med miljøledelse er Rådhus 1 og 2 miljøfyrtårnsertifisert i 2023 etter hovedkontormodellen. Det har blant annet resultert i bedre avfallssorteringssystem i tilknytning til hovedbygningene og på de enhetene de huser. Det er påbegynt et arbeid for å miljøfyrtårnsertifisere en pilotskole og en pilotbarnehage i 2024, Maurnes skole og Vestmarka barnehage.

I arbeidet med energiledelse er det satt i drift et energioppfølgingssystem (EOS) i alle formålsbygg fra august 2023 der også historiske data tilbake til og med 2019 er hentet inn. Dokumentasjon og mulighet for uthenting av data og periodisk overvåkning gir bedre grunnlag til å jobbe videre med energieffektivisering. I arbeidet med enkelttiltak er det i løpet av 2023 gjennomført rehabilitering av fasaden på Rådhus 1, i tillegg til utskiftning av vinduer og dører på flere bygg. Varme i Norturabygget stengte ned i mars 2023, og i 2024 skal sak om riving og prosjektering av gjenbruksmateriale fra bygget behandles.

150 000 kroner i mottatte klimasatsmidler fra Miljødirektoratet til kartlegging av karbonrike arealer er overført fra 2023 til 2024.

Lofoten og Vesterålen IUA
Lofoten og Vesterålen har et interkommunalt samarbeid om beredskap mot akutt forurensning.

Hendelser
Ingen større hendelser har inntruffet i 2023.

Mindre hendelser er håndtert lokalt uten å utfordre LoVe IUA.

Øvelser, kurs og samlinger er gjennomført i henhold til opplæringsplan:

	Gjennomført	Ikke gjennomført
Kurs oljevern i kulde og is	februar	
Øvelse Draugen PK3,	februar	
Øvelse Draugen stabstrening Harstad	januar	
Kurs ELS for stab	januar	
Kurs batteribrann Brønnøysund	februar	
Øvelse Draugen forøvelse Svolvær	februar	
Øvelse Draugen hovedøvelse	mars	
IUA lederforum Brønnøysund	april	
Demo oljevern i strandsone KyV	september	
Øvelse KD grepsøvelser	Sept-okt	
Øvelse KD innsats ammoniakk	Okt-nov	

Anskaffelser:

- 1 depotkontainer til Øksnes.
- 3 gassmålere for flussyre
- Selvreisende oppbevaringskar for olje og kjemikalier i væskeform til deltagerkommunene

Medarbeidere og organisasjon

Dette kapitlet omtaler ikke-økonomiske forhold som sykefravær og tiltak, likestilling og etisk standard, samt HMS og tilsyn.

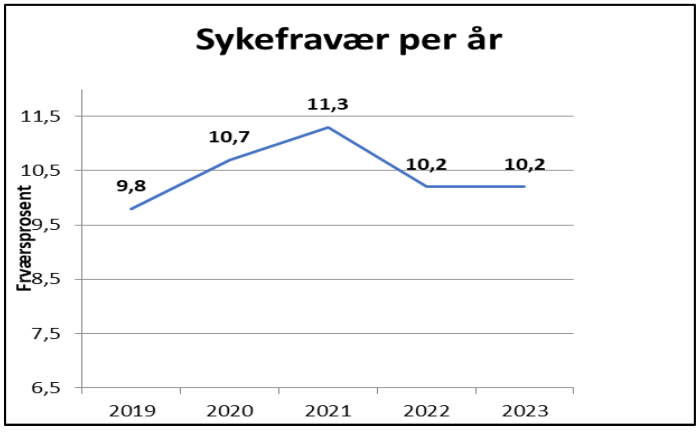
Sykefravær

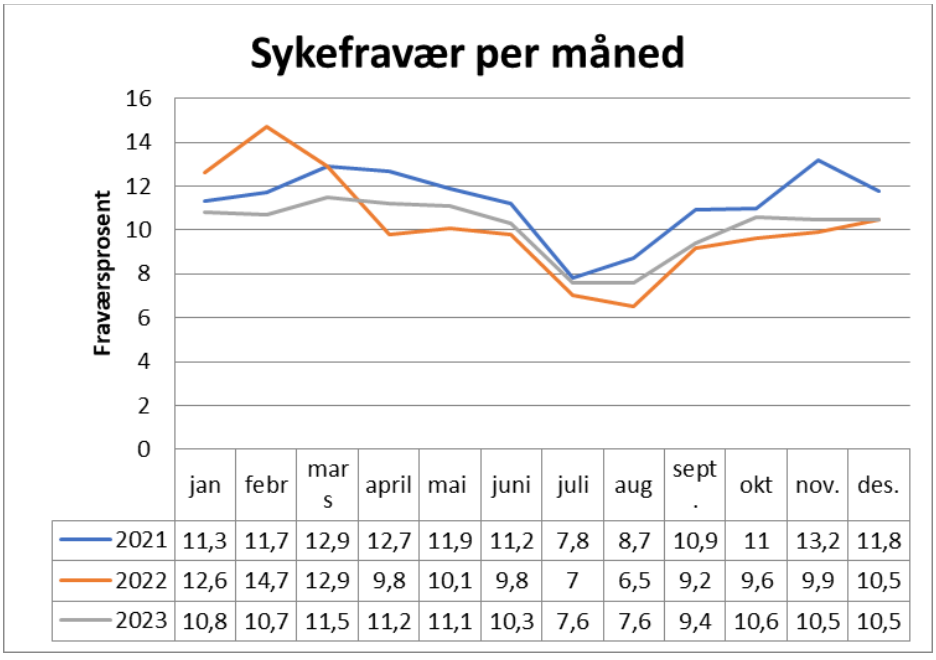
Sykefraværsrapporteringen omhandler både egenmeldt og legemeldt fravær for Sortland kommune.

Sortland kommune arbeider målrettet for å få ned sykefraværet, og har et mål om å ha et sykefravær på 8,5 % eller lavere i 2026.

Sortland kommune har 10,2 % sykefravær i 2023. Dette er samme sykefraværsprosent som i 2022.

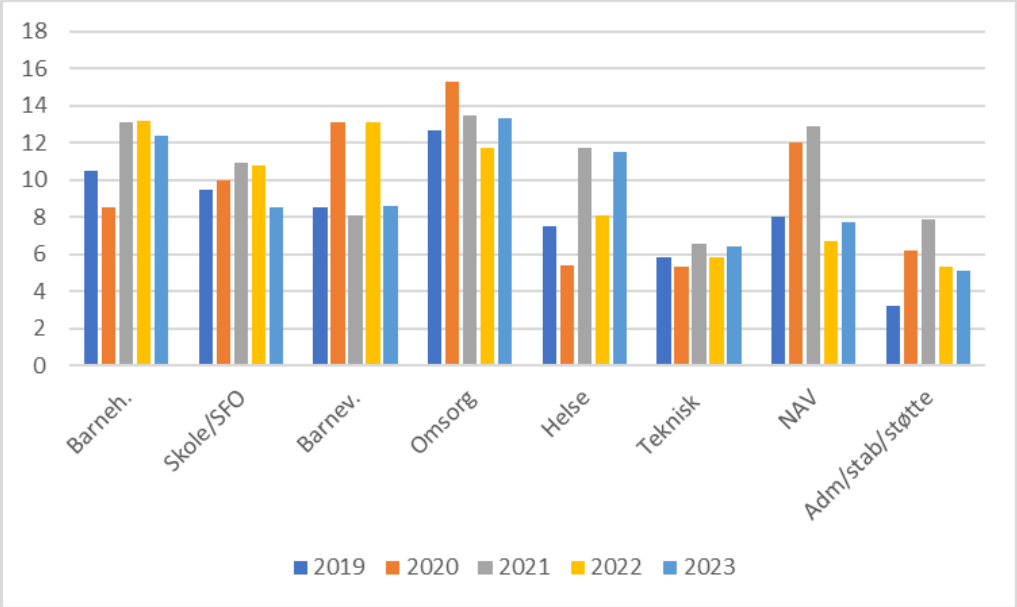
Årlig sykefraværsutvikling fra 2019-2023

	jan	febr	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept.	okt	nov.	des.
2021	11,3	11,7	12,9	12,7	11,9	11,2	7,8	8,7	10,9	11	13,2	11,8
2022	12,6	14,7	12,9	9,8	10,1	9,8	7	6,5	9,2	9,6	9,9	10,5
2023	10,8	10,7	11,5	11,2	11,1	10,3	7,6	7,6	9,4	10,6	10,5	10,5

Årlig fravær per sektor i perioden 2019- 2023

Sektor	2019	2020	2021	2022	2023
Barnehager	10,5	8,5	13,1	13,2	12,4
Skole/SFO	9,5	10	10,9	10,8	8,5
Barnevern	8,5	13,1	8,1	13,1	8,6
Omsorg	12,7	15,3	13,5	11,7	13,3
Helse	7,5	5,4	11,7	8,1	11,5
Teknisk	5,8	5,3	6,6	5,8	6,4
NAV	8	12	12,9	6,7	7,7
Adm/stab/støtte	3,2	6,2	7,9	5,3	5,1

Skole/SFO har det laveste års fraværet i 2023 sett i en femårsperiode. Barnevernet og stab har nedadgående fravær. Teknisk har det nest høyeste års-fraværet i en femårsperiode, men ligger holder seg godt under kommunens måltall. NAV har økende fravær sammenlignet med 2022, men lavere års fravær enn i de øvrige år i femårsperioden. Helse og omsorg har høyt og økende fravær sammenlignet med 2022.

Tiltak

Det jobbes kontinuerlig med forebygging og oppfølging av sykemeldte i Sortland kommune. En langsiktig nærværsstrategi for å øke nærværet i kommunen ble vedtatt i ADMU den 30.11.21. Nærværstrategien inneholder flere satsingsområder. Partssamarbeid og arbeidsmiljø er hovedfokus for perioden 2022/2023. Bakgrunnen for dette er at ca. 35 % av alt sykefravær er arbeidsrelatert. Hver arbeidsplass er unik og vil ha ulike utfordringer og løsninger. Styrkning av partssamarbeidet og bevisstgjøring av viktigheten med å jobbe med arbeidsmiljøet, vil øke mulighetsrommet til å finne løsninger som til enhver tid er tilpasset egen enhet.

Sortland kommune har i perioden 2022-2024 fått 0,2 MNOK i prosjektmidler fra KLP til dette arbeidet. I første del av prosjektperioden er det utarbeidet et digitalt HMS årshjul for Sortland kommune. Resterende prosjektperiode har vært knyttet til HMS arbeidet ute på enhetene. Fokus har vært revitalisering av partssamarbeidet ute på enhetene, med fokus på samarbeidsmøtene. Det er valgt ut to

piloter, samt en referanseavdeling. Det har vært gjort kartlegginger hos partene, samt hos de ansatte i disse enhetene. Tiltak etter kartlegging har vært satt inn underveis.

Det har vært gjennomført ulike arbeidsmiljøprosesser i samarbeid med NAV arbeidslivssenter hos begge pilotene. Begge pilotene har hatt nedgang i sykefraværet, den ene avdelingen har betydelig nedgang.

Videre arbeid med KLP prosjektet vil være revitalisering av partsamarbeidet til resten av organisasjonen ut fra de funn og endringer som er gjort i prosjektperioden.

Kommunedirektøren har tydelig forankret at nærværarbeid er et av hovedfokusområdene for lederne. Nærvær er tema på alle kommunedirektørens enhetsledermøter, samt gjennomgang av lovpålagte HMS oppgaver. Det har vært gjennomført 40 timers kurs for nye verneombud i mars 2023. Det gjennomføres årlig kurs for nye verneombud. HMS kurs for nye ledere ble ikke gjennomført i 2023.

Sortland kommune har for første gang arrangert IA uke. IA uken var lagt til folkehelseuken. Tema for uken var psykisk helse og arbeid. Det var i tillegg tilbudt gratis yoga til alle ansatte, samt gjennomført en konkurranse for mest kreative IA tiltak ute på arbeidsplassene. Alle avdelinger var oppfordret til å markere verdensdagen for psykisk helse med tema- vi trenger alle å høre til «lag plass». Ansatte var oppfordret til å nominere en kollega som utgjør en forskjell. Her ble 5 vinnere trukket og fikk en oppmerksomhet.

Nærværsutvalget er et underutvalg av Arbeidsmiljøutvalget. Det har vært avholdt 4 møter i 2023. NAV lokal og NAV arbeidslivsenter er en del av utvalget. NAV arbeidslivssenter er på tilbudssiden i å bistå med arbeidsmiljøarbeid ute på enkeltavdelinger med høyt sykefravær. NAV lokal er på tilbudssiden og kan fra sin side tilby at de har utekontordager hos de utvalgte avdelingene.

HR bistår inn i enkeltsaker hvor ansatte har lange og gjentakende sykefravær. Herunder utprøving, omplassering, bistand fra eksterne samarbeidspartnere og avklaring av arbeidsmengde/stillingsforhold. Sortland kommune har avtale med bedriftshelsetjenesten Sør-Troms HMS. Bedriftshelsetjenesten har månedlige kontordager på Sortland, samt at de avtales inn for bistand i enkeltsaker.

Sortland kommune har også innført tilbud om treparts samtaler mellom gravide arbeidstakere-ledere og jordmor. Dette for å ivareta arbeidsgivers tilretteleggingsplikt, samt finne arbeidsmuligheter til tross for plager som kan oppstå i et svangerskap.

Prosjekt heltidskultur er startet opp. Dette henger tett sammen med nærvær (tilknytting til arbeidsplass/trygghet økonomi/forutsigbarhet).

Arbeidsmiljø er hvordan vi organiserer, planlegger og gjennomfører arbeidet. Kompetansekartlegging og kompetanseplanlegging er en viktig del av arbeidsmiljøarbeidet. I 2023 har det vært kjørt flere prosesser for å få dette arbeidet implementert i hele organisasjonen.

Likestilling og etisk standard

I dette avsnittet er tilgjengelig statistikk fra Visma HRM anvendt for å belyse noen av kjønnsforskjellene i virksomheten. Uttak av data er pr 31.12.23 og inkluderer alle som har vært ansatt med fast stillingsprosent i løpet av 2023. Den statistikk som er presentert her kan ha feilkilder basert på registreringspraksis i lønns- og personalsystemet, og at tallene er bearbeidet manuelt. I tillegg er det flere ansatte som har en eller flere deltidsstillinger som vil kunne påvirke tallene.

Sortland kommune som arbeidsgiver plikter å redegjøre for faktisk tilstand når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten og hva som gjøres fra arbeidsgivers side for å oppfylle aktivitetsplikten. I det videre fremgår rapport om likestilling i organisasjonen, antall kvinner og menn med prosentfordeling per sektor, kjønnsfordeling i ledende stillinger i organisasjonen, kvinners andel av menns lønn for kommunen, samt fordeling deltidsstillinger per sektor og fordeling kvinner og menn.

Avslutningsvis utdypes det hvilke tiltak som er utført i 2023 når det gjelder arbeidsgivers likestillings- og aktivitetsplikt, samt redegjørelse for kommunens arbeid med etisk standard.

Tilstandsrapport

Kjønnsfordeling generelt
Sortland kommune har 934 ansatte med en fast stillingsprosent (971 i 2022 og 962 i 2021), fordelt på 757 årsverk (753 i 2022 og 801 i 2021). Av de 934 ansatte er 699 kvinner (75 %) og 235 menn (25 %). Det er nedgang fra 744 kvinner i 2022 til 699 kvinner i 2023. For menn er det en liten økning fra 227 menn i 2022 til 235 i 2023. De siste årene har Sortland kommune hatt reell økning i antall menn også når vi ser det i sammenheng med at antall ansatte har gått ned fra 2022 til 2023.

For Sortland kommune er kjønnsfordelingen innen enkelte arbeidsplasser og tjenesteområder fortsatt skjev - dette finner vi spesielt innen Helse og omsorg og Oppvekst hvor antall kvinner er høyest. På disse fagområdene finner vi tradisjonelt det som blir ansett for å være kvinneyrker som for eksempel sykepleiere, helsefagarbeidere, lærere – både adjunkt og adjunkt med tilleggsutdanning samt barnehagelærere.

Fagområde	KVINNER					MENN				
	2023			2022	2021	2023			2022	2021
	Ant.	Årsv.	%	%	%	Ant.	Årsv.	%	%	%
Hele Sortland	699	559	75 %	77 %	78 %	235	198	25 %	23 %	22 %
Oppvekst	302	264	32 %	27 %	81 %	81	74	9 %	8 %	19 %
Helse og omsorg	341	245	37 %	42 %	88 %	59	47	6 %	7 %	12 %
Teknisk	32	27	3 %	4 %	34 %	85	68	9 %	8 %	66 %
Stab	24	23	3 %	3 %	65 %	10	10	1 %	1 %	35 %

*Tallene for 2022/2023 er annerledes regnet ut enn tidligere, for 2022/2023 er tallene regnet i prosent av totalt antall ansatte i SK.

Blant rådgivere/ingeniører på teknisk har det skjedd en endring fra 2022 hvor andelen kvinner var 46 % i 2022 mot 45 % i 2021. I 2023 var andelen kvinner falt ned til 35 % som er likt nivået i 2018. Blant renholdere er kvinnedominansen fortsatt stor med 75 % i 2023 mot 68 % i 2022. I 2021 var prosentandelen 88%. Brannkonstabler fortsetter å være en kjønnssegregert yrkesgruppe i Sortland kommune, der 99 % er menn. Det er rekruttert en kvinne til brannkorpset som er svært positivt, og som kan bidra til at flere kvinner blir rekruttert i fremtiden.

Hvis vi ser på yrkesgruppen med stillingskode barnehagelærer og barnevernspedagog har det vært en nedgang blant menn. I 2023 var andelen menn 8 % mot 15% i 2022 og 12 % i 2021. Siden gruppen ansatte med denne stillingskoden er liten ser vi en variasjon på en ansatt fra år til år gir disse prosentvise forskjellene. I gruppen pedagogiske ledere er over 95 % av gruppen kvinner, som er samme nivå i 2023 og i 2022. Blant gruppen styrerne er det fortsatt bare kvinnelige ledere. Blant undervisningspersonale (Stillingskode lektor m/u tilleggsutdanning, Adjunkt m/u tilleggsutdanning og

lærer) er det fortsatt en oppgang i prosentandel av menn. I 2023 var det 32 % menn mot 31 % i 2022 og 28% i 2021.

I Vesterålen barnevern er det fortsatt økning blant kvinner hvor andelen i 2023 var 92 %. I 2022 var det 88 %, 86 % i 2021 og 83% i 2020. Blant leger er det fortsatt en relativt jevn fordeling mellom kjønnene hvor det er 43 % menn og 57 % kvinner som er på omtrent samme nivå som i 2022.

Kjønnsfordeling ledelse
Tallene presentert i tabellen nedenfor inkluderer ledere ansatt per 31.12.23.

Stilling	KVINNER				MENN			
	Ant.	2023	2022	2021	Ant.	2023	2022	2021
Arbeidsleder/fagleder Stillingskode: 7003,7451,7458	4	36 %	60 %	56 %	7	64 %	40 %	44 %
Mellomleder (avd.leder) Stillingskode: 9954,9454,9455	27	84 %	79 %	100 %	5	16 %	21 %	0 %
Enhetsleder Stillingskode: 9451,9456,9951	24	83 %	88 %	81 %	5	17 %	13 %	17 %
Strategisk ledergruppe Stillingskode: 9430,9440	2	33 %	33 %	33 %	4	67 %	67 %	67 %

Det er noen endringer i kjønnsfordeling i grupper av lederstillinger fra tidligere til 2023. Det er en nedgang av kvinner i gruppen arbeidsleder/fagleder mot 2022 og 2021, og ganske markant økning blant menn. Tallene for gruppen mellomleder viser at det er en liten økning blant kvinner og nedgang blant menn sammenlignet med foregående år. I gruppen enhetsleder er det motsatt. I denne gruppen har det vært en økning blant kvinner og en liten nedgang blant menn. I strategisk ledergruppe er det ingen endring fra tidligere.

Totalt sett er det rundt 73% kvinner og 27% menn med lederstilling i Sortland kommune. Dette gjenspeiler nokså likt kjønnsfordelingen totalt i kommunen. Ser man på de ulike ledergruppene er fordelingen noe skjevere. I gruppen mellomleder er majoriteten av kvinnene i Oppvekst og Helse og omsorg, dette gjelder også gruppen enhetsleder. I gruppen arbeidsleder/fagleder er mennene hovedsakelig i Teknisk, og kvinnene i Oppvekst. Dette er på linje med de foregående årene. Kvinneandelen i strategisk ledergruppe forholder seg likt som i 2022 og 2021.

Lønn

Kvinners andel av menns lønn	2023	2022	2021	2020
Hele Sortland	96 %	98 %	98 %	95 %
Ledere	101 %	105 %	96 %	95 %

Hvis vi ser på ansatte gruppen alene utgjør kvinners andel av menns lønn 95 % mot 99 % i 2022. Blant ansatte har kvinner en gjennomsnittlig lønn på kr 548 348 mot kr 575 197 blant menn. Utviklingen kan tyde på at det er lavere lønnsutvikling blant kvinner enn menn. En annen faktor som kan forklare denne differansen er at det er ansatt flere menn som kommer inn med høyere lønn enn de kvinnene som har sluttet i Sortland kommune. I 2023 er det totalt sett færre kvinner i organisasjonen.

Permisjon med foreldrepenger
Av de som tok ut permisjon med foreldrepenger i 2023 var det 78% kvinner og 22% menn. I 2023 tyder det på at det er flere menn som har tatt ut permisjon med foreldrepenger enn de foregående årene. Til sammenligning var det i 2022, 93% kvinner og 7% menn. I 2021, 87% kvinner og 13% menn.

Deltid

Forskjellen mellom antall ansatte (934) og antall årsverk (757) skyldes antall deltidsstillinger.

Deltid	2023	2022	2021
Antall	934	971	962
Årsverk	757	753	801
Differanse	177	217	161

Dette kan tyde på at kommunen generelt har noe variasjon de siste årene i antall deltidsstillinger, stillingsprosent eller reduksjon i antall heltidsstillinger. Sortland kommune vedtok en Heltidsstrategi i 2023 som setter retning for arbeidet med heltidskultur. Det sees også på hvordan antall heltidsstillinger kan økes og samtidig redusere ufrivillig deltid blant ansatte.

Deltidsansatte	KVINNER		MENN			
	Ant.	2023	Ant.	2023	Totalt deltidsansatte	Totalt i SK
Hele Sortland	286	31 %	45	5 %	331	934
Oppvekst	68	18 %	10	3 %	78	383
Helse og omsorg	205	51 %	26	7 %	231	400
Teknisk	9	8 %	9	8 %	18	117
Stab	4	12 %	0	0 %	4	34

*Her er brannkonstabel og unge arbeidere tatt ut i grunnlaget for å få et mer reelt bilde av status i kommunen

Når det gjelder deltidsstillinger ser vi at tallet er gått ned siden 2022 hvor antall deltidsstillinger var 399. Vi ser dette spesielt innen Helse og omsorg hvor vi hadde 264 slike stillinger i 2022 mot 231 i 2023. Dette kan skyldes flere faktorer som naturlig variasjon fra år til år, stillinger som blir slått sammen, færre ansatte samt økning i stillingsstørrelse.

Ser vi på de ulike fagområdene er gjennomsnittlig stillingsstørrelse i hele kommunen 85 % samme som i 2022. Blant kvinner er det 84 % og blant menn 88 % som er likt med foregående år, menn har økt ett prosentpoeng. Tabellen viser spesifisert pr fagområde.

Gjennomsnittlig stillingsprosent	KVINNER	MENN
	2023	
	%	%
Hele Sortland	84	88
Oppvekst	90	93
Helse og omsorg	76	86
Teknisk	88	84
Stab	95	100

*flere ansatte har flere deltidsstillinger, stillingsprosentene er slått sammen til èn stillingsprosent for å vise et reelt bilde av total stillingsprosent, men fortsatt kan det være feilkilder pga. registreringspraksis.

Tallene rapporteres annerledes for 2022 og 2023 enn forutgående år da det er tatt høyde for at en ansatt kan ha flere deltidsstillinger som i mange tilfeller til sammen gir heltidsstilling. Dette innebærer at rapporterte tall forutgående år, for eksempel gjennomsnittlig stillingsprosent i Helse og Omsorg i 2021 for kvinner 68 % og 76% for menn er for lav.

Helse og Omsorg

Stillingstr.	< 40%	40-59%	60-79%	80-99%	100 %
Ant. menn	3	4	8	11	33
Ant. kvinner	38	49	51	68	135
% kv + me	10 %	13 %	15 %	20 %	42 %
2022	9 %	14 %	15 %	17 %	45 %
2021	15 %	16 %	15 %	19 %	35 %
2020	14 %	15 %	16 %	19 %	36 %
2019	12 %	14 %	19 %	19 %	36 %

I Helse og omsorg ble det i 2022 igangsatt et prosjekt for å kartlegge bruken av deltidsstillinger som resulterte i en rapport om heltidskultur. Denne rapporten ble ferdigstilt i februar 2023. Den viser et sammensatt bilde med utfordringer på flere områder som må løses for å klare å skape en heltidskultur. Det kom en forsterkning i arbeidsmiljøloven gjeldende fra 01.01.2023 hvor utgangspunktet er at ansatte skal tilsettes i heltidsstilling, og at eksisterende ansatte har fortrinnsrett til større stilling.

Kommunestyret vedtok i desember 2022 et ønske om at heltidskultur skulle følges tett opp i AMU og ADMU. På denne bakgrunn ble det arbeidet frem en heltidsstrategi som ble vedtatt mai 2023. I forlengelsen av dette ble det høsten 2023 sendt ut en undersøkelse til alle deltidsansatte for å kartlegge uønsket deltid. Det tar tid å skape heltidskultur, men det jobbes godt ute i sektorene og det er en større bevissthet i organisasjonen rundt temaet.

Ser vi på tallene i Helse og omsorg ser vi at antall heltidsstillinger i 2023 mot 2022 er på det jevne. Blant menn er det flere som har heltidsstillinger (33 stk.) enn deltidsstillinger (26 stk.), slik var det også i 2022. Når det gjelder kvinner er bildet annerledes med 206 deltidsstillinger og 135 heltidsstillinger. I 2023 har det vært nedgang i både antall deltidsstillinger og heltidsstillinger blant kvinner, og kan ha sammenheng med færre ansatte i sektoren. Årene 2022- 2019 har det vært et nokså likt antall deltidsstillinger som heltidsstillinger i Helse og Omsorg.

Oversikten viser deltidsstillinger med en arbeidsavtale med fastsatt arbeidstid. Ubesatte deltidsstillinger som evt. blir bemannet av ansatte med kontrakt på tilsigelse og timelønn kommer ikke frem i denne fremstillingen.

Assistenter/ped.medarbeidere (fagarbeidere) Oppvekst

Stillingstr.	< 40%	40-59%	60-79%	80-99%	100 %
Ant. menn	0	0	2	1	16
Ant. kvinner	3	8	10	20	38
% kv + me	3 %	8 %	12 %	21 %	55 %
2022	3 %	9 %	14 %	25 %	50 %
2021	4 %	8 %	18 %	25 %	43 %
2020	2 %	16 %	20 %	29 %	33 %
2019	5 %	21 %	21 %	29 %	28 %

*Stillingskode 6572 og 7517 - flere ansatte har flere deltidsstillinger, stillingsprosentene er slått sammen til èn stillingsprosent, men fortsatt kan det være feilkilder her pga. registreringspraksis. Gjelder 98 ansatte i denne gruppen.

I 2023 er det en nedgang av antall heltidsstillinger fra 2022 i denne yrkesgruppen hvor det er 38 (44 i 2022) heltidsstillinger av 79 (80 i 2022) stillinger totalt. Generelt er det i denne gruppen nokså likt antall deltidsstillinger som heltidsstillinger. Ser vi på intervallet fra 80-99 % er det en nedgang fra 2022. Yrkesgruppen har en gjennomsnittlig stillingsprosent i 2023 for kvinner og menn på hhv. 87 % og 96 %

mot 79 % og 83% i 2022. Her har det skjedd noe økning fra foregående år. I 2021 er det hhv. 86% og 92% og 80% for begge kjønn i 2020. Dette kan være naturlig variasjon fra år til år.

Ufrivillig deltid har vi per tiden ikke data på i Helse og omsorg, men på Teknisk og samfunnsutvikling og blant barnehagene er det ingen registrerte ufrivillige deltidsansatte. I skolene har vi noen få, men disse har vi oversikt over. I Helse og omsorg har vi også registrert noen, men det foreligger ingen fullstendig oversikt pt. Dette er noe det jobbes med.

Undersøkelsen som ble gjennomført høsten 2023 viser at en del av de ansatte ønsker selv å jobbe redusert stilling av ulike årsaker. De årsakene som oftest blir oppgitt er helsesituasjon, arbeidsbelastning, uføregrad og egen livssituasjon. Det er flere helgestillinger på under 25 % for å få helgetimetallet til å gå opp. Dette er en type deltid som ikke vil forsvinne da lovverk, 24/7 drift, turnus og systemet i seg selv skaper deltid.

Tiltak
Følgende tiltak har vært arbeidet med i 2023:

- Sortland kommune har flest deltidsstillinger innen helse og omsorg (helsefagarbeidere og assistenter). Dette er kvinnearbeidsplasser og målet er at flere kan få en stillingsstørrelse slik at de kan få ei lønn og deretter en pensjon å leve av. Endring av stillingsstørrelser er vurderinger som gjøres kontinuerlig sammen med ledere og tillitsvalgte når det er ledige stillinger. I 2023 er arbeidet med heltidskultur videreført med fokus på økt stillingsprosent, kompetanse og oppgavefordeling for å redusere bruk av deltidsstillinger og få flere heltidsstillinger.
- Sortland kommune ble en del av TØRN prosjektet i regi av KS i 2023.Prosjektet ser på oppgavefordeling, organisering av arbeidet og heltidskultur.
- Konkret tiltak mellom Helse og omsorg og Teknisk for å øke stillingsprosenten blant renholderne. Som et prøveprosjekt skal renholderne på Teknisk utføre husvask på vegne av Hjemmetjenesten som et ledd i bedre oppgavefordeling. Det er overført to årsverk i prosjektet fra Helse og omsorg til Teknisk.
- Øke andel menn i kvinnedominerte yrker og motsatt: Det er fortsatt fokus på å prioritere det motsatte kjønn i de tilfeller der det er overvekt av det ene ved ellers like kvalifikasjoner.
- Vi oppfordrer alle ledere til å ta lederutdanning, og dette gjennomføres fortløpende.
- Øke mangfoldet i personalsammensetningen: Vi har mange nasjonaliteter blant våre ansatte og dette er noe Sortland kommune etterstreber å sette fokus på, og er i tillegg en del av våre ansettelsesrutiner. Vi tilbyr blant annet språktrening og praksis for å sikre at våre ansatte kan kommunisere på norsk. Sortland kommune har samarbeid med NAV på dette området. Mangfold er viktig for å skape og sette sammen gode arbeidsplasser. I Helse og omsorg har vi beboere med ulik nasjonalitet og kulturelle bakgrunner, som er i behov av tjenester hos oss. Ved å ha en ansatt gruppe som representerer et mangfold, kan man oppnå større takhøyde og kjennskap til hverandres ulike kulturelle bakgrunner.

Etisk standard
Innbyggernes tillit til kommunen fordrer en høy etisk standard av kommunens ansatte. Verdier, holdninger og kultur er grunnleggende elementer for å fremme etisk atferd. Sortland kommune har vedtatt etiske retningslinjer som gjelder både ansatte, folkevalgte og kommunale foretak. Målet med verdiene er å etablere god etisk praksis. Fokus i retningslinjene er høye krav til etiske holdninger og handlinger i tråd med lover og reglementer i møte med andre mennesker og signaliserer for omverden hva som skal kjennetegne kommunens virksomhet. Det er et spesielt fokus på vurdering av habilitet i de sakene som ansatte og folkevalgte behandler. Kommunen har også vedtatt et verdigrunnlag der verdiene trygghet og respekt – humør og entusiasme – åpenhet og ærlighet skal prege arbeidsutøvelse

og samhandling både internt blant kolleger og i møte med våre innbyggere. Kommunen har et aktivt og bevisst forhold til at etisk reglement og verdigrunnlaget skal være godt implementert i organisasjonen. Kommunedirektørens strategiske ledergruppe har jevnlig temaet oppe i behandling av ulike saker på ledermøtene, og kommunalsjefene har samme praksis på ledermøter med sine enhetsledere og avdelingsledere**.** Etisk reglement og verdigrunnlaget skal være et gjennomgående tema der alle lederne i kommunen er samlet. Vurdering av habilitet i saksbehandling og i politisk behandling er en etablert praksis, der prinsippet er at spørsmål om habilitet skal vurderes i alle saker og i alle deler av saksutredning, behandling og vedtak.

Sortland kommune har som mål at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Kommunen benytter Compilo som kvalitets- og avvikssystem, hvor ansatte kan melde inn avvik i form av varsling og forbedringsforslag. Utover det som er forklart overfor som gjøres i den daglige driften for å sikre høy etisk standard, planlegges det å revidere de etiske retningslinjene og kommunens arbeidsgiversstrategi når kapasiteten tillater det.

HMS og tilsyn

HMS

Kommunen benytter et digitalt kvalitets- og HMS-system i arbeidet med helhetlig internkontroll på HMS og kvalitet. Gjennom jevnlig opplæring av systemet av ansatte, ledere og verneombud er målet å få en etablert kultur for internkontroll og kontinuerlig forbedring.

I kommunedirektørens stab er det gjort personellmessige endringer slik at det fra medio oktober 2023 er organisert inn ansvar for overordnet internkontroll i organisasjon og utvikling.

I Helse og omsorg er det ansatt egen HMS- og kvalitetsrådgiver som arbeider systematisk og kontinuerlig med kvalitetsutvikling og internkontroll. I 2023 har det vært langtidsfravær i denne funksjonen. Når det gjelder HMS arbeid er helse og omsorg i en særstilling med egen ressurs som har utarbeidet et godt systematisk og risikobasert HMS arbeid. Øvrig organisasjon får støtte fra HR-avdelingen med overordna HMS-arbeid.

I 2022 har en HR-rådgiverstilling vært øremerket for å bistå alle enhetene i systematisk HMS arbeid. Det er utviklet et digitalt HMS årshjul der alle aktiviteter er tidsatt. Kommunen har avtale med bedriftshelsetjensen Sør-Troms HMS, som har kontordager i kommunens lokaler. Bedriftshelsetjenesten bistår kommunen i det løpende HMS-arbeidet og blir mye benyttet av både ledere og ansatte som har behov for bistand.

Tilsyn

Arbeidstilsynet har gjort to tilsyn i Helse og omsorg i 2023. Begge tilsynene hadde fokus på forebygging av vold og trusler og psykisk belastende arbeid spesielt og systematisk HMS arbeid generelt:

Avdeling Øvermarka:
Pålegg 1: Utvidelse av toalettfasiliteter. Avdelingen fikk pålegg om at det skal etableres ekstra toalett slik at en kan skille mellom toalett til personal og brukere. Dette vil kreve utvidelse av bygget. Sortland boligstiftelse er i gang med å tegne ny løsning.

Pålegg 2: Avtale om bruk av bedriftshelsetjeneste. Arbeidstilsynet ønsket en kartlegging av behov for bruk av bedriftshelsetjeneste og at dette framkommer i en samarbeidsplan. Dette er løst sammen med HR-avdelingen. Øvermarka sine behov for bruk av BHT framkommer i en samlet plan for Sortland kommune.

Lamarktunet:
Pålegg 1: Risikokartlegging vold og trusler. Det ble gitt pålegg om bruk av annet kartleggingsverktøy. Rutine er utarbeidet i samarbeid med HR-avdelingen og ny risikokartlegging er gjennomført på Lamarktunet og skal gjennomføres i alle avdelinger i Helse og omsorg.

Pålegg 2: Forsvarlighetsvurdering turnus. Det er utarbeidet rutine og mal for forsvarlighetsvurdering som skal benyttes ved utarbeidelse av alle turnuser i alle avdelinger i Helse og omsorg.

Del 2
Årsregnskap

Sortland Kommunes årsregnskap

Del 2 - årsregnskap består av årsregnskap, kommunens tjenesteområders rapportering, samt status investeringsprosjekter i 2023.

Bevilgningsoversikt drift § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Rammetilskudd		-330 559	-383 682	-383 039	-394 954
Inntekts- og formuesskatt		-382 800	-326 730	-350 343	-338 111
Eiendomsskatt		-35 374	-32 805	-32 805	-32 728
Andre generelle driftsinntekter		-32 109	-15 385	-16 015	-24 919
Sum generelle driftsinntekter		**-780 842**	**-758 602**	**-782 202**	**-790 713**
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		**715 733**	**687 669**	**746 358**	**738 854**
Avskrivninger		42 899	42 927	44 354	44 360
Sum netto driftsutgifter		**758 632**	**730 595**	**790 712**	**783 214**
Brutto driftsresultat		**-22 210**	**-28 006**	**8 511**	**-7 499**
Renteinntekter		-6 151	-3 070	-7 370	-10 995
Utbytter		-2 898	-4 100	-66 051	-66 222
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		3 550	0	0	-1 756
Renteutgifter		22 781	42 715	45 015	47 549
Avdrag på lån		36 232	37 000	37 000	36 638
Netto finansutgifter		**53 515**	**72 545**	**8 594**	**5 213**
Motpost avskrivninger		-42 899	-39 102	-44 242	-44 360
Netto driftsresultat		**-11 595**	**5 437**	**-27 137**	**-46 646**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		2 215	4 215	92 749	92 749
Avsetninger til bundne driftsfond		6 285	572	5 665	11 151
Bruk av bundne driftsfond		-11 173	-4 844	-116	-6 360
Avsetninger til disposisjonsfond		47 400	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		-33 132	-5 380	-71 161	-50 896
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**11 595**	**-5 437**	**27 137**	**46 646**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**

Bevilgninger drift § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Kommunedirektør	44 349	47 462	11 875	8 710
Oppvekst	279 843	253 527	303 594	300 501
Helse og omsorg	302 775	281 934	331 607	338 991
Teknisk og Samfunnsutvikling	88 704	78 546	96 019	90 440
Sentrale poster	62	26 200	3 263	212
Sum bevilgninger drift, netto	**715 733**	**687 669**	**746 358**	**738 854**

Bevilgningsoversikt investering § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Investeringer i varige driftsmidler		116 362	271 146	248 519	242 003
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	16
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		2 437	2 215	264 501	265 019
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		**118 798**	**273 361**	**513 020**	**507 038**
Kompensasjon for merverdiavgift		-14 427	-26 732	-32 550	-36 746
Tilskudd fra andre		-23	0	-900	-4 728
Salg av varige driftsmidler		-2 667	-7 100	-7 100	-1 252
Salg av finansielle anleggsmidler		-248	0	-180 585	-180 585
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0
Bruk av lån		-92 384	-235 314	-205 969	-195 930
Sum investeringsinntekter		**-109 750**	**-269 146**	**-427 104**	**-419 240**
Videreutlån		26 231	30 000	30 000	27 444
Bruk av lån til videreutlån		-26 231	-30 000	-30 000	-27 444
Avdrag på lån til videreutlån		8 918	4 000	5 882	5 109
Mottatte avdrag på videreutlån		-6 024	-4 000	-4 000	-6 042
Netto utgifter videreutlån		**2 894**	**0**	**1 882**	**-932**
Overføring fra drift		-2 215	-4 215	-92 749	-92 749
Avsetninger til bundne investeringsfond		1 882	0	0	932
Bruk av bundne investeringsfond		-4 776	0	-1 882	-1 882
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	6 833	6 833
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		**-5 109**	**-4 215**	**-87 798**	**-86 866**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)		**6 833**	**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt investeringer § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Driftsmateriell og transportmidler					
Biler - Hjemmetjenesten		0	4 900	4 900	1 728
Feiebil		0	600	600	598
Tankbil - Brann beredskap		2 626	0	0	0
Brann beredskap – Kommandobil		0	1 300	1 300	1 118
Brann forebyggende feierbåt		0	150	150	153
IT - ramme		2 323	1 250	1 250	1 476
Biler - Oppvekst og Integrering		0	1 100	1 100	542
El- kjel - Strand skole		148	0	0	0
Alarmanlegg - Lamarktunet		2 260	0	0	63
Institusjonsutstyr - Lamarktunet		0	200	200	0
El- ladere - Komm. bygg		429	200	371	454
Kameraovervåkning - kommunale bygg		251	250	499	334
Inventar/ utstyr - samfunnsalen Rådhuset		486	500	500	470
Bil- /maskinpark - Eiendom Park		1 321	600	600	0
Bil - Eiendomsdrift		661	400	600	752
GPS GNNS utstyr - Geodata		571	0	0	0
Biler - VVA KTEK		0	750	0	604
Traktor - VVA		1 967	2 000	3 920	3 834
Bil Prosjekt og utbygging		710	0	0	0
Sum Driftsmateriell og transportmidler		**13 753**	**14 200**	**15 990**	**12 126**
Kommunale bygninger					
Lamarka skole - rehabilitering		658	250	492	233
Holmstad skole - rehabilitering bygg		320	300	300	141
Sigerfjord skole - rehabilitering bygg		208	0	0	0
Maurnes skole - rehabilitering bygg		0	500	541	489
Sortland barneskole oppgradering bygg		0	500	500	565
Sortland ungdomsskole - rehabilitering bygg		1 048	0	170	170
Strand skole - rehabilitering bygg		581	300	300	249
Ny barneskole og haller- utredning		680	0	0	0
Strand bhg - rehabilitering bygg		384	0	0	0
Sigerfjord barnehage - bygg		552	2 000	3 000	2 376
Kjempenhøy oms.bolig tiltak bygg		38	1 100	162	177
Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.		565	500	500	1 034
Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak		462	200	278	280
Bygg - lokasjon utetjenesten		12 657	6 000	2 000	1 847
Nortura eiendommen		0	5 900	500	232
Jennestad brygge fundament		1 047	200	251	251
Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II		408	200	261	260
Rådhuset, aggregat		0	900	900	1 407
Rådhuset - rehabilitering		3 640	2 500	3 500	4 082
Rådhus 2, ombygging Parkveien legektr/helsestasjon		778	1 000	2 472	2 849
Nytt sykehjem - Lamarka		25 165	50 000	80 000	113 082
Parkveien 2 - rehabilitering bygg		486	200	200	198
Svømmebasseng hinderløype		0	250	172	175
Sum Kommunale bygninger		**49 675**	**72 800**	**96 499**	**130 096**
Park og anlegg					
Maurnes skole, basseng		101	9 600	14 500	4 263
Skoleparken		0	100	100	0
Uteområder - Aktivitetssenter Håløytunet		288	500	712	0
Uteområder - Rådhuset		974	300	450	512
Lamarktunet - uteområde		0	-200	300	420
Lamarktunet sykkelparkering		0	500	600	750
Friluftsområder - oppgradering		204	200	200	43
Utområder - Byplan		21	250	479	312
Lekeplasser – nye lekeapparat		490	500	1 010	247
Kyststi		0	100	100	0
Sortland idrettspark - lysanlegg		625	0	875	1 387
Blåbyhallen - rehabilitering bygg		1 172	700	1 400	1 364

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Hall i Lamarka		0	3 000	2 000	1 765
Sortlandshallen - rehabilitering		1 949	0	0	0
Sum Park og anlegg		**5 823**	**15 550**	**22 726**	**11 062**
Vann, avløp og VVA					
VVA Havnegt fra Kulturfabr. - Kystvakta		24	30 400	0	0
VA Separering Kirkåsveien, nord og sør		0	1 000	0	0
VVA Natlandsveien, sanering		0	0	0	14
VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning		0	9 300	4 300	0
HP vann – diverse tiltak		0	3 000	1 000	0
HP vann - utvidelse til Eidbukt		0	0	300	97
Vann - damanlegg Storvannet		1 266	1 000	3 600	1 653
Vann - økt vannkapasitet sentrum øst		0	3 000	0	0
Vann - økt vannkapasitet sentrum		-1 464	8 000	300	301
Vann - behandlingsanlegg, sikring		3 599	0	2 500	1 142
Vann - inntak Liland		116	21 000	30 884	20 303
Avløp - renseanlegg Holmstad		164	0	0	0
Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgata		3 634	4 000	3 347	3 093
Avløp - renseanlegg Myrland		0	0	500	212
Avløp - rensing Myrland - Strandskog		1 213	4 000	8 000	8 163
Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda		491	0	1 000	731
Sum Vann, avløp og VVA		**9 044**	**84 700**	**55 731**	**35 710**
Vei, trafikk og gatelys					
Vei - Markveien, nordre del med G/S		17 925	9 400	7 100	9 256
Vei - Kong Øysteins vei, utrykningsvei		429	2 100	5 000	315
Trafikale løsninger - Kjempenhøy		3 161	34 696	20 677	34 059
Vei - Steiroveien rehabilitering		99	4 000	6 650	851
Vei - Skogveien		1 611	0	300	0
Vei - fortau Nordre Frydenlund		1 074	0	200	66
VEI- torg parkeringsplasser		0	600	600	528
Vei - Verkstedveien		2 099	0	3 325	1 733
Skilting – gatenavn		0	1 400	1 400	0
Vei - Sigerfjordveien		997	0	0	0
Vei - Langbakkveien		1 053	0	200	53
Vei - Kommunale bruer og kulverter		0	2 000	0	0
G/S Sigerfjord		108	6 000	100	8
G/S Vesterveien		0	0	0	108
Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan		0	200	400	279
Vei - Parkering skiltplan/skilt		443	0	857	257
G/S Holmstad		1 755	500	1 000	569
Vei - Myrland		659	0	0	0
Bjørklundvn, nedre del		0	0	700	497
Bjørklundv - Vesterv sammenkobling		873	0	140	121
Gatelys - systematisk utskifting		4 325	1 200	2 756	3 907
Sum Vei, trafikk og gatelys		**36 612**	**62 096**	**51 405**	**52 608**
Tomter					
Tomtefelt - ramme		19	100	100	0
Holmen industrifelt nord - infrastruktur og grunnerverv		76	0	0	29
Vestmarka industriområde		408	200	517	0
Vestmarka næringsområde - nyetabl felt nord		952	21 500	5 551	373
Sum Tomter		**1 455**	**21 800**	**6 168**	**402**
Investeringer i varige driftsmidler		**116 362**	**271 146**	**248 519**	**242 003**

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Steiroveien rehabilitering		0	0	0	16
Tilskudd til andres investeringer		**0**	**0**	**0**	**16**

Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Finansiering investering		2 437	2 215	264 501	265 019
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		**2 437**	**2 215**	**264 501**	**265 019**

Investeringer i aksjer og eiendeler § 5-5 andre ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Utlån av egne midler		**0**	**0**	**0**	**0**
Sum del 1-4		**118 798**	**273 361**	**513 020**	**507 038**

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Rammetilskudd		-330 559	-383 682	-383 039	-394 954
Inntekts- og formuesskatt		-382 800	-326 730	-350 343	-338 111
Eiendomsskatt		-35 374	-32 805	-32 805	-32 728
Andre skatteinntekter		-149	-142	-142	-149
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-94 575	-91 063	-129 043	-133 904
Overføringer og tilskudd fra andre		-224 395	-203 995	-208 291	-260 158
Brukerbetalinger		-31 027	-31 630	-28 074	-31 474
Salgs- og leieinntekter		-46 196	-54 027	-51 630	-53 844
Sum driftsinntekter		**-1 145 075**	**-1 124 074**	**-1 183 368**	**-1 245 323**
Lønnsutgifter		581 534	602 152	633 419	651 667
Sosiale utgifter		86 449	78 320	104 595	94 309
Kjøp av varer og tjenester		323 719	300 394	341 934	344 439
Overføringer og tilskudd til andre		88 263	72 275	67 576	103 048
Avskrivninger		42 899	42 927	44 354	44 360
Sum driftsutgifter		**1 122 865**	**1 096 068**	**1 191 878**	**1 237 824**
Brutto driftsresultat		**-22 210**	**-28 006**	**8 511**	**-7 499**
Renteinntekter		-6 151	-3 070	-7 370	-10 995
Utbytte		-2 898	-4 100	-66 051	-66 222
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		3 550	0	0	-1 756
Renteutgifter		22 781	42 715	45 015	47 549
Avdrag på lån		36 232	37 000	37 000	36 638
Netto finansutgifter		**53 515**	**72 545**	**8 594**	**5 213**
Motpost avskrivninger		-42 899	-39 102	-44 242	-44 360
Netto driftsresultat		**-11 595**	**5 437**	**-27 137**	**-46 646**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		2 215	4 215	92 749	92 749
Avsetninger til bundne driftsfond		6 285	572	5 665	11 151
Bruk av bundne driftsfond		-11 173	-4 844	-116	-6 360
Avsetninger til disposisjonsfond		47 400	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		-33 132	-5 380	-71 161	-50 896
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**11 595**	**-5 437**	**27 137**	**46 646**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner § 5-9

SORTLAND KOMMUNE

§ 5-9 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Beløp i 1000

DRIFT	2023	2022
Netto driftsresultat	46 645	11 595
Avsetninger til bundne driftsfond	-11 151	-6 285
Bruk av bundne driftsfond	6 360	11 173
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-92 749	-2 215
Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-	-67 103
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	71 160	33 132
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	-	-
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	20 265	-19 703
Strykning av overføring til investering	-	-
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	-	19 703
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	-	-
Strykning av bruk av disposisjonsfond	-	-
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	20 265	0
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	-	-
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	-	-
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	-	-
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	-20 265	-
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0

INVESTERING	2023	2022
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	310 240	104 326
Avsetninger til bundne investeringsfond	932	1 882
Bruk av bundne investeringsfond	-1 882	-4 776
Budsjettert bruk av lån	-235 969	-97 626
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-92 749	-2 215
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	6 833	0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-12 595	1 591
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0
Strykning av bruk av lån	12 595	5 242
Strykning av overføring fra drift	0	0
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	0	0
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0	6 833
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).	0	6 833

Noter Årsregnskap

Note 0 Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse.

Regnskapet er utarbeidet i henhold til Lov om kommuner og Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner samt Bokføringsloven. Regnskapet er avlagt i henhold til God Kommunal Regnskapsskikk herunder etter følgende prinsipper: Arbeidskapital, brutto, anordning og beste estimat.

Pensjoner

Etter § 13 i regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og regulering av grunnbeløpet i forlketrygden. Pensjonen følger således ikke anordningsprinsippet, men utgiftsføres i henhold til betalt pensjonspremie.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Historisk med tilbakeføring over de neste 15 årene, fra 2011 over de neste 10 år og fra 2014 over de neste 7 år. Bestemmelsene innebærer at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som hhv anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidlene er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle verdipapirer, vurdert som omløpsmidler, er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomiske levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet, med start av avskrivinger året etter at det er tatt i bruk. Anleggsmidlene er vurdert etter utnyttbar levetid.

Organisering av kommunens virksomhet

Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, med unntak av havnevesen og kultur som er organisert i kommunale foretak - Sortland Havn KF og Kulturfabrikken Sortland KF.

Renovasjon drives gjennom et interkommunalt samarbeid med de øvrige kommunene i regionen - Reno-Vest IKS. Reno-Vest IKS avlegger selvstendig regnskap som ikke inngår i kommunens drifts- og investeringsregnskap.

Interkommunale samarbeid hvor Sortland er vertskommune og som inngår i kommunens regnskap er Vesterålen Barnevern og IUA (Interkommunalt Utvalg mot Akutt-forurensning) Lofoten og Vesterålen.

Vesterålen IPR, Kultursamarbeidet, Friluftsrådet og PP-tjenesten for Vesterålen og Lødingen, hvor Sortland kommune er vertskommune, avlegger selvstendige regnskaper som ikke inngår i kommunens drifts- og investeringsregnskap.

Note 1 Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)

Tall i 1000 kroner

BALANSEN	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	350 998	339 307	11 691
Kortsiktig gjeld	202 824	157 539	45 285
Arbeidskapital	**148 174**	**181 768**	**-33 594**

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2023
Netto driftsresultat	46 646
Netto utgifter/inntekter i investering	-86 866
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	6 626
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-33 594

Note 2 Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

Tall i 1000 kroner

BALANSEN	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Anleggsmidler	3 318 917	2 732 639	586 278
Langsiktig gjeld	2 678 901	2 389 136	289 765
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	18 814	12 188	6 626
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld	0	0	0
Netto endring	**658 830**	**355 691**	**303 139**

KAPITALKONTO			
		01.01.2023 Balanse	**355 691**
Debetposteringer i året:		**Kreditposteringer i året:**	
Salg av fast eiendom og anlegg		Aktivering av fast eiendom og anlegg	220 505
Nedskrivninger fast eiendom		Oppskriving av fast eiendom	
Avskriving av fast eiendom og anlegg	36 021		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler		Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	21 513
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler		Oppskriving av utstyr, maskiner og transportmidler	
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	8 338	Kjøp av aksjer og andeler	265 019
Salg av aksjer og andeler	10 532	Oppskrivning av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler		Utlån formidlings/startlån	27 444
Avdrag på formidlings/startlån	6 042	Utlån sosial lån	244
Avdrag på sosial lån	335	Utlån egne midler	
Avdrag på utlånte egne midler		Utlån næring	
Avdrag på næringsutlån		Oppskriving utlån	
Avskrivning sosial utlån		Avdrag på eksterne lån	41 747
Avskrevet andre utlån		Urealisert kursgevinst utenlandslån	
Bruk av midler fra eksterne lån	223 374	UB Pensjonsmidler (netto)	112 821
Urealisert kurstap utenlandslån		Estimatavvik pensjonmidler	
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	101 512	Reversing nedskriving av fast eiendom	
Aga netto pensjonsmidler/forpliktelse		Aga netto pensjonsmidler/forpliktelse	
Estimatavvik pensjonforpliktelse		Reversing nedskriving av utstyr, maskiner og transportmidler	
			0
31.12.2023 Balanse	**658 830**		**0**

Note 3 Endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, c)

Konto for endring av regnskapsprinsipp
Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes

Tall i 1000 kroner

Konto for endring av regnskapsprinsipp	31.12.2023	31.12.2022
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-11 040	-11 040
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	10 630	10 630
Sum	**-410**	**-410**

Det er ingen endringer i regnskapsprinsipp gjennomført i 2023.

Note 4 Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Tall i 1000 kroner

Varige driftsmidler 2023	IT-utstyr, kontor-maskiner	Programvare	Anleggs-maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler,veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Grunn	SUM
Avskrivningsperiode	**5 år**	**15 år**	**10 år**	**20 år**	**40 år**	**50 år**	**-**	**-**
Bokført verdi per 1.1	4 440	482	27 376	42 629	772 904	291 060	59 820	1 198 711
Tilgang	175	-	13 339	7 999	98 349	121 754	402	242 018
Avgang	-	-	-	-	-	-	-	-
Avskrivninger	1 445	34	3 711	3 146	26 964	9 060	-	44 360
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-	-
Reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12	**3 170**	**448**	**37 004**	**47 482**	**844 289**	**403 754**	**60 222**	**1 396 369**
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ikke avskrivbar	

Note 5 Aksjer og andeler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)

Tall i 1000 kroner

Selskapets navn	Elerandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.23	Balanseført verdi 31.12.22
Biblioteksentralen SA		2	2
Sortland Arbeidssenter AS	100,0 %	1 451	1 451
Reno-Vest IKS	32,6 %	7	7
Vesterålskraft AS	-	-	10 500
KomRev NORD IKS	2,8 %	186	186
K-Sekretariatet IKS		37	37
Sortland Idretts og Fritidspark AS	52,3 %	66	65
Kulturfabrikken Eiendom AS	100,0 %	100	100
Vesterålen Energi AS	100,0 %	262 316	30
Egga Utvikling AS	3,7 %	39	39
Jennestad Vannverk SA	-	-	32
Axello AS	26,9 %	1 120	1 120
Visit Vesterålen AS	2,3 %	35	35
KLP Egenkapitalinnskudd		37 648	34 915
Sum		**303 007**	**48 519**

Kommunedirektøren har ikke informasjon for å vurdere selskapenes markedsverdi.

Anleggsaksjer i Vesterålskraft AS og Vesterålen Energi AS

Vesterålen Energi AS avholdt 14. desember 2023 ekstraordinær generalforsamling der det ble vedtatt forhøyelse av selskapets aksjekapital. Kapitalforhøyelsen skjer ved økning av aksjenes pålydende med kr 990, samt overkurs på kr 86 439 per aksje. Samlet kapitaløkning kr 262 286 287. Kapitaløkningen skjer dels ved tingsinnskudd og dels ved kontantinnskudd og utgiftsføres i investeringsregnskapet.

Aksjene tilskrives Sortland kommune som selskapets eneste aksjonær. Kapitaløkningen gjøres opp med kr 18 300 300 i kontantemisjon, samt tingsinnskudd i form av Sortland kommunes 350 aksjer i Vesterålskraft AS med en verdi på kr 243 985 987.

Aksjene i Vesterålskraft AS hadde en opprinnelig anskaffelseskost på kr 10 500 000.

Realisasjonsverdi knyttet til tilbakeholdt utbytte inntektsføres med kr 63 400 995 i driftsregnskapet, øvrig realisasjonsverdi kr 180 584 992 inntektsføres i investeringsregnskapet.

Kontantemisjonen dekkes ved bruk av disposisjonsfond. Merforbruket i investeringsregnskapet knyttet til transaksjonen, til sammen kr 81 701 295, overføres fra driftsregnskap til investeringsregnskap.

Note 6 Utlån (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, c)

Tall i 1000 kroner

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlig tap
Formidlingslån	108 865		108 865	
Sosiallån	1 234	1 234		
Annet	1	1		
SUM	110 100	1 235	108 865	-

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, d)

Tall i 1000 kroner

Aktivaklasse	Anskaffelses-kost	Markedsverdi 01.01.2023	Resultatført verdiendring	Markedsverdi 31.12.2023
Aksjefond Skagen Høyrente	1 000	2 685	150	2 835
Aksjer Elmera Group ASA	9 097	1 807	1 606	3 413
Sum	**10 097**	**4 492**	**1 756**	**6 248**

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler, og er i henhold til regelverket (KRS 2 pkt. 2.2) bokført til markedsverdi pr. 31.12.

Sortland kommune

Note 8 Investeringsoversikt

Noten er et supplement til bevilgningsoversikt *Investeringer i varige driftsmidler* etter §5-5 2 andre ledd.
Oversikten omfatter større prosjekter som går over flere år, og med totalpris større enn 10 mill kroner

Beløp i 1000 kr

Status	Beskrivelse	Prosjekt koder	Oppstart år	Sluttføring år (antatt)	Brutto utg. 2012_2022	Brutto utgifter 2023	Brutto utgifter totalt	Vedtatt/bevilget utgiftsramme	Vedtatt/bevilget utgiftsramme	Totalt vedtatt/ bevilget
Tidligere vedtatt	Vestmarka Næringsområde/Verktstedveien	75010	2017		19 799	1 733	21 532	23 625	-	23 625
Tidligere vedtatt	Vestmarka Næringsområde	51210/ 51300	2018		16 012	373	16 385	3 000	-	3 000
Tidligere vedtatt	Holmen Industriområde	51200/51201	2017		15 106	29	15 135	17 734	-	17 734
Tidligere vedtatt	G/S Sigerfjord	77300/ 7730	2015	2025	3 667	8	3 676	3 900	12 000	15 900
Tidligere vedtatt	Nytt sykehjem Lamarka	50030/50031	2017	2025	30 893	113 082	143 975	102 300	316 000	418 300
Tidligere vedtatt	Vann - økt vannkapasitet sentrum	62006	2019	2025	7 994	301	8 295	9 297	700	9 997
Tidligere vedtatt	Trafikale løsninger Kjempenhøy	60023	2020	2025	5 311	34 059	39 370	29 796	10 000	39 796
Tidligere vedtatt	Vei - Markveien, nordre del med G/S	60017	2019	2024	19 342	9 256	28 598	27 000	-	27 000
Tidligere vedtatt	Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgat	63003	2018	2022	14 756	3 093	17 849	14 940	1 200	16 140
Tidligere vedtatt	Bygg - lokasjon utetjenesten	41901	2021	2023	12 752	1 847	14 599	11 900	-	11 900
Tidligere vedtatt	Gatelys - systematisk utskifting	7790	2020	2030	5 543	3 507	9 050	8 520	4 600	13 120
Nytt vedtak	Maurnes skole, basseng	21580	2022	2024	101	4 263	4 363	14 600	2 000	16 600
Nytt vedtak	Vann - inntak Liland	62010	2022	2026	117	20 303	20 420	31 000	-	31 000
Tidligere vedtatt	Avløpsledning Myrland/strandskog	63020	2020	2026	1 845	8 163	10 008	13 140	18 500	31 640
Nytt vedtak	Hall i Lamarka	54010	2023	2025	-	1 765	1 765	2 000	252 000	254 000
Nytt vedtak	KDP avløp vannmiljø - sep avløpsledn.	60050	2023	2027	-	-	-	4 300	29 800	34 100
Tidligere vedtatt	Damanlegg - Storvannet	62003	2021	2025	1 487	1 653	3 140	5 100	22 000	27 100

Vedtatt/ bevilget utgiftsramme hensyntar forskyvninger mellom år.

Note 9 Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)

Tall i 1000 kroner

Eksterne lån 2022	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinansering*
Lån til egne investeringer	1 103 593	25 år	5,1 %	-
Lån til andres investeringer	-			-
Lån til innfrielse av kausjoner	-			-
Lån til videre utlån	126 201	24 år	4,0 %	-
Finansielle leieavtaler	-			-
SUM lån	1 229 794			

*Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram.

Note 10 Avdrag Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)

Tall i 1000 kroner

Minimumsavdrag	2023
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	36 622
Korrigering for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	-
Betalte avdrag på lån til egne investeringer	36 638
Differanse mellom beregnet, korrigerte og betalte avdrag	16

Beregningsgrunnlag	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 01.01	1 138 891
Bokført verdi lånegjeld (til egne investeringer) 01.01	940 231
Årets avskrivninger	44 360

Note 11 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.
Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	88 790	82 662
Tilført premiefondet i løpet av året - netto	8 657	27 516
Bruk av premiefondet i løpet av året - netto	-20 000	-21 388
Innestående på premiefond 31.12.	77 447	88 790

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2015 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet. For 2023 innebærer dette at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. -76.831.000 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,98 %	1,98 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2023	2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	62 017	57 935
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	49 415	39 568
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-56 077	-46 301
Administrasjonskostnader		
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	**55 356**	**51 203**
Betalt premie i året	132 187	82 565
Årets premieavvik	**-76 831**	**-31 362**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2023	Arb.giveravg.	2022	Arb.giveravg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	1 447 495	73 822	1 345 538	68 622
Pensjonsmidler pr. 31.12.	1 509 440	76 981	1 396 619	71 228
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**-61 945**	**-3 159**	**-51 082**	**-2 605**
Årets premieavvik	76 831	3 918	31 362	1 599
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	68 171	3 477	49 237	2 511
Sum amortisert premieavvik dette året	-13 944	-711	-12 427	-634
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**131 059**	**6 684**	**68 171**	**3 477**

Estimatavvik og planendringer	2023 Pensjons-midler	2023 Pensjons-forpliktelser	2022 Pensjons-midler	2022 Pensjons-forpliktelser
Estimatavvik 31.12. dette år	-32 668	33 300	21 724	28 154
Virkningen av planendr. etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

Note 12 Kommunens garantiansvar

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, d)

Tall i 1000 kroner

Låneinstitusjon	Garanti inngått	Garanti utløper	Garantiansvar pr. 31.12.2023	Formål
Den norske stats husbank				
Troneshaugen boligstiftelse B2	1994	2024	195	Lån til boliger
Prestelva barnehage	2003	2029	2 727	Lån til barnehage
Kleiva barnehage	2006	2037	3 269	Lån til barnehage
Blåfjell barnehage	2005	2035	4 247	Lån til barnehage
Indre Eidsfjord Grendelag	2015		5 307	Lån til barnehage
Sortland boligstiftelse, 4 stk			1 736	Lån til boliger
SUM			**17 481**	
Kommunal Landspensjonskasse				
Sortland Arbeidssenter AS	2021	2040	2 968	Drift av arbeidssenter
SUM			**2 968**	
Kommunalbanken				
Kulturfabrikken Eiendom AS	2012	2052	119 482	Drift av kulturhus
Kulturfabrikken Eiendom AS	2013	2052	14 250	Drift av kulturhus
Kulturfabrikken Eiendom AS	2013	2051	19 936	Drift av kulturhus
Kulturfabrikken Eiendom AS	2015	2053	21 926	Drift av kulturhus
Sortland Arbeidssenter AS	2013	2033	653	Drift av arbeidssenter
Sortland boligstiftelse	1999	2024	93	Lån til boliger
SUM			**176 340**	
Eierkommunenes garantiansvar vedr. låneopptak				
RenoVest IKS. Lånegjeld 84 740				Renovasjon
Sortland kommunes andel 32,6 %			**27 591**	
Sosiale lån				
Utlån Lånegjeld 1234			1 234	Sosial lån
SUM			**1 234**	
Kommunens totale garantiansvar			**225 614**	
Andre garantier				
Sortland Alpinklubb, grunn tilh. Bygd grunneierlag			250	Alpinbakke
SUM			**250**	
Kommunens totale garantiansvar			**225 864**	

Note 13 Vesentlige bundne fond

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

Tall i 1000 kroner

Bunde fond 2023 - etter formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond				
Selvkostfond	406	528	0	934
Statstilskudd	6 474	9 349	4 735	11 088
Næringsfond/Kraftfond	6 968	444	1 064	6 348
Utlånsfond	294	0	0	294
Gavefond	917	39	17	939
Øvrige bundne fond	1 720	413	165	1 968
Sum	**16 779**	**10 773**	**5 981**	**21 571**

Bundne investeringsfond	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Øremerket statstilskudd	-	-	-	-
Utlånsfond	1 882		950	932
Gavefond	-	-	-	-
Andre	21	-	-	21
Sum	**1 903**	**-**	**950**	**953**

Note 14 Selvkost

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, b)

Selvkosttjeneste Vann/Avløp, Feiing, Planforslag, Byggesak og Matrikkel

Gebyrfinansierte selvkosttjenester Etterkalkyle 2023

Sortland kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)".
Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost:
Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen hvert år utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Selvkostkalkylen avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:	Driftsregnskapet:
+ Direkte driftsutgifter	+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter	- Andre inntekter enn gebyrinntekter
+ Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)	*Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet.*
+ Kalkulatorisk rentekostnad	
+ Kalkulatorisk avskrivningskostnad	
= Gebyrgrunnlag	= Resultat før gebyrinntekter
- Gebyrinntekter	- Gebyrinntekter
= Selvkostresultat*	= Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

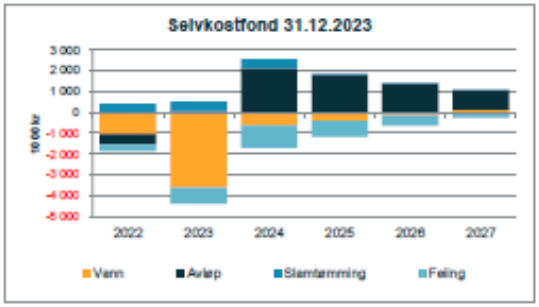
** Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memorakonti i balanseregnskapet.*

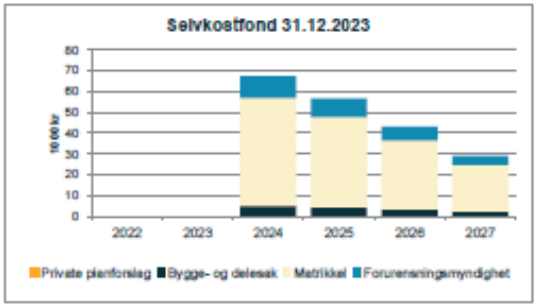
I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:
Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente.
Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2023 var denne lik 4,296 %.

Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:
Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2023 i sin helhet være disponert innen 2028.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:
I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Det er disse forkalkylene som gir grunnlaget for gebyrsatsene.
Generelt har kommunen som målsetning at de kommunale gebyrene svinger minst mulig, men en rekke faktorer er usikre ved tidspunkt for budsjettering av gebyrsatsene, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling i brukerantall og saksmengde.
Resultatet for 2023 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette forklarer avvik mellom prognosene i høst og nå ved etterkalkyle.

Samlet etterkalkyle 2023

Etterkalkylene for 2023 er basert på regnskap datert 9. februar 2024.

Etterkalkyle selvkost 2023	Vann	Avløp	Slamtømming	Feiing	Totalt
Direkte driftsutgifter	8 829 726	4 691 938	0	2 430 481	15 952 145
Avskrivningskostnad	3 118 978	1 805 438	0	54 138	4 978 554
Kalkulatorisk rente (4,3 %)	4 710 098	2 755 467	0	28 918	7 494 482
Indirekte driftsutgifter (netto)	685 258	581 091	0	442 994	1 709 343
Indirekte avskrivningskostnad	649	649	0	341	1 639
Indirekte kalkulatorisk rente	14	14	0	7	35
Driftskostnader	**17 344 722**	**9 834 687**	**0**	**2 868 878**	**30 138 188**
- Øvrige driftsinntekter	-88 908	-85 216	0	0	-174 124
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	**17 255 814**	**9 749 381**	**0**	**2 868 878**	**29 982 074**
Gebyrinntekter	14 755 281	10 334 596	0	2 545 610	27 636 487
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	**-2 489 533**	**585 216**	**0**	**-411 269**	**-2 325 587**
Finansiell dekningsgrad i %	*86 %*	*106 %*	*0 %*	*86 %*	*92 %*

Selvkostfond 01.01	-1 035 643	-611 777	426 881	-320 418	-1 442 047
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-2 499 533	585 215	0	-411 269	-2 325 587
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-98 177	-9 415	18 288	-22 599	-111 904
Selvkostfond 31.12	**-3 633 353**	**84 023**	**443 878**	**-754 287**	**-3 879 638**

Etterkalkyle selvkost 2023	Private planforslag	Bygge- og delesak	Matrikkel	Forurensning myndighet	Totalt
Direkte driftsutgifter	1 900 290	3 773 866	2 006 355	0	7 680 511
Avskrivningskostnad	3 294	3 294	60 399	0	66 988
Kalkulatorisk rente (4,3 %)	354	354	23 660	0	24 367
Indirekte driftsutgifter (netto)	138 890	911 050	540 666	0	1 590 607
Indirekte avskrivningskostnad	1 153	21 444	11 039	0	33 636
Indirekte kalkulatorisk rente	25	23 364	12 325	0	35 714
Driftskostnader	**2 044 008**	**4 733 373**	**2 654 445**	**0**	**9 431 823**
+ Tilskudd/subsidiering	1 804 333	2 699 631	2 096 460	0	6 600 423
- Øvrige driftsinntekter	0	-712 053	-23 320	0	-735 373
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	**2 044 008**	**4 021 320**	**2 831 126**	**0**	**8 696 460**
Gebyrinntekter	239 673	1 321 689	534 665	0	2 096 027
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	**-1 804 333**	**-2 699 631**	**-2 096 460**	**0**	**-8 600 423**
Finansiell dekningsgrad i %	*12 %*	*33 %*	*20 %*	*0 %*	*24 %*

Selvkostfond 01.01	-0	-0	0	0	-0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	-0	-0	0	0	-0

Selvkosttjeneste Renovasjon

Renovasjon- og slamtjenester levert til kommunens innbyggere leveres av Reno-Vest IKS. Reno-Vest IKS er et interkommunalt samarbeid med øvrige kommuner i regionen. De utarbeider selvkostregnskap etter selvkostforskriften ved hjelp av selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Samlet selvkostresultat (gebyrinntekter - gebyrgrunnlag) for 2023 var kr 1 374 573, mens Selvkostfondet var på kr 7 992 566 per 31.12.2023 Tallene gjelder alle samarbeids-kommunene.

Note 15 Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

Tall i 1000 kr

Ledende personer 2023	Brutto lønn	Fast godtgjørelse	Bonus	Eventuelt annen tilleggs-godtgjørelse
Kommunedirektør	1 395	4	-	2
Ordfører	1 249	4	-	18

Note 16 Revisor

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

Tall i 1000 kroner

Type	Godtgjørelse 2023
Regnskaps- og forvaltningsrevisjon	1 448
Rådgiving	-
Sum	**1 448**

Note 17 Utgiftsført estimert tap på krav

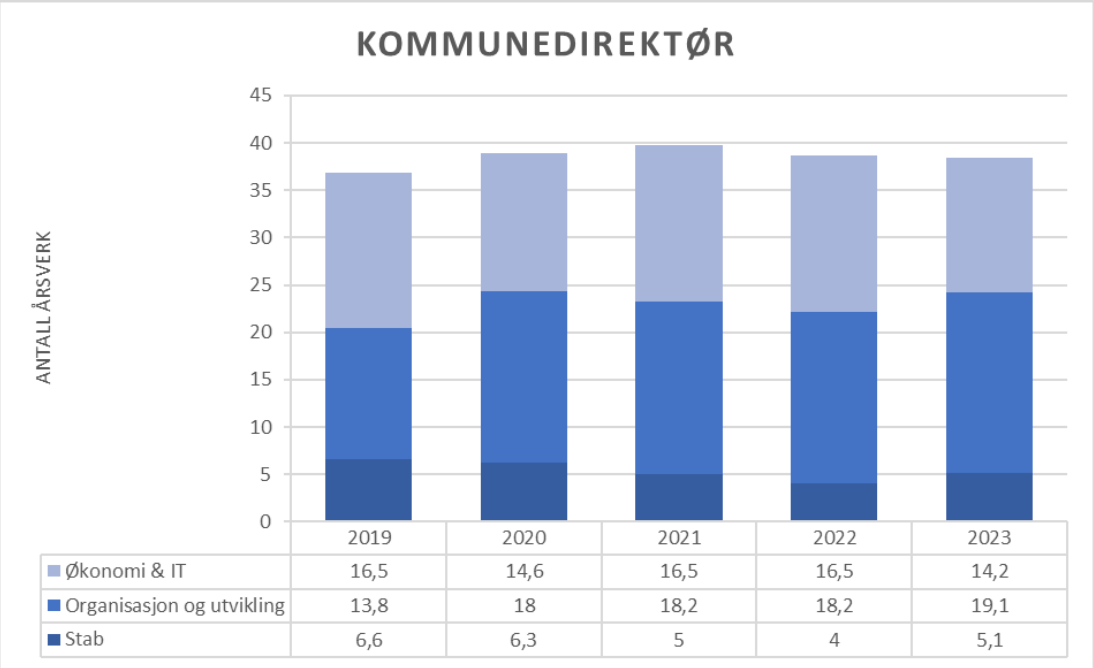
Budsjett og regnskapsforskriften, § 15-15 1. ledd første punktum

Tall i 1000 kroner	2023	2022
Det er avsatt for estimerte usikre krav i balansen pr. 31.12:	**1 351**	**858**
Avsetningen gjelder følgende poster:		
Kundefordringer, krav meldt i konkursbo		
Kundefordringer, andre	1 351	858
Sammensetning av årets utgifter på tap på fordringer:		
Endring i estimerte tap på fordringer	493	145
Avskrivning av endelig tapte fordringer i året	23	64
Innkommet på tidligere avskrevne fordringer		
Totale utgifter belastet driftsregnskapet	**516**	**209**

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør

Kommunedirektørens rammeområde består av alle sentrale stabs- og støttefunksjoner. Disse omfatter den sentrale stabsadministrasjonen med kommunikasjonsrådgiver, kommuneadvokat, næringssavdeling, økonomi- og IT-avdeling, samt enhet organisasjon og utvikling med HR-avdeling, fellestjeneste og lønnsavdeling.

	2019	2020	2021	2022	2023
Økonomi & IT	16,5	14,6	16,5	16,5	14,2
Organisasjon og utvikling	13,8	18	18,2	18,2	19,1
Stab	6,6	6,3	5	4	5,1

I staben utgjør økningen at næringssjef var tatt inn som tiltak i 2022, mens stillingen i 2023 nå er en del av stillingsbudsjettet og dermed tatt inn i driften.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
110-Stab	11 369	11 874	-189	8 684	11 685
113-Økonomi	15 833	17 118	-46	15 450	17 073
114-Organisasjon og utvikling	25 010	29 671	-568	25 938	29 103
117-Felles kapitler v/ kommunedirektør	-47 671	-94 495	4 987	-44 124	-89 508
125-Kultur	26 591	28 678	0	25 460	28 678
179-Kirkelig fellesråd	6 793	7 769	0	7 369	7 769
Sum	**37 925**	**616**	**4 184**	**38 778**	**4 800**

Stab

Avviket ved merforbruk skyldes hovedsakelig ikke-budsjettert tilskudd til Visit Vesterålen med en bokført kostnad på 0,57 MNOK, samt budsjetterte kantinekostnader (0,25 MNOK) som er utgiftsført i en annen enhet.

Økonomiavdelingen

Det er et avvik mellom regnskap og revidert budsjett pr. årsavslutning som viser et merforbruk på 0,82 MNOK.
Lønnsutgifter har et avvik på 0,98 MNOK som skyldes feil i budsjettfordeling pensjon arbeidsgiveravgift. Der kom negativt beløp fra fordeling premiefond som i regnskap er blitt utlignet. Korrigert for dette er det ikke noe vesentlig avvik på lønn. Det resterende avviket på 0,12 MNOK skyldes refusjoner fra andre som ikke er budsjettert opp mot overf. fra særregnskap som var overbudsjettert. Korrigeringer en for feilbudsjetteringen på arbeidsgiveravgift har økonomi et mindreforbruk på ca. 0,2 MNOK opp mot revidert budsjett.

IT-avdelingen

Avdelingen har et totalt mindreforbruk på 0,77 MNOK, som består av 0,27 MNOK ved avdelingen og 0,5 MNOK ved prosjekt bredbåndsutbygging.
Lønnskostnadene har et mindreforbruk på ca. 0,84 MNOK, der 0,64 MNOK er mindre lønn og 0,2 MNOK er sykelønnsrefusjoner som ikke er budsjettert. Mindre utbetalt fastlønn enn budsjettert skyldes vakant stilling og at det gikk tid før en fikk inn erstatter.
Utgifter har et totalt merforbruk på ca. 1,26 MNOK der det under drift er økte lisenskostnader opp mot budsjett på ca. 0,57 MNOK mot revidert budsjett som står for det meste av merforbruket. Prosjekt bredbåndsutbygging Nord som er underlagt IT-avdelingen har et avvik på 0,5 MNOK som ble budsjettert men ikke brukt i 2023.

Organisasjon og utvikling

Totalt sett har enhet organisasjon og utvikling et merforbruk på ca. 0,57 MNOK i 2023. Dette er et samlet resultat av et mindreforbruk ved HR og et merforbruk ved kommunikasjon og service. Nærmere beskrivelse av avvik er gitt nedenfor:

HR-avdelingen

HR-avdelingen har et mindreforbruk for året på 1,18 MNOK i 2023 og skyldes flere faktorer:

Mindreforbruk lønn 0,58 MNOK grunnet delvis vakant HR-rådgiverstilling og midlertidig kontormedarbeider budsjettert for hele året, som sluttet våren 2023. Det er også mottatt 0,08 MNOK i sykelønnsrefusjon som ikke er budsjettert. Mindreforbruk i driftskostnader med 0,34 MNOK på grunn av lavere kostnader for linsens- og driftsavtaler ved avdelingen.

Kommunikasjon og service

Avdeling kommunikasjon og service har et merforbruk på 1,74 MNOK i 2023. I hovedtrekk utgjør merforbruket følgende:

Avvik	Kommentar til avvik
230 TNOK	Innleie av ekstra ressurs ved avdelingen til arbeid med utbedring av arkiv. Dette ble gjort med bagrunn i mindreforbruk ved HR grunnet midlertidig vakant stilling.
330 TNOK	Merforbruk grunnet medlemskap i arkiv i Nordland og programvarekjøp, gjelder fellesutgifter alle enheter.
224 TNOK	Utgiftsførte kostnader for personalkantine, som var budsjettert uender kommunedirektørens stab, men bokført ved kommunikasjon og service. Hvis en ser rammeområdet samlet, er utgiftene til kantine innenfor tildelt budsjett.
230 TNOK	Merforbruk lønn 230 TNOK utover budsjett. Skyldes hovedsakelig økte kostnader ved etterlønn til avtroppende ordfører og varaordfører, i henhold til forskrift om godtgjøring til kommunale folkevalgte i Sortland kommune.
390 TNOK	Økte kostnader for kjøp av edb-utstyr, programvarer og lisenser, samt bevertning.
550 TNOK	Det er utgiftsført 550 TNOK i forbindelse med kommunevalget i 2023 som ikke var budsjettert.

Felles kapitler v/Kommunedirektør

Konsesjonskraft
Det var opprinnelig budsjettert med 0,4 MNOK i konsesjonskraftinntekter for 2023. I løpet av året ble budsjettet regulert opp til 0,8 MNOK etter en økt inngang i inntekter første halvår sammenlignet med foregående år. Ved årets utgang ble inntektene for 2023 på 0,61 MNOK, ca. midt mellom opprinnelig og revidert budsjett.

Produksjonsavgift vindkraft
Ordningen med inntekter fra produksjonsavgift for landbaserte vindkraftanlegg trådte i kraft fra 1. juli 2022. Med bakgrunn i oppgitt produksjonskapasitet og avgift for produksjon ble det for året 2022 periodisert inntekter for et halvt år som utgjorde 0,77 MNOK. Kommunen var klar over at midlene ville komme i året 2023, men ikke noe spesifikt om tidspunkt.

25. oktober i 2023 mottok Sortland kommune inntektene for produksjonen i anlegget, 0,56 MNOK for et halvt år i 2022. Dette var betydelig lavere enn periodiserte inntekter, som vil si at produksjonen har ligget under kapasiteten som er oppgitt for anlegget. Det er derfor utgiftsført kostnad i 2023 tilsvarende differansen mellom periodiserte inntekter og bokført mottak.

Med bakgrunn i erfaring rundt faktisk tidspunkt for utbetaling og større forskjell mellom produksjonskapasitet og hva som produseres, har administrasjonen besluttet å ikke periodisere inntektene for 2023, men heller føre inntekten i året den mottas.

Felles lønnspott
Lønnspott var i opprinnelig budsjett på 21,1 MNOK. Grunnet sen avklaring lønnsoppgjør for lærere og ansatte i kommunens kapittel 3 og 5, ble siste del av 2022-oppgjøret avregnet mot lønnspotten i 2023. Etter denne avregningen var lønnspotten på 14,25 MNOK, før forhandlingene i 2023 var startet. Når forventinger og resultat ble klart for 2023, var det tydelig behov for å oppregulere lønnspotten. Dette ble gjort via regulering med 9 MNOK, slik at potten var 23,25 MNOK til 2023-oppgjøret. Etter resultatet forelå har økt lønn i organisasjonen blitt fordelt ut fra potten til de respektive avdelingenes budsjett. Når oppgjørene var ferdig avregnet mot potten stod kommunen igjen med en rest lønnspott på ca. 2,36 MNOK.

Premieavvik/felles pensjonskostnader
Premieavvik gav sammen med arbeidsgiveravgift for bruk av premiefond et avvik på 3,9 MNOK mer enn revidert budsjett. Dette var med på å gjøre pensjonskostnadene for kommunen totalt 8,8 MNOK mindre enn siste revidert budsjett.

Kultur

Opprinnelig budsjett var på 25,46 MNOK i tilskudd til Kulturfabrikken i 2023. Det er gjennom året foretatt regulering hvor det er gitt økt tilskudd til foretaket med totalt 3,218 MNOK som fordeler seg slik:

- Dekning av merforbruk i 2022 på 696 TNOK
- Oppgradering av teknisk utstyr til Kulturhuset, 1 500 TNOK
- Kjøp av bokskanner og aksesspunkt, 215 TNOK
- Vedlikehold av grendehus, 200 TNOK
- Dekning av budsjettavvik 2023, 261 TNOK
- Tilleggsbevilgning ungdomsarbeider, 200 TNOK
- Nærmiljøanlegg, 70 TNOK
- Kulturpris, 15 TNOK
- Dagskift, 20 TNOK
- Bokkjøp, 40 TNOK.

Det økte tilskuddet utgjør det reviderte budsjettet og det er for året ingen avvik mot revidert budsjett. Kommunedirektøren ønsker likevel å synliggjøre hva økt tilskudd er gitt til. Utover kommunens innvilgede tilskudd til Kulturfabrikken KF i 2023 henvises det til selskapets egne årsberetning for detaljert beskrivelse av driften i Kulturfabrikken for året.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status
Sortland skal legge til rette for at alle barn og unge kan delta i organisert og uorganisert fritids-, kultur-, idretts- og friluftsaktiviteter	**Kultur** Dette tiltaket i kommunens samfunnsplan følges opp med store bevilgninger. Vi må sikre at pengene går til treffsikre tiltak, dvs. tiltak som når bredt og har lavest mulig terskel. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan tiltak som kulturskole, halleie, sommerskole, åpent svømmebasseng og andre bidrar til måloppnåelse. Det må særlig ses på om deltageravgifter, kontingenter og skysstilbud fremmer deltagelse og hindrer utenforskap.	Ikke startet

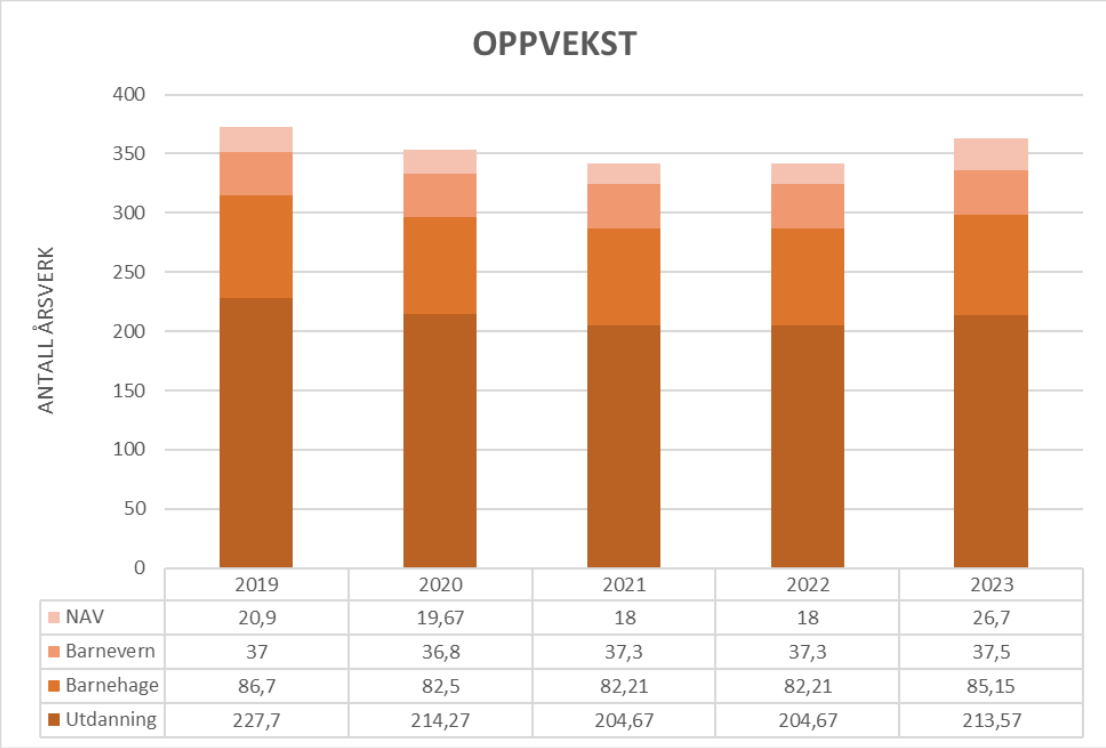
Kirkelig fellesråd

Sortland menighetsråd har mottatt tilskudd til drift på 7,769 MNOK ihht. kommunestyrets vedtak saksnr. 114/122 og regulering i 2023, som fordeler seg som følger:

- Tjenesteyting gravplasser: 2, 020 MNOK
- Tjenesteyting merkantil: 0,17 MNOK
- Tilskudd til drift: 5, 578 MNOK

Oppvekst

Oppvekstområdet dekker grunnskole, voksenopplæring, barnehager, NAV Integrering, individ og sosial, samt vertskommune for det regionale samarbeidet i Vesterålen barnevern.

	2019	2020	2021	2022	2023
NAV	20,9	19,67	18	18	26,7
Barnevern	37	36,8	37,3	37,3	37,5
Barnehage	86,7	82,5	82,21	82,21	85,15
Utdanning	227,7	214,27	204,67	204,67	213,57

I løpet av 2023 har det vært en oppbemanning i skole og NAV integrering. Dette er i all hovedsak knyttet til mottak av over 200 flyktninger etter vedtak i Sortland kommune. Dette for å kunne tilby raskt plass til flyktningfamilier, både for foresatte og barn.

Utvikling og utfordringer

Internkontroll

Oppvekstsektoren benytter et eget internkontrollsystem som er tilpasset barnehage og skole - Moava. Systemet oppleves som effektivt og enkelt som hjelpemiddel for å sikre at kravene i opplæringslov og barnehagelov blir oppfylt. Systemet er delt i tre der hver del er tilpasset henholdsvis barnehage, skole og oppvekstadministrasjonen.

Alle lovpålagte gjøremål som fremgår av opplæringslov og barnehagelov, er lagt inn fra systemets side og vedlikeholdes derfra. Det vil si at når det kommer endringer i lovverk, oppdateres det automatisk i Moava. I tillegg til de lovpålagte gjøremålene har skolene og barnehagene i samarbeid med administrasjon lagt in en rekke andre gjøremål som knytter seg til aktiviteter gjennom året. Dette er eksempelvis HMS, barnehageopptak, økonomi etc. Gjøremålene er delt inn i kategorier slik at det enkelt kan gi en oversiktlig dokumentasjon på internkontroll.

Gjennom systemet har kommunalsjefen og administrasjonen til enhver tid oversikt over om gjøremål er gjennomført og hvilke som ikke er det på de enkelte enheter. Dette vurderes som

viktig informasjon som gir et godt grunnlag for oppfølging av den enkelte. Alle gjøremål er i utgangspunktet lagt til rektor eller styrer, og disse kan igjen delegere til andre personer på enheten for gjennomføring på en arbeidssparende måte.

Kvalitetsutvikling

For å sikre kvalitet, at barnehagene/skolene driver sin virksomhet i henhold til gjeldende lov og forskrift, samt god dialog mellom barnehage/skole og barnehage-/skoleeier, er det etablert og innarbeidet god systematikk. I dette inngår barnehagenes/skolenes kvalitetsmelding og egenvurdering basert på enhetens eget kunnskapsgrunnlag (kvalitativ og kvantitativ data). Med bakgrunn i egenvurderingen, gjennomfører kommunalsjefen hvert år et dialogmøte med hver barnehage/skole. På disse møtene deltar ledergruppen, ansatte, og i deler av møtet med skolene deltar også elevrådet inn. Tematikken i møtene er knyttet til kvalitet både i forståelse av prosess, struktur og resultat. Basert på enhetenes lokale kvalitetsmeldinger og dialogmøtene, utarbeides en årlig kvalitetsmelding for barnehage og skole i Sortland, som legges fram for kommunestyret.

Selv om sykefraværet blant ansatte både i barnehage og skole fortsatt er høyt og forskjellen mellom enhetene er til dels store, har det totale sykefraværet gått ned det siste året. Det er fortsatt stor mangel på vikarer, hvilket i perioder innebærer et stort press både på barnehagene og skolene.

Som følge av blant annet disse forholdene, har barnehagene og skolene kommet noe ulikt ut i sitt utviklingsarbeid knyttet til målene i Kommunedelplan for kvalitet i barnehage og skole – KIBS. Det legges derfor til rette for tilpasset støtte og veiledning fra barnehage-/skoleeiers side slik at strekket i laget reduseres. Som et ledd i dette møtes barnehagestyrerne og skolelederne jevnlig under ledelse av kommunalsjefen, der hensikten er å styrke lederskap gjennom deling av praksis og drøfting av særskilte problemstillinger. Temaer for møtene knyttes både drifts- og utviklingsarbeid, samt drøfting og avklaring av prinsipielle spørsmål. Skolelederne inngår også i et regionalt nettverk i Vesterålen og Lødingen, det samme gjør styrerne.

For å sikre faglig støtte til barnehagenes og skolenes utviklingsarbeid, inngikk Sortland kommune også partnerskap med OsloMet våren 2023. Dette er et resultat av nasjonal *Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehager og skoler*. Partnerskapet innebærer at OsloMet gir faglige innspill til innhold og form for kompetansetiltak, holder faglige innlegg for ansatte, samt evaluerer tiltak.

Til tross for en krevende tid der mangel på folk utfordrer kontinuitet i utviklingsarbeidet, preges oppvekstsektoren i Sortland av høy kompetanse og fokusert arbeid for å sikre barn og unges trivsel, utvikling og læring.

BTI

Høsten 2021 ble prosjektet «Bedre Tverrfaglig Innsats» startet opp. Formålet med prosjektet var å utvikle en lokal samhandlingsmodell for å styrke systematikk og kompetanse i identifikasjon av, og arbeid med utsatte barn, ungdom og familier. I 2023 ble *Samhandlingsmodellen* ferdigstilt. En viktig del av prosjektet var å utarbeide en handlingsveileder som skal støtte den enkelte ansatte og sikre god kvalitet og samhandling i arbeidet med utsatte barn og unge. Det arbeides nå på tvers av sektorer i kommunen med

implementering av veilederen. En søknad om implementeringstilskudd på 0,5 MNOK ligger nå til behandling hos BUFDIR.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
121-Utdanning	154 045	171 434	2 188	141 545	173 623
123-Barnehage	103 498	116 232	2 620	101 062	118 852
124-Barnevern	26 363	27 732	-711	27 021	27 021
132-NAV	-6 881	-8 531	-6 292	-15 422	-14 823
134-Vesterålen barnevern	0	0	3 726	-473	3 726
Sum	**277 025**	**306 867**	**1 532**	**253 732**	**308 399**

Regnskap mot revidert budsjett

Regnskapet for rammeområde oppvekst mot revidert budsjett per 31.12.23 viser et mindreforbruk på 1,53 MNOK. Avviket utgjør 0,5 % av rammeområdets totale budsjett for året.

Resultatet utgjør i hovedtrekk mindreforbruk utdanning på 2,18 MNOK og enhet barnehage med 2,62 MNOK, mens NAV har et merforbruk på 6,29 MNOK. For Vesterålen Barnevern er det foretatt pensjonsregulering i form av fordeling av økte pensjonskostnader etter siste tertialrapportering som viser et mindreforbruk for barnevern på totalt ca. 3 MNOK.

Mindreforbruket for enhet utdanning og barnehage dreier seg i hovedsak om høyere inntekter i form av tilskudd fra staten, fylket og refusjoner fra kommuner enn opprinnelig budsjettert. Økte tilskudd fra staten for enhet utdanning knyttes til mottak av flyktninger og tilskuddsmidler til innvandrerundervisning, mens økte refusjoner fra kommuner skyldes flere gjesteelever tilhørende i nabokommuner. Innen barnehage er det mottatt tilskuddsmidler for lokal kompetanseutvikling, for minoritetsspråklige barn, i tillegg til at tilskudd til private barnehager ble noe lavere enn revidert budsjett.

Merforbruk på NAV omhandler økte driftskostnader for innleide boliger for bosetting av flyktninger, kombinert med noe lavere tilskudd enn budsjettert i revidert budsjett.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	2,42 %	7,17 %	9,60 %
Årlig sykefravær 2020	2,18 %	7,96 %	10,14 %
Årlig sykefravær 2021	3,19 %	9,05 %	12,24 %
Årlig sykefravær 2022	2,98 %	8,34 %	11,32 %
Årlig sykefravær 2023	2,32 %	6,84 %	9,16 %

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Oversikt over ledige barnehageplasser	**Oppvekst** Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide en oversikt over de til enhver tid ledige barnehageplassene i kommunen. Oversikten skal omfatte både kommunale og private barnehager. Oversikten med kontaktinformasjon til de enkelte barnehager skal gjøres lett tilgjengelig på kommunens nettsider, og skal kontinuerlig oppdateres.	Ferdig	Lav risiko	Tiltaket ble effektuert 2 dager etter vedtak.

Utdanning

Enhet utdanning utgjør 213,57 årsverk og omfatter administrasjon med 5 årsverk, samt ansatte i de kommunale skolene og voksenopplæringen.

Utvikling og utfordringer

Grunnskole
Til tross for et vedvarende og intensivt arbeid for å sikre et trygt og godt læringsmiljø for alle elever, øker andelen elever med bekymringsfullt fravær. For å følge opp enkeltsaker, samt arbeide på systemnivå sammen med skolene, ble det opprettet en stilling som barne- og ungdomsLOS i 2022. Stillingen er finansiert av prosjektmidler fra Bufdir. Nå er denne funksjonen godt etablert. Sammen med en arbeidsgruppe bestående av representanter fra skole og PPD er det utviklet en verktøykasse for oppfølging av skolefravær. Denne prøves nå ut på skolene og skal videreutvikles til en helhetlig veileder for skolene i Sortland.

For å hindre skolefravær og sikre mestring og trivsel, kan alternativ opplæringsarena være et godt tiltak for noen elever. Alternativ opplæringsarena gir en tilpassing gjennom praktisk og variert opplæring som for noen gir bedre muligheter for mestring enn det som kan tilbys i skolen. «Inn på Tunet» er en slik arena som er knyttet til gårdsbruk. Sortland har inngått samarbeid med godkjente gårder for ordningen, og disponerer en pott på 500.000 kroner for oppvekst til formålet.

Andel undervisningspersonale uten godkjent utdanning var høyere i 2023 sammenlignet med året før. Dette kan være et bilde på en nasjonal trend der det er blitt vanskeligere å rekruttere lærere til lærerstillinger. Samtidig melder universitet og høyskole at antall studenter på lærerutdanningene går ned. Dette er bekymringsfullt. For å motvirke den negative utviklingen har Sortland kommune inngått et samarbeid med Nord Universitet om prosjektet «Lærer I Nord». Prosjektet har som mål å rekruttere flere søkere til desentralisert lærer- og barnehagelærerutdanning. Det vil si å få ansatte i kommunale og private barnehager og skoler til å ta lærerutdanning mens de er i jobb som pedagogisk medarbeider eller vikarlærer. I tillegg er det i Sortland kommune etablert en ordning for studiestøtte for inntil seks ansatte per år i skoler og kommunale/private barnehager som tar desentralisert utdanning som lærer eller barnehagelærer. Søkerne som får innvilget studiestøtte, får permisjon med lønn opp til 75 000 kroner per studieår.

Også i 2023 har mange lærere i skolen valgt å ta videreutdanning gjennom Lærerløftet. I 2023 startet 9 nye lærere på utdanning innen ulike fagområder som for eksempel spesialpedagogikk, engelsk, og begynneropplæring.

Sortland kommune har valgt felles læremidler i basisfagene engelsk, norsk og matematikk. For alle fagene er en hybridløsning med fysiske lærebøker, som er støttet av digitale læringsressurser valgt. Løsningen stiller krav til de digitale ressursene som i Sortlandsskolen. Dette imøtekommes i stor grad ved at alle elevene i Sortlandsskolene nå har tilgang til en digital enhet i sitt læringsarbeid og at det er på plass et trådløst nett. Dette er blitt kontinuerlig oppdatert for å møte økt bruk og strengere krav.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	154 045	171 434	2 188	141 545	173 623

Regnskap mot revidert budsjett:
Årets mindreforbruk er på 2,18 MNOK, og består av:

Administrasjon utdanning og fellesutgifter skole: Mindreforbruk på 0,659 MNOK. I hovedtrekk utgjør mindreforbruket at inntektene har blitt høyere enn budsjettert.

Skolene: Skolene har i 2023 et mindreforbruk på 1,52 MNOK mot revidert budsjett. Dette skyldes at inntekter og refusjoner fra stat og kommune har vært høyere enn budsjettert. Økte inntekter skyldes mottak av flyktninger og mer midler til innvandrerundervisning, mens økte inntekter fra kommuner i hovedsak skyldes flere gjestebarn tilhørende andre kommuner.

Barnehage

Enhet barnehage består av kommunens 7 kommunale barnehager; Vestmarka, Lykkentreff, Eidsfjord, Holmvannet, Jennestad, Sigerfjord og Strand barnehage. Det er 85,15 årsverk i enheten.

Utvikling og utfordringer

Barnehage

Sortland kommune er ansvarlig for å sikre retten til barnehageplass i henhold til barnehageloven. I tillegg er det et ønske å kunne tilby plass gjennom året for familier som flytter til kommunen. Dette ansees som en viktig faktor for rekruttering av nødvendig arbeidskraft, både for kommunen og for privat næringsliv.

Som følge av fortsatt høyt sykefravær og mangel på vikarer, har noen barnehager vært nødt til å ha begrenset åpningstid noen dager. I tillegg har foreldre på enkeltdager blitt forespurt å hente barna sine tidligere. Dette for å sikre nødvendig bemanning i barnehagen gjennom hele dagen. Likevel har mange ansatte i perioder jobbet lengre vakter enn normalt, hvilket innebærer overtidsbetaling eller timer til avspasering. Det har vært et utfordrende år der ansatte har stått på og der slitasjen nok er en medvirkende årsak til et fortsatt høyt

sykefravær. Til tross for dette har barnehagestyrerne utvist god ledelse ved å holde fokus på faglighet og profesjonalitet for å sikre en trygg barnehagehverdag for barn og foreldre. Samtidig har de tatt et arbeidsgiveransvar på alvor ved å støtte sine ansatte i en krevende tid.

Det har over tid vært utfordrende å rekruttere barnehagelærer og annet personell til barnehagene, hvilket er en økende trend også nasjonalt. Av den grunn søker barnehagene årlig om dispensasjoner både fra pedagognorm, utdanningskravet og bemanningsnorm. Antall dispensasjoner i Sortland kommune er økende.

Sortland kommune har nå i to år tilbudt barnehagene et lavterskeltilbud som tilbyr veiledning og bistår barnehagene i forarbeidet før eventuell henvisning til PPD. Målet med lavterskeltilbudet er tidlig innsats, utvikle barnehagene og styrke kompetansen nært barna, samt utnytte den samlede kompetansen i systemet bedre. Erfaring så langt er at tilbudet har bidratt positiv til barnehagenes allmennpedagogiske praksis, noe som også viser seg i en markant nedgang i henvisninger til PPD.

Sortland kommune tilbyr redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehagene. Denne ordningen dekker en stadig større andel av barna i barnehagen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	103 498	116 232	2 620	101 062	118 852

Regnskap mot revidert budsjett:
For enhet barnehage er det et samlet mindreforbruk på 2,62 MNOK mot revidert budsjett. Avvik skyldes:

Administrasjon barnehage: Mindreforbruk på 2,35 MNOK, skyldes mer refusjonsinntekter en budsjettert grunnet gjestebarn i kommunen, samt noe lavere utbetalt tilskudd til private barnehager enn budsjettert.

Barnehagene har jevnt over mindre vesentlige avvik mot revidert budsjett. Sigerfjord barnehage med størst avvik i form av mindreforbruk på 0,37 MNOK skyldes i hovedsak høyere inntekter og refusjoner for oppfølging av praksisstundenter, samt noe høyere sykelønnsinntekter enn budsjettert.

NAV

Enhet NAV består av integreringstjenesten med 14,2 årsverk, individoppfølging med 10,5 årsverk og bedriftsoppfølging med 2 årsverk.

Utvikling og utfordringer

Sosialtjenesten
I 2023 registrerte vi 395 sosialhjelpsmottakere. Det er en økning på 82 mottakere og en økning på 26 % fra 2022. Økningen skyldes i hovedsak at vi har tatt imot mange flyktninger i 2023. I tillegg har det vært økning i priser på mat, strøm og husleie. Vi merker oss spesielt økning på pris på husleie.

Av de som er registrert som mottakere av økonomisk sosialhjelp, er det 165 ungdommer. Det er en økning på 26 ungdommer. I NAV regnes ungdom i aldersgruppen 16 – 29 år.

Sosialtjenesten har i løpet av 2023 uttrykt bekymring for unge og deres boligsituasjon. Det gjelder spesielt for den svakeste gruppen. Det er stort press på boligmarkedet på Sortland, og det gjør det vanskelig å finne en plass å bo for denne gruppen. Dette er økende fra 2022 til 2023. NAV må benytte seg av midlertidig botilbud i større grad, og har flere brukere som må bo på hotell. Dette er ikke et egnet botilbud, da man ikke kan lage mat selv eller vaske klær. Det er i tillegg kostbart.

Sosialtjenesten jobber for å ta større del av kartleggingsarbeidet (nivå 1 og 2) når en sosialhjelpsmottaker kommer til NAV. Opplæring av veiledere på økonomisk sosialhjelp for å kunne bistå brukere har vært gjennomført i 2023.

KVP
Sortland har i 2023 hatt ca. 8 brukere som har vært deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Dette er en liten nedgang fra 2022. Utfordringen på dette området har vært en ustabil bemanningssituasjon. Noe som også var tilfellet i 2022. Sortland er en kommune med et sterkt fokus på KVP. Dette er i tråd med regjeringens og Statsforvalters ønsker. I 2024 har vi startet opp et nytt Prosjekt som heter Kvalifiseringsprogram for flyktninger (KVPF). Her har vi 12 deltakere som er klar.

Gjeldsrådgivning
Erfaringene på dette området forteller oss at vi hatt økende saker med gjeldsproblematikk. Vi har hatt flere refinansieringssaker, og det er saker som er krevende og som vi bruker mye ressurser på. En sak kan følges opp over flere år. Utfordringen er at de som kommer til oss med gjeldsproblematikk, har både høyere gjeld og mer komplisert gjeld. Mer komplisert gjeld innebærer at de ofte har mange kreditorer.

NAV Sortland har i dag 32 aktive gjeldssaker og det er ventetid på å få time hos gjeldsrådgiver. Dette er en tjeneste som betyr mye for de som får hjelp og utgjør en forskjell for mennesker. Vi ser at tett samarbeid mellom gjeldssaker, forvaltnings kontoer og startlånssaker har stor verdi, og vi har mange gladsaker.

Forvaltnings kontoer
Pr i dag har vi 47 brukere på forvaltning, 3 av disse er tvungen**.** Det er en økning på 3 saker fra 2022. NAV Sortland har i dag venteliste på å få frivillig forvaltning pga. kapasitet.

Forespørsel om frivillig forvaltning kommer stadig, og vi ser en økende tendens og behov. Økende behov skyldes flere faktorer. Vi har tatt imot mange flyktninger i kommunen og vi har dyrtid som gjør at det er vanskeligere å få økonomien til å strekke til. Behovet kommer både fra brukere som ønsker tjenesten selv og saksbehandlere som ser at det ville vært til god hjelp for enkelte. Tjenesten er ment å skulle være kortvarig – men mange har lang stå tid hos oss. Verge er et alternativ som vi snakker om og kanskje i større grad burde fremsnakkes.

Startlån og bostøtte

Det ble innvilget 42 MNOK i startlånsmidler i 2023. Det er en økning på 7 MNOK fra 2022. Vi fikk da overført noen midler fra 2022 til 2023. i 2024 er rammen for startlånmidler redusert, noe som er uheldig. Av de 42 MNOK som ble innvilget, utbetalte vi 27 MNOK i 2023 og har til gode 15 MNOK. Det ble fattet vedtak på 39 MNOK i 2023. Totalt ble det behandlet 52 startlånsaker i 2023. Hvor 17 saker ble innvilget og 35 saker ble avslått.

NAV Sortland er glad for å ha startlånsmidler til disposisjon. I 2023 har vi behandlet flere refinansieringssaker og vi har også hjulpet mange barnefamilier i kommunen. Vi ser likevel at vi trenger å øke opptaket av startlånsmidler fra Husbanken ytterligere i årene som kommer. Startlånsmidlene er en viktig «buffer» mot økonomisk sosialhjelp. Samtidig er det å eie egen bolig, ha en forutsigbar boligsituasjon, og ikke minst ha en tilpasset bolig, gunstig for den mentale helsen. Avsetningen til boligtilskudd bør økes i takt med en eventuell opptrapping av opptak av startlånsmidler

Ungdomssatsning

Også for 2023 er det fokus på ungdom. Det er innført en egen ungdomsgaranti som er gjeldene fom. 01.07.23. Ungdom er en gruppe som er høyt prioritert i NAV. Vi har i 2023 hatt turnover på personell i ungdomsteamet, noe som har vært utfordrende. I ungdomsteamet er det bemannet med en tverrfaglig kompetanse. I teamet sitter bla. 3 jobbspesialister som jobber med ungdom som har store bistandsbehov. En jobbspesialist jobber med inntil 20 brukere i sin portefølje. Ungdomsteamet består totalt av 12 årsverk, med ressurser fra både kommune og stat.

Kontoret har samarbeidet godt med politi, avdeling for psykisk helse og rus, SLT-koordinator og oppfølgingstjenesten.

Sortland har mange ungdommer som står registrert som arbeidssøker hos NAV med et stort bistandsbehov. I gruppen som står lengst fra arbeidslivet, har vi sett en fin nedgang i antall ungdommer som er registrert hos NAV. I 2023 har vi hatt en reduksjon på ca. 30 ungdommer. Dette er et resultat vi er stolt av og har som mål å fortsette den gode trenden. Gjennom våre dyktige veiledere og jobbspesialister, kan vi vise til gode resultater når det gjelder overgang til utdanning / arbeid.

AMS jobbspesialister (AMS) har i desember 2023 overgang til arbeid og utdanning på 42 %. Resultatet for tjenesten vil bli bedre i 2024 pga. at begge jobbspesialistene er ansatt i løpet av 2023. De er enda under opplæring. Vi ser pr. februar 2024 at resultatet på overgang til arbeid / utdanning ligger på rundt 50 %.

IPS Jobbspesialister har overgang til arbeid / utdanning i snitt for 2023 på 70 %. IPS jobbspesialister samhandler med helse, og jobber etter en spesiell metodikk. Resultatet for kontoret er over kravet for tjenesten som er 50 % overgang til arbeid / utdanning. Denne gruppen er de som er falt utenfor jobb og samfunnet. Det er mennesker med store og sammensatte bistandsbehov.

Integreringstjenesten

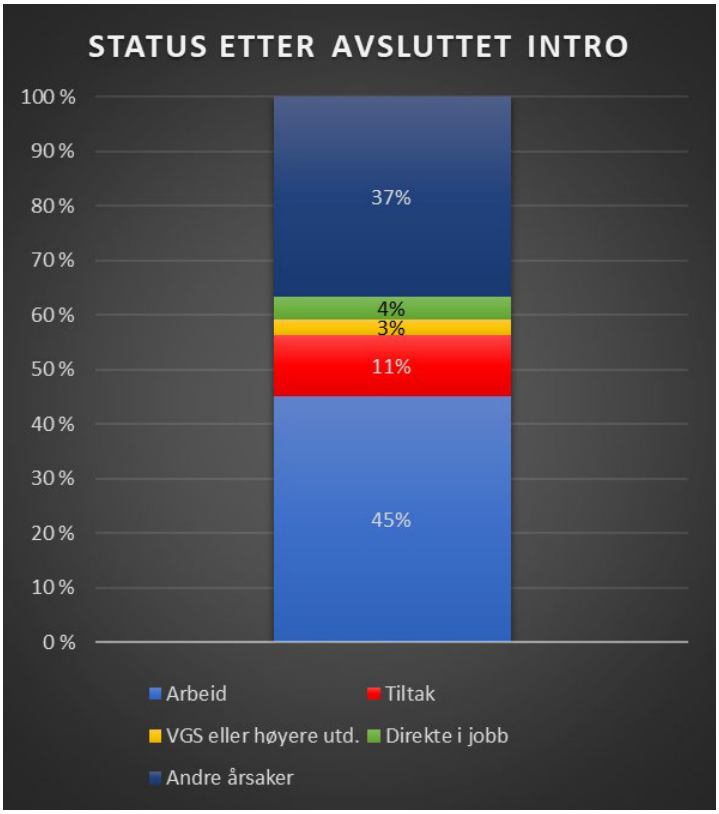
Sortland kommune bosatte 209 flyktninger i 2023, hvor 4 var fra andre land enn Ukraina. Det ble registrert 38 flyktninger som utvandret. Regelverket for reiser til og fra Ukraina er strammet inn fra og med desember 2023.

Resultater 2023

Flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet, gjennomgår en grundig kartlegging av sin tidligere utdanning og arbeidserfaring. Mange av dem har en registrert høyere utdanning, som spenner fra videregående skole til universitetsnivå, og typisk bakgrunns erfaring innen salg, service eller økonomi.

I løpet av 2023 ble 76 deltakere avsluttet fra introduksjonsprogrammet. Av disse ble 32 formidlet til arbeid, 2 fikk muligheten til å fortsette sin utdanning på høyere nivå, og 8 ble overført til andre NAV-tiltak med sikte på å bli formidlet til arbeid på et senere tidspunkt. Videre gikk 20 deltakere over på supplerende sosialhjelp (i kategorien andre årsaker) mens de ventet på ytterligere oppfølging fra NAV. De som avsluttes til sosialhjelp har vanligvis ikke nådd målene som er satt i introduksjonsprogrammets vedtaksperiode, og de har ikke mulighet til å forlenge denne perioden i henhold til loven. Årsakene til dette kan variere og inkludere helsemessige utfordringer, språkproblemer eller mangel på motivasjon.

Figuren under viser overgangen til arbeid eller videre utdanning direkte fra avslutning introduksjonsprogram. Fraflyttede deltakere er ikke registrert i tabellen.

Tabellen viser avslutningsstatus etter endt intro over tid:

Avslutningsstatus etter endt introduksjonsprogram - prosenter						
Avsluttet til	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Arbeid	12%	30%	33%	23%	17%	41%

Tiltak i NAV	5%	15%	33%	36%		10%
Grunnskole	49%	20%	25%	14%	4%	
VGS eller høyere utdanning	21%	15%		14%	4%	3%
Direkte i jobb fra bosetting uten introduksjonsprogram					75%	4%
Andre årsaker	14%	20%	8%	14%		33%
Flyttet						10%
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Språknivået ved avslutning av introduksjonsprogrammet sammenlignet med nivået ved oppstart er presentert i tabellen nedenfor. I løpet av introduksjonsperioden blir det arbeidet målrettet med både generelt norsk og arbeidsrettet norsk, og deltakerne blir flyttet til høyere nivåklasser så snart de oppnår tilstrekkelig progresjon.

2023									
Oversikt									
Ved oppstart i intro					Ved avsluttet intro				
A0-A1	A1-A2	A2-B1	B1-B2	B2+	A0-A1	A1-A2	A2-B1	B1-B2	B2+
76	0	0	0	0	26	37	10	3	0

Resultatene indikerer en positiv trend over tid, noe som tyder på at det gjøres fremskritt i retning av å tilby mer individuelt tilpassede og skreddersydde introduksjonsløp for deltakerne.

Samarbeid med NAV og andre aktører

De fleste deltakerne går gjennom arbeidsrettede introduksjonsløp, og NAV involveres tidlig etter arbeidsevnevurderinger og registrering som arbeidssøker med CV. Der det er mulig, tilrettelegges hurtigløp sammen med NAV for å forkorte tiden i introduksjonsprogrammet og få deltakerne raskere ut i arbeid.

Det samarbeides også med NAV og voksenopplæring om innovative tiltak for å tilpasse kvalifiseringsløpene til økt oppfølgingsbehov blant bosatte flyktninger. Et eksempel er pilotprosjektet "Kvalifiseringsprogram for Flyktninger" (KVPF), der deltakere som ikke når målene i introduksjonsprogrammet kan overføres direkte til NAV for videre kvalifiseringstiltak. Her kombineres yrkesrettet norskopplæring med praksis i bedrift.

Integreringstjenesten har også en avtale med Axello for oppfølging i språk- og arbeidsrettet praksis for deltakere i introduksjonsprogrammet og KVPF. Integreringstjenesten samarbeider utover dette tett med andre offentlige tjenester innen oppvekst og helsesektoren knyttet opp til koordinering av tjenester og miljørettet oppfølging for bosatte flyktninger. Dette samarbeidet er både på saks- og systemnivå for tett oppfølging og samarbeid om tilpasninger i kommunalt tjenesteapparat som følge av økt bosetting.

Boliger for bosetting:

Boligsituasjonen har vært positiv med godt samarbeid med det private utleiemarkedet. Integreringstjenesten har opparbeidet et godt omdømme gjennom nøye oppfølging av både utleiere og bosatte, og fokuserer på å unngå å påvirke leie prisnivået.

Siden 2022 er det inngått omtrent 250 leieavtaler på det private markedet. For å frigjøre flere boliger, har Integreringstjenesten sagt opp 6 kommunale boliger i 2023. Kommunale boliger benyttes i liten grad for bosatte flyktninger fra Ukraina.

Konklusjon

Kontoret har ca. 60 ansatte med kommunale og statlige stillinger. NAV Sortland har flest kommunale stillinger, og det skyldes at Integreringstjenesten har vokst betydelig de to siste årene. I 2023 tok Integreringstjenesten i bruk deler av kontorlokalene til NAV Familie og Pensjon for å få plass til alle medarbeiderne. Kontoret kan vise til gode resultater på overgang til arbeid, og Vesterålen er best i Nordland på formidling.

Det er godt samarbeid mellom kommunale og statlige stillinger, og vi jobber tverrfaglig. Vi jobber hele tiden for å utvikle samarbeidet internt og utvikle tjenestene.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	-6 881	-8 531	-6 292	-15 422	-14 823

Regnskap mot revidert budsjett:

Merforbruk på 6,29 MNOK. Merforbruket fordeles med 5,2 MNOK for integreringstjenesten og 1,5 MNOK i avdeling individoppfølging, mens NAV stab og bedriftsoppfølging har et mindreforbruk på ca. 0,2 MNOK.

I integreringstjenesten består avvik på merforbruk på 5,2 MNOK mot revidert budsjett av følgende:

- Lønn, mindreforbruk 0,385 MNOK. Hovedsakelig grunnet høyere refusjonsinntekter enn budsjettert.
- Høyere driftsutgifter enn budsjettert, 2,53 MNOK. Dette skyldes hovedsakelig økte utgifter for husleie til innleide boliger for bosetting av flyktninger.
- Lavere tilskudd i form av overføringer til staten enn budsjettert, 3 MNOK.

For individoppfølging er det et merforbruk på 1,5 MNOK mot revidert budsjett som utgjør:

Mindreforbruk 0,68 MNOK avdeling kommunal boligstøtte og 1 MNOK for kvalifiseringsprogrammet, mens det er merforbruk på 3,27 MNOK for økonomisk sosialhjelp.

- For kommunal boligstøtte skyldes mindreforbruket på 0,68 MNOK at det har vært tildelt mindre tilskudd enn budsjettert.
- Ved kvalifiseringsprogrammet er det et mindreforbruk på 1 MNOK som utgjør mindre utbetalt kvalifiseringsstønad enn budsjettert.

- Økonomisk sosialhjelp: 5,2 MNOK i økte utgifter for bidrag til boutgifter og bidrag til livsopphold. 0,4 MNOK i mindreforbruk lønn, noe mindre fastlønn og høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettert. Mindreforbruk i form av merinntekter 1,54 MNOK, refusjoner fra staten og NAV utover hva som var budsjettert.

Vesterålen barnevern

Vesterålen barnevern har 37,5 årsverk og er en interkommunal barnevernstjeneste for kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes. Sortland er vertskommune og barnevernet er underlagt rammeområde oppvekst.

Utvikling og utfordringer

Vesterålen barnevern

I 2023 har Vesterålen barnevern hatt en økning i antallet mottatte bekymringsmeldinger på 11 % sammenlignet med 2022, og avsluttet noen flere barnevernundersøkelser sammenlignet med 2022. Av de avslutta barnevernundersøkelsene er i underkant av 5 % avslutta med fristbrudd. Samtidig er andel barn under omsorg redusert med 16 %. Ca. 40 % av alle fosterhjemsplasserte barn i Vesterålen barnevern er plassert i familie og nettverk. Fosterbarna har fått alle lovpålagte oppfølgingsbesøk og tilnærmet alle lovpålagte tilsynsbesøk.

Ressursteamet, som jobber intensivt med de barna og familiene det er knyttet størst bekymring til, jobbet med til sammen 84 barn i 58 familier i 2023, noe som tilsvarer aktiviteten fra 2022. Denne målretta innsatsen har til en viss grad forhindret flere plasseringer utenfor hjemmet, og dermed også reduserte belastninger for barn og familier og reduserte utgifter. Ressursteamet gjennomførte ett gruppekurs for fosterforeldre i Vesterålen.

Regnskapet ble avsluttet med et mindreforbruk ift. budsjett på 4,6 MNOK. Mindreforbruket i Vesterålen barnevern fordeler seg på 2 MNOK i reduserte administrative utgifter sammenlignet med budsjett 2023, 3,9 MNOK i mindreforbruk knyttet til barn i fosterhjem og på institusjon, og et merforbruk på 1,2 MNOK knyttet til hjelpetiltak for barn som bor hjemme. Store deler av mindreforbruket har sammenheng med reduserte administrative utgifter og reduksjonen av barn under omsorg. Også i 2023 har Vesterålen barnevern hatt flere ansatte som avsluttet videreutdanning med stipendordninger fra Bufdir. All fagutvikling har som mål å styrke kommunalt barnevern og legge til rette for at ansatte er tilstrekkelig kvalifisert til nye, vedtatte kompetansekrav for å jobbe i kommunalt barnevern, som innføres fra 2031.

Vesterålen barnevern har i 2023 gjennomført en brukerundersøkelse rettet mot barn, unge, foreldre og fosterforeldre. Den hadde forholdsvis god deltakelse, og svarene viste stor grad av tilfredshet med den hjelpa de har mottatt fra Vesterålen barnevern.

I slutten av 2022 byttet Vesterålen barnevern fagprogram fra Familia til Visma flyt barnevern etter en anbudsrunde. Skiftet skyldtes at vårt daværende fagprogram skulle fases ut. Det har vært lagt ned stor innsats i tjenesten i hele 2023 ifm implementering av programmet, som viste seg å være mye mer uferdig enn vi var forespeilet da VISMA vant anbudet. Noen av fristbruddene har sammenheng med registreringsfeil i nytt program. I tillegg gikk nesten hele 2023 før programmet ga oss nødvendig støtte til internkontroll. Programmet er fortsatt ikke tilfredsstillende, og under utvikling.

Helse og omsorg

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
130-Stab Helse og omsorg	5 494	5 314	476	5 082	5 790
151-Fellesfunksjoner	19 081	21 232	1 905	20 817	23 136
152-Enslige mindreårige flyktninger	267	23	0	0	23
153-Helsestasjon	9 603	12 047	931	11 039	12 977
154-Hjemmetjenesten	83 520	89 207	-2 005	75 580	87 202
155-Institusjon	76 978	83 758	-1 136	69 936	82 622
156-Legetjenesten	28 561	39 936	250	28 374	40 186
157-Miljøtjenesten	61 283	64 722	-5 806	52 572	58 917
158-Rus/psykisk helse	15 852	17 040	119	15 542	17 160
159-Tjenestekontoret	3 418	3 900	-306	2 991	3 595
Sum	304 057	337 178	-5 571	281 934	331 607

Regnskap mot revidert budsjett:
Helse og omsorg har et merforbruk mot revidert budsjett på 5,57 MNOK per 31.12.23.

Oversikt fordeling resultat per 31.12.	
1. Merforbruk lønn	1,1 MNOK
2. Merforbruk utgifter	20,5 MNOK
3. Merinntekter	16 MNOK
Sum merforbruk	5,57 MNOK

1. **Merforbruket utgjør 1,1 MNOK i lønnskostnader og skyldes i hovedtrekk:**

- Merinntekt sykelønnsrefusjon med 13,1 MNOK
- Bruk av vikarer utover revidert budsjett 9 MNOK.
- Overtidsbruk utover budsjett, 3,86 MNOK

Økt sykelønnsinntekt må ses i sammenheng med bruk av vikarer og overtid. Rammeområdet har mottatt nesten 7,5 MNOK mer i sykelønnsrefusjoner enn foregående år. Ved høyt fravær må det settes inn vikarer i kritiske funksjoner.

2. Merforbruk driftsutgifter mot revidert budsjett 20,5 MNOK:

- 8 MNOK til kjøp av private legetjenester, BPA-tjenester og personlig assistent-tjenester. Noe økte utgifter til legetjenester skyldes økt behov grunnet mottak av flyktninger.
- 1,2 MNOK grunnet opphold i statlige institusjoner.
- 1 MNOK i økte lisens- og kontingentutgifter
- 0,88 MNOK i økte utgifter til drift av bilpark
- 0,76 MNOK i avsetninger til bundet fond.
- 0,65 MNOK til annonsering
- 0,64 MNOK til tolketjenester
- 0,49 MNOK i økte utgifter til medisiner.

3. Merinntekter mot revidert budsjett 16 MNOK:

- 3,96 MNOK i merinntekter for brukerbetalinger
- 3,64 MNOK i momskompensasjon for anskaffelser i drift
- 2,57 MNOK i bruk av bundne fond
- 2,93 MNOK i merinntekter fra staten og helseforetak
- 3,23 MNOK i merinntekt refusjon fra kommuner

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	2,46 %	9,36 %	11,82 %
Årlig sykefravær 2020	2,31 %	11,63 %	13,95 %
Årlig sykefravær 2021	2,60 %	11,38 %	13,98 %
Årlig sykefravær 2022	2,74 %	8,17 %	10,92 %
Årlig sykefravær 2023	2,11 %	10,65 %	12,76 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for helse og omsorg for 2023 var 10,4% (totalt 11400 tapte dagsverk), tilsvarende tall for 2022 var 9,5% fravær (totalt 9358 tapte dagsverk). En økning på 2042 dagsverk ift. 2022 og 432 dagsverk sammenliknet med 2021.

Økningen er stor i tre avdelinger i miljøtjenesten, deler av psykisk helse og rus, flere avdelinger på sykehjem samt to av lagene i hjemmetjenesten (her har sykefraværet nærmest doblet seg i forhold til 2022).

Store deler av Helse og omsorg bærer preg av slitasje pga. langvarig høyt sykefravær. Personellmangel i form av lav tilgang på arbeidskraft påvirker sykefraværet ved at avdelinger ofte går underbemannet og belastningen dermed øker på fast personell, en negativ spiral altså. Bruk av vikarer er ikke en optimal løsning på sykefraværet da det medfører mye opplæring for fast personell. I hjemmetjenesten har en del oppgaver knyttet til praktisk bistand måttet utgå i perioder pga. personellmangel.

Flere enhetsledere rapporterer at de bruker svært mye av sin arbeidstid på oppfølging av å innleie av vikarer. Så mye tid at det går ut over andre arbeidsoppgaver. Dette oppleves som en stor belastning og ledere rapporterer om psykologisk slitasje ift. situasjonen. Det jobbes systematisk med oppfølging av sykefravær, bl.a. avklaring av arbeidsevne for sykemeldte arbeidstakere, tydeliggjøring av roller og ansvar på arbeidsplassene, aktiv jobbing med rekruttering og samarbeid med HR og NAV.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Ungdoms-LOS	**Helse og omsorg** Tilskudd til ungdoms-LOS stopper i 2023, og er ikke videreført i resten av økonomiplanperioden. Kommunestyret ber kommunedirektør evaluere effekt av dette arbeidet opp mot barn og unge. Etter evalueringen vil kommunestyret vurdere muligheten for å videreføre ungdoms-LOS i resten av økonomiplanperioden.	Iht. plan		Tilskuddet for ungdoms-LOS går til juni 2023. Årsaken til verbalvedtaket var en misforståelse på grunn av en feil i budsjetteringen. Prosjektet går etter planen og det meldes om gode resultater både på individnivå og systemnivå.

Stab Helse og omsorg

Det er 5 faste stillinger i staben. Staben representerer kommunalsjef, assisterende kommunalsjef, rådgiver for HMS/kvalitet, økonomirådgiver og personalrådgiver.

Regnskap mot revidert budsjett
Mindreforbruket på 476 TNOK skyldes hovedsakelig ikke-budsjetterte inntekter ved sykelønnsrefusjon.

Fellesfunksjoner

Faglige fellesfunksjoner er i 2023 budsjettert med 18,67 årsverk. Fellesfunksjoner representerer lærlinger, hjelpemiddelteknikere, demensteam, kreftsykepleiere, ergo-/fysioterapeut, kommuneoverlege, miljøingeniør, kommunepsykolog, krisesenter, folkehelse, SLT koordinator (samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak) , samt andre fellestiltak.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	19 081	21 232	1 905	20 817	23 136

Regnskap mot revidert budsjett
Mindreforbruket på 1,9 MNOK skyldes mindre aktivitet ved avdeling fellesfunksjoner enn budsjettert, i form av lavere lønnskostnader ved ekstrahjelp og mindre utgifter til husleie for innleide boliger. Som en naturlig konsekvens av mindre husleie for innleide boliger er det også lavere brukerbetalinger enn budsjettert.

Ved prosjekt forebygging mot overgrep er det mottatt noe høyere inntekter enn kostnader på 220 TNOK MNOK, mens det er budsjettert med 360 TNOK til prosjekt sinnemestring, hvor det kun er bokførte utgifter med 10 TNOK.

Enslige mindreårige flyktninger

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	267	23	0	0	23

Avdelingen er lagt ned. Det er bokført 22,5 TNOK i 2023 da kommunen måtte innfri en depositumsgaranti.

Helsestasjon

Helsestasjonen har 13,3 årsverk og ivaretar viktige funksjoner innen svangerskapsomsorg, helsestasjon for sped- og småbarn, vaksinering, skolehelsetjeneste, flyktningehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, arbeid med forebygging etc.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	9 603	12 047	931	11 039	12 977

Regnskap mot revidert budsjett
Mindreforbruk på 931 TNOK, som utgjør følgende:

- For ansvar ungdoms-LOS ble det internregulert lønnsmidler på 400 TNOK fra avdeling oppvekst til omsorg. Så har det i tillegg blitt regulert opp lønnskostnader hos helse og omsorg, altså har det blitt dobbelt. Det er ved ansvaret derfor et mindreforbruk for året på 370 TNOK.
- Ved helsestasjonen er det et samlet mindreforbruk på 380 TNOK grunnet høyere inntekter og tilskudd på 430 TNOK, mindreforbruk lønn 410 TNOK grunnet noe lavere fastlønn enn budsjettert og økte sykelønnsinntekter utover budsjett. Økte driftskostnader 470 TNOK grunnet økte utgifter til tolketjenester og kjøp av vikartjenester jordmor.
- Mindreforbruk styrkning helsestasjon/skolehelsetjeneste 170 TNOK som skyldes høyere inntekter enn budsjettert.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har 48,4 årsverk og er delt i 3 lag; Demens/kognitiv svik, Hverdagsrehabilitering og palliasjon/rus.

I tillegg til dette har kommunen ca. 90 støttekontakter og 11 personlig assistenter som gir tjenester til 110 brukere. Kommunen har i 2023 også avtale med private BPA leverandører. I Sjøgata bofellesskap er det 20,09 årsverk som yter tjenester til 12 beboere i fellesskapet, i tillegg til flere av beboerne i leilighetene i samme bygg. Aktivitetstilbudet er også underlagt enhet hjemmetjeneste. Dagaktivitetssenteret ved Lamarktunet har 25-28 hjemmeboende brukere, fortrinnsvis med diagnose inne demens/kognitiv svikt. Det gis også tilbud tilrettelagt

for yngre brukere med utviklingshemming og andre funksjonshemminger. Aktivitetssenteret gir tilbud til ca. 20 brukere og har til sammen 11,82 årsverk.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	83 520	89 207	-2 005	75 580	87 202

Regnskap mot revidert budsjett

I hjemmetjenesten er det et merforbruk på 2 MNOK mot revidert budsjett. Samlet merforbruk består av hjemmetjenesten med merforbruk på 1,26 MNOK, BPA/støttekontakter med merforbruk på 1,92 MNOK, mens Sjøgata og aktivitetstilbudet har mindreforbruk på 0,93 MNOK og 0,25 MNOK.

Oversikt fordeling av resultat i hjemmetjenesten per 31.12	
Enhet	**Avvik med forklaring**
Hjemmetjenesten	Merforbruk 1,26 MNOK: Behov for bruk av vikarer, ekstrahjelp og overtid utover budsjett, samt økte utgifter til drift av hjemmetjenestens bilpark.
BPA/støttekontakter	Merforbruk 1,26 MNOK som skyldes lavere refusjonsinntekter fra staten enn budsjettert, samt økte utgifter for innleide private BPA-ressurser.
Sjøgata	Mindreforbruk 0,93 MNOK, skyldes økte refusjonsinntekter fra staten og sykelønnsrefusjoner utover det som var budsjettert.
Aktivitetstilbudet	Mindreforbruk 0,25 MNOK grunnet økte sykelønnsrefusjoner.

Institusjon

Sortland kommune har 2 institusjoner; Lamarktunet Bo- og rehabiliteringssenter med 60 sykehjemsplasser og Håløygtunet med 18 plasser. Kommunen driver institusjonskjøkken hvor det produseres mat til institusjonene og til Sjøgata bofellesskap. Kjøkkenet har 5,38 årsverk i 2023.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	76 978	83 758	-1 136	69 936	82 622

Regnskap mot revidert budsjett

Enhet institusjon har et merforbruk på 1,136 MNOK mot revidert budsjett per 31.12, som jevnt over skyldes økte utgifter på grunn av behov for bruk av vikarer, ekstrahjelp og overtid utover det som er budsjettert.

Legetjenesten

Legetjenesten har 2 legekontor som har ansvaret for fastlegetjenester, legevakt og offentlige legeoppgaver. I 2023 er det 16,58 årsverk leger. Avdelingsleder og øvrig helsepersonell som helsesekretærer, sykepleier og bioingeniør utgjør 13,8 årsverk.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	28 561	39 936	250	28 374	40 186

Regnskap mot revidert budsjett
Mindreforbruk på 0,25 MNOK, som i hovedsak skyldes noe mindreforbruk ved legevakttjenesten og offentlige legeoppgaver.

Miljøtjenesten

Miljøtjenesten utgjør 77,9 årsverk og yter i hovedsak tilbud til utviklingshemmende. Tilbud gis til beboere i omsorgsbasene Øvermarka, Snorres vei, Karles vei, Kjempenhøy og Tvungen omsorg, Markveien og avlastningsboligen.

Målet med tilbudet som gis i miljøtjenesten er å gi trygge, gode og utviklende botilbud med mål om trivsel og selvhjulpenhet. Tjenestene er periodevis sterkt utfordret gjennom at særlig nye beboere har utfordrende atferd overfor seg selv, andre beboere eller personale. Slike situasjoner utfordrer oss i fagområdet med hensyn til HMS og fast og trygg ledelse. I perioder kreves også ekstra ressurser på grunn av økt behov for tettere bemanning.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	61 283	64 722	-5 806	52 572	58 917

Regnskap mot revidert budsjett
Merforbruket på 5,806 MNOK skyldes i hovedtrekk følgende:

- Økt vikarbruk utover budsjett 4 MNOK
- Økt sykelønnsrefusjon 2,69 MNOK
- Mer overtidsbruk 1,22 MNOK
- høyere utgifter for avtalefestede tillegg, 1,2 MNOK.
- Økte utgifter utover budsjett 0,4 MNOK, som i hovedsak dreier seg om lisenser, drift av biler, annonsering og matvarer.
- Det er mottatt 1,2 MNOK mindre i refusjonsinntekter enn budsjettert.

Rus/psykisk helse

Enhet rus/psykisk helse består av 19,67 årsverk og yter tjenester som samtaler, miljøterapi, dagsenter og rustjeneste. Tjenesten er et lavterskeltilbud og er gratis. Enheten har stor pågang, med tidvis ventetid for tilbud. Det gjøres en vurdering i behovet til den enkelte og gjøres prioriteringer slik at de med akutte og store behov får raskt tilbud.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	15 852	17 040	119	15 542	17 160

Regnskap mot revidert budsjett
Det er per 31.12.2023 et mindreforbruk på 119 TNOK mot revidert budsjett for enhet rus/psykisk helse. Det er et resultat av:

- Mindreforbruk lønn 650 TNOK MNOK. Det er utbetalt mindre fastlønn enn budsjettert, og samtidig er det mottatt høyere sykelønnsrefusjon. Vikarbruk har gått utover budsjett for enheten, men mindreforbruk fastlønn og sykelønnsinntekter fører til et samlet mindreforbruk lønn.
- Merforbruk utgifter 860 TNOK. Økte driftsutgifter består Drift av biler, annonsering, datakommunikasjon, kontormateriell og husleie.
- Merinntekt, 328 TNOK som skyldes høyere refusjonsinntekter fra staten og for lavt budsjettert momskompensasjon for anskaffelser i driften.

Tjenestekontoret

Tjenestekontoret fungerer som koordinerende enhet, samt saksbehandler og vedtaksfatter for alt av omsorgstjenester i kommunen. Kontoret forvalter også støttekontakttjenester, omsorgslønn og brukerstyrt personlig assistanse. Kontoret har 4 årsverk.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
Sum	3 418	3 900	-306	2 991	3 595

Regnskap mot revidert budsjett
Merforbruk på 306 TNOK mot revidert budsjett per 31.12 som skyldes:

- Merforbruk lønn 390 TNOK som gjelder utgifter til prosjektmedarbeider som ikke er budsjettert.
- Merforbruk utgifter 161 TNOK. Økte utgifter dreier seg om kostnader som matvarer, inventar og utstyr, samt en avsetning til bundet fond.
- Merinntekter 250 TNOK, det er mottatt mer refusjon fra stat og kommune enn budsjettert.

Teknisk og Samfunnsutvikling

Rammeområde Teknisk og samfunnsutvikling har som oppgave, gjennom myndighetsutøvelse, ulike planer og tiltak, blant annet å legge til rette for at Sortland styrker sin bo- og næringsattraktivitet. Myndighetsutøvelsen skjer gjennom saksbehandling etter bl.a. plan- og bygningsloven, matrikkelloven, jordloven, forurensningsloven og brann- og eksplosjonsvernloven. Sektoren forvalter i tillegg eierskapet til kommunens samlede anleggs- og bygningsmasse samt kommunens grunneiendommer. Teknisk og samfunnsutvikling ivaretar oppgavene som vanneier, byggherre, driftsherre, kjøp og salg av eiendommer, eiendomsutvikling og utleievirksomhet. Sektoren ivaretar videre oppgaver Sortland kommune har som vertskommune for interkommunalt samarbeid, herunder IUA (interkommunalt utvalg mot akutt forurensning), skogbruksforvaltning og en del tilskuddsordninger i landbruket.

Utvikling og utfordringer

2023 har for Teknisk og samfunnsutvikling vært et godt år. Sektoren gjennomgår stadig et generasjonsskifte, og det er i løpet av året blitt ansatt en rekke nye personer. Disse fremstår som faglig sterke personer som har styrket fagmiljøene. Tilbakemeldingene i trepartsamarbeidet er gode. Arbeidsmiljøet oppleves som godt.

Det er foretatt utbedringer på flere av kommunens eiendommer, men vedlikeholdsbehovet er fortsatt stort og økende. Også de kommunale veiene har fått et løft.

Det har vært nødvendig å prioritere mellom oppgaver da samlet omfang på prosjekter er høyere enn tilgjengelig kapasitet. Det vil i årene som kommer være en utfordring å sikre at kommunen har god nok kompetanse til å kunne gjennomføre alle prosjektene som planlegges. Arbeidsmarkedet har for en distriktskommune i nord vært krevende siste årene.

Særlig innenfor byggesaksbehandling har året bydd på utfordringer som har ført til økt etterslep og tap av gebyrinntekter. I løpet av 2. halvår er nye medarbeidere godt i gang, og i kombinasjon med avtale med ekstern rådgiver går restanselistene igjen ned. Det økte fokus på byggesaksbehandlingen har også bidratt til en tydeliggjøring av søkeres ansvar og kommunens rolle i byggesaksbehandlingen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Fagområde	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Avvik i kr	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023
140-Adm teknisk og samfunnsutvikling	3 603	3 770	149	1 478	3 919
141-Teknisk drift eiendom	48 968	51 825	-266	45 406	51 558
142-Prosjekt og Utvikling	2 618	3 116	2 459	7 659	5 575
143-Plan og forvaltning	10 422	12 936	72	6 694	13 008
144-Teknisk drift kommunalteknikk	20 102	20 525	4 907	14 905	25 432
145-Brann og redning	10 651	11 653	206	10 440	11 859
Sum	**96 365**	**103 824**	**7 527**	**86 583**	**111 351**

Ved gjennomgang av opprinnelig budsjett for 2023 ble det avdekket flere avvik i forhold til budsjetterte inntekter, samt bruk av bundne selvkostfond. Disse avvikene er lukket gjennom budsjettreguleringer i 2023.

Alle enhetene har gjennom 2023 hatt et tydelig fokus på kostnadskontroll, og vært bevisst i forhold til sine budsjettrammer.

Administrasjon Teknisk og Samfunnsutvikling: Mindreforbruk på 0,149 MNOK.
Mindreforbruk i administrasjonen på 0,149 MNOK skyldes vakans i en stilling.

Teknisk drift eiendom: Merforbruk på 0,266 MNOK.
Sortland kommune har mange eldre bygg, hvor vi ser at drifts og vedlikeholdskostnadene er økende. Merforbruk ligger jevnt over fordelt på de ulike byggene, hvor renhold, fjernvarme og vedlikehold viser de største avvikene.

Prosjekt og Utvikling: Mindreforbruk på 2,459 MNOK.
Budsjettert driftskostnad utbygging rundkjøring Kjempenhøy har ikke blitt gjennomført i 2023, og har bidratt til lavere driftskostnader (1,26 MNOK.). Innkjøpsavdeling: 0,3 MNOK. mindreforbruk – større refusjoner enn forventet fra innkjøpsordning. Regulering Strandskog: ikke kommet helt i gang, 0,36 MNOK. mindreforbruk. Gaia Vesterålen: 0,55 MNOK. mindre forbruk enn budsjettert 2023.

Plan og Forvaltning: tilnærmet balanse i henhold til regulert budsjett.
Ved inngangen til 2023 ble her tidlig avdekket at Plan og Forvaltning hadde urealistiske høye budsjettere gebyrinntekter. Disse er regulert ned gjennom året ved budsjettreguleringer. Ledighet i stillinger har holdt kostnadene nede, men har bidratt til lang saksbehandlingstid for enheten.

Teknisk drift Kommunalteknikk: Mindreforbruk på 4,907 MNOK.
Etter at regnskap for 2022 var avlagt ble her avdekket at budsjett 2023 for selvkostområdene vann og avløp hadde feil i budsjettforutsetningene: både vann og avløp hadde budsjettert med bruk av bundne fond (samlet nærmere 5,0 MNOK). Disse fondene ble ved avleggelse av 2022 regnskapet negative. Mye av årsaken til dette var de store renteøkningene i løpet av 2023, noe som medførte et stort underskudd for vann og avløp.

Feil i budsjett har blitt regulert i løpet av 2023. Et fortsatt høyt rentenivå har økt underskuddet for selvkostområdet vann (øvrig drift har «subsidiert» området i 2023). Selvkostområdet avløp har lavere kostnader, og har klart å hente inn underskudd fra 2022.

Samlet regulert budsjett for vann og avløp var i 2023 på 5,5 MNOK. Det vil i realiteten si at øvrig drift «subsidierer» disse selvkostområdene med 5,5 MNOK. Samlet resultat for vann og avløp ble 1,163 MNOK. – med andre ord et mindreforbruk i forhold til regulert budsjett på 4,4 MNOK. Øvrig mindreforbruk: vei 0,4 MNOK.

Brann og redning: Mindreforbruk på 0,206 MNOK.
Brann og redning har gjennom 2023 hatt fokus på kostnadskontroll i den grad det er mulig for en enhet hvor hendelser i løpet av året styrer deler av kostnadene. Avdeling for beredskap viser et mindreforbruk på 0,25 MNOK. Feiing viser et lite underskudd i forhold til budsjett.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	1,10 %	4,67 %	5,77 %
Årlig sykefravær 2020	1,20 %	3,95 %	5,14 %
Årlig sykefravær 2021	2,38 %	7,17 %	9,55 %
Årlig sykefravær 2022	1,81 %	3,34 %	5,16 %
Årlig sykefravær 2023	1,40 %	4,36 %	5,76 %

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Kommunale innkjøp	**Teknisk og Samfunnsutvikling** Kommunale innkjøp skal bidra til lokalt næringsliv og mangfoldig lokalt arbeidsmarked. Kommunestyret har sagt opp en innkjøpsavtale som trakk virksomhet ut av distriktet og kommunen. Nå er denne avtalen visstnok forlenget, og vi ber kommunedirektøren ved første anledning sette saka på kartet for kommunestyret.	Iht. plan		Sak om kommunens innkjøpsstrategi søkes fremmet første halvår 2024.
Sommervedlikehold vei	**Teknisk og Samfunnsutvikling** Sortland kommune har en vedlikeholdplan vei. Det er satt av 6 500 for 2023 men ingenting for resten av økonomiplanperioden. Kommunestyret vil vurdere å videreføre lignende beløp for resten av økonomiplanperioden for å følge opp vedlikeholdsplanen.	Ikke startet		Manglende bevilgning, jfr rapport om behov for 6,5 MNOK per år, er ikke på plass. Det er ikke rom for asfaltering og veikapitalen forvitrer.
Vannmålere	**Teknisk og Samfunnsutvikling** Kommunestyret ber kommunedirektøren informere innbyggere tilknyttet kommunale vannverk om muligheten for montering av vannmåler av avlesing av denne. Montering av vannmåler medfører betaling av vannavgift etter faktisk forbruk, noe som kan være besparende for mindre husholdninger.	Forsinket		Siden er foreløpig ikke oppdatert, dette skyldes blant annet nye bestemmelser. Målet er at dette skal komme på plass 1. halvår, 2024.

Adm teknisk og samfunnsutvikling

Administrasjonen består av kommunalsjef, rådgiver økonomi og eiendomsforvalter. Stilling som eiendomsforvalter har stått ledig siden 01.08.2023. Her er nå ansatt en person i denne stillingen.

Teknisk drift eiendom

Teknisk Drift, ledelse/stab:
Enhetsleder har personal-, økonomi- og fagansvar for enhetens leveranser. Enheten har enhetsleder, 2 i stab, 4 avdelinger og vi er totalt 80 medarbeidere/70 årsverk. Vi har fokus på samarbeid over avdelings- og enhetsgrenser. Det arbeides kontinuerlig med å skape synlige resultater med hensyn til effektivitet og kvalitet på tjenestene. Enheten har foruten enhetsleder en stab som jobber med eiendomsforvaltning og utleie samt FDV-dokumentasjon og brann.

Teknisk byggdrift:
Avdelingen har 30 ansatte/24,36 årsverk (økt med 0,75 årsverk fra 2022). Teknisk byggdrift har ansvar for drift og vedlikehold av hele Sortland kommunes bygningsmasse. I tillegg gjennomfører avdelingen mindre utviklings og investeringsprosjekter. Avdelingen har fokus på reduksjon i bygningsmassens energiforbruk og verdibevarende vedlikehold. Teknisk byggdrift er byggherre og bestiller større investeringsoppgaver fra Prosjekt og utvikling.

Renhold:
Avdelingen har 24 ansatte/20,43 årsverk, herav avdelingsleder/ledende renholder og ass. leder i 40 %. Vi har i tillegg 3,74 årsverk vakant. Enheten har ansvar for renhold ved alle kommunale formålsbygg samt noen kontorbygg i sentrum hvor vi er leid inn for å utføre renhold. Ledende renholder har også det faglige ansvaret for renholdere organisert i Teknisk byggdrift.

Park:
Avdelingen har 7 ansatte/ 6,1 årsverk, en ansatt i 50 % sluttet i juni, vi har fått midler fra kirkevergen slik at denne stillingen økes til i 100 % fra 15.04.24. Enhet park har ansvar for drift og vedlikehold av uteområder ved alle kommunale formålsbygg, kirkegårder, friluft, park, idrettsanlegg, lysanlegg og lekeplasser.

Prosjekt og Utvikling

Enhetsleder har personal-, økonomi- og fagansvar for enhetens leveranser. Enheten har 7 ansatte.

Ved utgangen av 2023 er kompetansen ved avdelingen primært prosjekt- og prosessledelse for vei, vann og avløpsanlegg samt bygg. I tillegg har avdelingen kompetanse på utvikling av reguleringsplaner og har kommunens innkjøpsrådgiverfunksjon. Enhetsleder for Prosjekt og utvikling fratrådte stillingen og trådte inn i konstituert stilling som Kommunalsjef for Teknisk og Samfunnsutvikling 1.september 2023 i mellomtiden ble det konstituert ny enhetsleder internt frem til årsskifte. Ny enhetsleder tiltrådte 02.01.2024.

Plan og forvaltning

Enheten ledes av enhetsleder som har personal-, økonomi- og fagansvaret for enhetens leveranser. Enheten ivaretar kommunens planoppgaver og myndighetsutøvelse innenfor områdene naturforvaltning, matrikkelføring og geodata, plansaker og byggesaker. Enheten består av fire fagavdelinger som har 17 ansatte fordelt på 15,5 årsverk.

For å sikre en forsvarlig myndighetsutøvelse bekles saksbehandlerstillingene av jurister, geologer, ingeniører og samfunnsvitere.

Enhetsleder for Plan og forvaltning sa opp sin stilling og fratrådte 01.02.2023. Ny enhetsleder tiltrådte 01.08.2023. I mellomtiden fungerte kommunalsjef for Teknisk og samfunnsutvikling også som enhetsleder for Plan og forvaltning.

Teknisk drift kommunalteknikk

Kommunalteknikk:
Avdelingen har 16 ansatte/16 årsverk (økt med ett årsverk fra 2022). Enhet kommmunalteknikk har ansvar for drift og vedlikehold av vei, vann, avløp, overvann og gatelys i Sortland. Kommunalteknikk er byggherre og bestiller investeringsoppdrag fra Prosjekt og utvikling.

Brann og redning

Enhetsleder (brannsjef) har personal-, økonomi- og fagansvar for enhetens leveranser.

Brann og redning har 9,53 årsverk, hvorav 0,5 årsverk er knyttet til samarbeid om akutt forurensing i Lofoten og Vesterålen, Lofoten og Vesterålen interkommunale utvalg mot akutt forurensning kommunalt oppgavefellesskap (LoVe IUA KO). Brann og redning har 6 heltidsstillinger, mens beredskapen består av deltidsstillinger.

Brann og redning er kommunal beredskap for brann, ulykker og forurensning. Enheten yter tjenester knyttet til forebyggende brannvern og beredskap mot branner og ulykker og utfører myndighetsutøvelse/saksbehandling etter brann- og eksplosjonsvernloven. Brann og redning har en rolle i Sortland kommunes kriseberedskap.

Finansforvaltning

Finansforvaltning og likviditet

Kommunedirektøren er etter kommuneloven pålagt å legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året hva gjelder kommunens finansforvaltning. Dette kapitlet tjener som finansrapport for året 2023.

a) Aktiva

Finansielle eiendeler i aktivaklassen skilles det mellom plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, og plasseringer av langsiktige finansielle aktiva.

LEDIG LIKVIDITET OG MIDLER TIL DRIFTSFORMÅL, tall i 1000 kr	Per 31.12.2018	Per 31.12.2019	Per 31.12.2020	Per 31.12.2021	Per 31.12.2022	Per 31.12.2023
Sparebank 1 Nord-Norge	159 416	137 806	225 832	207 521	195 160	131 728
Andre banker	54	54	8	30	53	0
Kontanter	40	48	55	23	2	3
Sum kontanter og bankinnskudd	**kr 159 510**	**kr 137 908**	**kr 225 895**	**kr 207 574**	**kr 195 215**	**131 731**
Fondsplassering Skagen Høyrente (<2003)	2 530	2 585	2 628	2 656	2 658	2 835
Fjordkraft Holding AS			9 097	5 386	1 807	3 413
Vesterålskraft AS				131 055	-	0
Sum aksjer og andeler	**kr 2 530**	**kr 2 585**	**kr 11 725**	**kr 139 097**	**kr 4 465**	**kr 6 248**
SUM LEDIG LIKVIDITET OG MIDLER TIL DRIFTSFORMÅL	**kr 162 040**	**kr 140 493**	**kr 237 620**	**kr 215 616**	**kr 199 680**	**kr 137 979**

Sortland kommune hadde per 31.12.2023 en beholdning av likvide midler på 132 MNOK, i all hovedsak plassert i Sparebank 1 Nord-Norge (SNN). Dette er innskudd uten binding, og er i tråd kommunens finans- og låne reglement.

Sortland kommune har 2 markedsbaserte finansielle omløpsmidler. Den ene er Skagen høyrente (aksjefond) med markedsverdi på 2,8 MNOK pr.31.12.2023 og det andre er aksjer i Fjordkraft Holding ASA med markedsverdi på 3,4 MNOK kr pr. 31.12.2023. Eierandelen Skagen Høyrentefond (verdipapirfond), med en opprinnelig anskaffelseskost på kr 1,0 MNOK (før 2003). Fondet er av Skagen fondene ratet med en risikoprofil 1 av 6, hvor 6 er høyest risiko.

Som det fremgår av tabellen over har markedsverdien på kommunens aksjebeholdning i Fjordkraft Holding AS falt fra ca. 9,1 MNOK i 2020 til 3,4 MNOK i 2023. Verdiøkningen siste året, fra 1,8 MNOK til 3,4 MNOK, medfører at det kommunale resultatet for 2023 blir ca. 1,6 MNOK høyere. Kommunen har i 2023 ikke kjøpt aksjer utover det lovpålagte egenkapitaltilskuddet i KLP. Det er ikke gjort markedsbaserte verdsettelser av denne aksjeporteføljen.

For å komme frem til fri likviditet må vi trekke fra midler som er bundet opp på vegne av andre eller til konkrete formål med relativt kort horisont. Til denne kategorien regner vi skattetrekksmidler, ubrukte lånemidler, midler på bundne fond og anslag på øvrig arbeidskapital som er nødvendig å inneha for å kunne møte årets naturlige svingninger i inn- og utbetalinger. Anslaget på kr 50 MNOK må her anses som et minimumsnivå på trekkrettigheter.

LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA, tall i 1000 kr	Per 31.12.2018	Per 31.12.2019	Per 31.12.2020	Per 31.12.2021	Per 31.12.2022	Per 31.12.2023
Videreformidlingslån	39 387	39 899	40 988	67 256	87 463	108 865
Sosiallån	2 996	3 198	2 882	2 960	1 326	1 234
Annet	1	1	1	1	1	1
Sum utlån	**kr 42 384**	**kr 43 098**	**kr 43 871**	**kr 70 217**	**kr 88 790**	**110 100**
Egenkapitalinnskudd KLP	25 248	27 795	30 513	32 508	34 915	37 648
Vesterålen Energi AS						262 316
Vesterålskraft AS	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500	0
Div. andre aksjer holdt for samfunnsformål	4 265	3 264	3 263	3 299	3 104	3 042
Sum aksjer og andeler	**kr 40 013**	**kr 41 559**	**kr 44 276**	**kr 46 307**	**kr 48 519**	**303 006**
SUM LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA (ekskl. pensjonsmidler)	**kr 82 397**	**kr 84 656**	**kr 88 147**	**kr 116 524**	**kr 137 309**	**kr 413 106**

FRA BANKINNSKUDD TIL FRI LIKVIDITET, tall i 1000 kr	Per 31.12.2018	Per 31.12.2019	Per 31.12.2020	Per 31.12.2021	Per 31.12.2022	Per 31.12.2023
Sum bankinnskudd	**159 510**	**137 908**	**225 832**	**207 574**	**195 215**	**131 731**
Herav bundet – skattetrekksmidler	(20 618)	(21 721)	(21 239)	(22 336)	(24 417)	-26 634
Herav bundet – ubrukte lånemidler	(31 106)	(26 857)	(59 602)	(40 980)	(12 188)	-18 814
Herav bundet – bundne fondsmidler	(22 556)	(20 211)	(26 566)	(26 065)	(18 099)	-22 524
Herav bundet – anslag nødv. arbeidskapital mtp årssvingninger	(50 000)	(50 000)	(50 000)	(50 000)	(50 000)	-50 000
Sum fri likviditet	**kr 35 230**	**kr 19 119**	**kr 68 425**	**kr 68 193**	**kr 90 511**	**kr 13 759**

Når disse fratrekkene er gjort, ser vi at Sortland kommune har en fri likviditet på kr 13,8 MNOK. ved utgangen av 2023. Sortland kommune var ute på anbud med ny hovedbankavtale i 2020, som ble prolongert for ett nytt år i 2023. I avtalen har en valgt bort kassakredittramme (likviditetslån), men kommunen har en avtale som relativt raskt kan omsettes i en utvidet ramme hos SNN.

Dette krever eventuelt et nytt kommunestyrevedtak. Ledig likviditet er på et lavt nivå, og ved starten av 2024 har kommunen en mer anstrengt likviditet enn det som har vært tidligere. Det må i løpet av dette halvåret med stor sannsynlighet opptas kredittreserve på anslaget som fremkommer i tabellen ovenfor.

Gjeldende rentebetingelser på våre innskudd i SNN er 3mnd NIBOR + 0,21 % på løpende likviditet, og + 0,15 % m/31 d binding. Den overordnede finansielle risikoen betraktes som lav, herunder også kredittrisiko.

LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA, tall i 1000 kr	Per 31.12.2018	Per 31.12.2019	Per 31.12.2020	Per 31.12.2021	Per 31.12.2022
Videreformidlingslån	39 387	39 899	40 988	67 256	kr 87 463
Sosiallån	2 996	3 198	2 882	2 960	kr 1 326
Annet	1	1	1	1	kr 1
Sum utlån	**kr 42 384**	**kr 43 098**	**kr 43 871**	**kr 70 217**	**kr 88 790**
Egenkapitalinnskudd KLP	25 248	27 795	30 513	32 508	kr 34 915
Vesterålskraft AS	10 500	10 500	10 500	10 500	kr 10 500
Div. andre aksjer holdt for samfunnsformål	4 265	3 264	3 263	3 299	kr 3 104
Sum aksjer og andeler	**kr 40 013**	**kr 41 559**	**kr 44 276**	**kr 46 307**	**kr 48 519**
SUM LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA (ekskl. pensjonsmidler)	**kr 82 397**	**kr 84 656**	**kr 88 147**	**kr 116 524**	**kr 137 309**

Forvaltning av formidlingslån ivaretas av Øksnes kommune på vegne av Sortland kommune . Per 31.12.2023 er alle utestående videre-formidlingslån til flytende rente, noe som også samsvarer med rentebetingelsene på Sortland kommunes lån i Husbanken. Tilbudt rente er til enhver tid Husbankens gjeldende rente, og var ved årsslutt flytende månedsrente 4,81 %, og er en økning på ca. 2 %-poeng på ett år. Kommunene kan beregne et administrativt påslag på inntil 0,25 %, men Sortland kommune har ikke valgt denne muligheten. Det er historisk sett meget begrenset med tapsføringer som gjøres formidlingslån. Sosiallån er på sin side risikolån, men er også utgiftsført i det de er bevilget. Ytterligere tapsføring har kun en balanseeffekt.

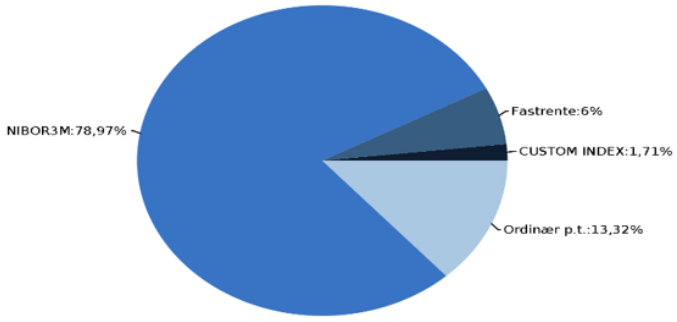
b) Passiva

Finansiell gjeld i passivaklassen rapporteres det på én kategori - gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

GJELDSPORTEFØLJEN Tall i 1000 kr	Saldo 01.01.2023	Saldo 31.12.2023	Andel
Kommunalbanken			
Lån til flytende rente (3M NIBOR + margin)	611 370	699 770	63 %
Lån til flytende rente (pt-rente)	160 674	147 059	13 %
Lån til fast rente	70 500	66 250	6 %
KLP Kommunekreditt			0 %
Lån til flytende rente (3M NIBOR + margin)	75 969	171 662	16 %
Lån til flytende rente (pt-rente)	21 717	18 851	2 %
Husbanken			0 %
Lån til flytende rente (kvartal)	0	0	0 %
SUM LÅN TIL EGNE INVESTERINGER	**940 230**	**1 103 593**	**100 %**
Husbanken			
Lån til flytende rente (kvartal)	101 310	126 201	100 %
SUM LÅN TIL VIDEREFORMIDLING	**101 310**	**126 201**	**100 %**
SUM GJELDSPORTEFØLJEN	**1 041 541**	**1 229 793**	

Av lån til egne investeringer er 82 % finansiert i Kommunalbanken, mens ca. 18 % er finansiert i KLP Kommunekreditt. I disse kredittinstitusjonene ligger 94 % av lånene til flytende rente. Sortland kommune hadde per 31.12.2023 kr 1 229 MNOK i rentebærende innlån, hvor kr 1 104 MNOK er lån til egne investeringer (dette inkluderer 0,9 MNOK for Blokken Bo og Service) og kr 126 MNOK er lån til videreformidling. Lån til videreformidling er i sin helhet finansiert i Husbanken.

Figuren under viser en oversikt over fordelingen mellom sikring og "flytende" renter:

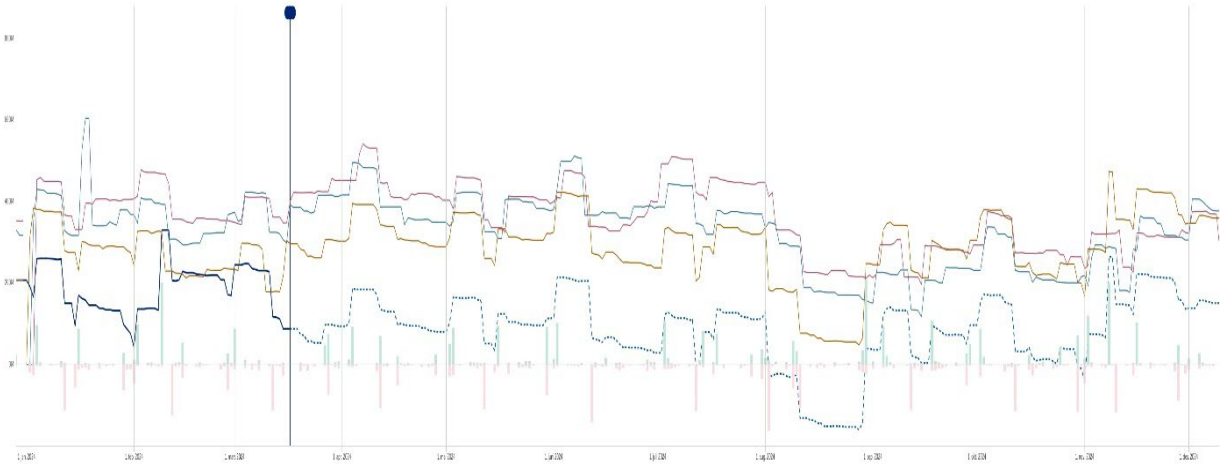

For å ivareta en av de grunnleggende målsetningene i Sortland kommunes finansforvaltningsreglement, som er å sikre forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling ved å holde en lav til moderat risikoprofil, bør det vurderes om større deler av låneporteføljen skal sikres til fastrente. En tilpasning til fastrente vil innebære en betydelig økning i den kortsiktige rentebelastningen, men det kan være at det på lang sikt vil utjevne seg ved at deler av låneporteføljen deles mellom fast og flytende rente.

Likviditet

Under følger en oversikt over kommunens likviditet. Tabellen er hentet fra bankens system og lar seg ikke gjøre noe tydeligere. De tre øverste linjene er årene 2021,2022 og 2023, og den blå nederste er år 2024.

I likviditetsoversikten/tabellen inngår alle kontoer utenom skattetrekkskonto, PPD, Kirkelig fellesråd, Sortland havn KF og Kulturfabrikken Sortland KF. Denne er oppdatert 17.3.2024. Som figuren viser er 2021,2022 og 2023 relativt like, bortsett fra at i 2023 (oransje strek) ble likviditeten svekket fra sommeren og utover høsten. Dette skyldes flere faktorer, men er i stor grad påvirket gjennom bruk av disposisjonsfond og større investeringer som bygging av nytt sykehjem. Likviditeten ble bedret høsten 2023, ved at begge låneopptakene på 100 MNOK hver, ble tatt opp i august og november.

I 2024 måtte kommunen allerede i februar ta opp et lån på 100 MNOK, og det forventes at neste låneopptak må gjøres i juni måned. Som den blå streken skisserer, og som er stiplet fra mars måned - viser en betydelig svekket likviditet i forhold til de tre foregående årene. Selv om det stipuleres at likviditeten styrker seg fra høsten 2024, er dette fordi prognosen sammenligner med inn og utbetalinger foregående år, men i 2024 er låneopptakene tatt opp 6 mnd tidligere enn årene før. Kommunedirektøren har som følge av rentebelastningen strukket låneopptak maksimalt ut i tid, og dette har ved et par anledninger nesten kommet i konflikt med større utbetalingsdatoer. Dette indikerer at kommunen i løpet av første halvår 2024 må legge til rette for kredittrettigheter.

Internkontroll

Økonomi
Ved økonomiavdelingen er internkontroll et viktig fokusområde i den daglige driften. Det arbeides løpende med effektivisering og digitalisering av regnskapsrutiner som gir god internkontroll. Det rapporteres løpende gjennom året ihht. gjeldende økonomireglement. Tertialrapporter framlegges politisk og er grunnlaget for budsjettreguleringene som foretas i regnskapsåret.

Den senere tid er det etablert følgende nye rutiner for å sikre og ytterligere utbedre organisasjonens internkontroll for regnskap/økonomi:

- Nye kontrollrutiner for mva og avstemmingsrutiner
- Manuelle anvisningsblanketter og utbetalinger er erstattet av elektroniske bilag og autopay-utbetalinger. Manuelle fakturagrunnlag er erstattet med e-ordre, og det er innført ventebilag for tilskudd og andre forventede innbetalinger frem i tid.
- Det gjøres løpende kontroll på banktilganger, og det er nylig inngått avtale om en tjeneste som verifiserer at det er samsvar mellom nye kontonummer og leverandørers organisasjonsnummer.
- Enheten har tatt i bruk et nytt verktøy for å sikre rutinene for beregningen av tilskudd for ressurskrevende brukere.
- Fakturering for Sortland Sokn og PP-tjenesten er integrert i Visma.
- Utbedret oversikt og dokumentasjon av bundne fond.

I tillegg til nye tiltak er det kontinuerlig dialog med enhetsledere, ledere for de kommunale foretakene og økonomirådgiverne for å sikre gode rutiner og internkontroll.

Lønn
Rutiner for før-kontroll på lønnsområdet er godt etablert slik at mulige feil oppdages i forkant av lønnsutbetalingene. Dette har medført betydelig mindre feilutbetalinger. Elektronisk godkjenning og flyt av lønnsdata gjør kontrollerfunksjonen til lønnspersonellet til en kjerneoppgave. Det arbeides kontinuerlig med opplæring og veiledning av ledere på lover og avtaleverk innen lønnsområdet slik at hele lønnskjeden har god kompetanse på lov og avtaleverk. På fagområdet arkiv ble det i 2021 gjennomført tilsyn fra arkivverket, der kommunen fikk en rekke pålegg. Dette omfatter både å få en skriftlig arkivplan vedtatt og få sikring av arkivlokaler og ivaretakelse av papirarkiv. Arbeidet med utbedring er igangsatt og det har vært jobbet med i 2022, 2023 og vil bli arbeidet videre med i tiden framover. Det har vært langtidsfravær ved avdelingen, slik at det var vært ressursmangel som har ført til noe utsatt arbeid, men vil være i fokus også framover når kapasiteten tillater det. Arbeid med utbedringen av arkivet er en omfattende og tidkrevende prosess.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
Feiebil	600	598	2	KS 114/22: bevilget 0,6 MNOK til anskaffelse av feiebil. Bil er levert. Anskaffelse i henhold til budsjett.
Alarmanlegg - Lamarktunet	0	63	-63	Prosjektet ferdig i 2022. Mottatt tilskudd i 2023 for prosjektet og kostnad på 63 TNOK fakturert i 2023 etter avsluttet regnskap for 2022.
Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda	1 000	731	269	Prosjektet pågår, og vil avsluttes i 2024. Ikke disponerte midler søkes over til 2024 i budsjettregulering 1.
Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgata	3 347	3 093	254	KS 114/22 bevilget 4,0 MNOK til avløp Strandgata. Etter overført ubrukt fra 2022 er samlet budsjettramme 4,547 MNOK. Prosjektet er gjennomført i 2023 og er blitt lavere enn vedtatt budsjettramme. Budsjett er regulert ned i 2023, men her mangler en sluttfaktura fra entreprenør. Udisponerte midler må overføres til 2024 for endelig avregning.
Avløp - renseanlegg Myrland	500	212	288	KS 114/21 bevilget 4,0 MNOK til renseanlegg i 2024.Budsjett for 2023 ble justert ned til 0,5 MNOK for å ivareta nødvendig reguleringsarbeid. Det foreslås overføring på 0,3 MNOK til avsluttende reguleringsarbeid i 2024.
Avløp - rensing Myrland - Strandskog	8 000	8 163	-163	KS 114/21 bevilget 4,0 MNOK til avløpsledninger Myrland/Strandskog. Ubrukt fra 2022, 2,787 MNOK, er overført til 2023. Årets opprinnelige ramme er 6,787 MNOK. Fordi prosjekteringen trakk ut i tid, ble fysisk anleggsstart er utsatt til 2023. Etter gjennomført anbudsprosess ble budsjettbehovet for tiltaket endret til 12,5 MNOK. Jfr k-sak 021/23. Dette ble regulert inn i budsjettregulering 2/2023. Prosjektet er iverksatt, og her er planlagt ferdigstillelse i løpet av 2024.
Bil - Eiendomsdrift	600	752	-152	Endelig tilbud etter gitte kravspesifikasjoner ble noe høyere enn budsjettert. Tilbud kom og svært sent på året, slik at det ikke ble anledning til å søke å få regulert budsjettet. Som en alternativ løsning skulle overskridelse finansieres med salg av bruktbil til Sortlandshallen drift. Dette har ikke blitt gjort ved avslutning av regnskapet.
Bil- /maskinpark - Eiendom Park	600	0	600	KS 114/22 bevilget 0,6 MNOK til utskifting av kjøretøy til parkdrift. Bilen er bestilt og var forventet leveres medio november. Denne er ikke kommet ved årsskiftet. Budsjett overføres til 2024.
Biler - Hjemmetjenesten	4 900	1 728	3 172	3 stk. biler kjøpt + montering av ladestasjoner Lamarktunet.

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
Biler - Oppvekst og Integrering	1 100	542	558	1 stk. bil kjøpt.
Biler - VVA KTEK	0	604	-604	KS 114/22 bevilget 0,750 MNOK til bil kommunalteknisk drift. Anbudsprosess ble gjennomført i 2023. Bilen er bestilt, men ikke meldt leveringsklar før i 2024. Budsjett ble derfor regulert ned i budsjettregulering 3/2023, for å overflyttes til 2024. Bil ble allikevel levert i 2023.
Bjørklundv - Vesterv sammenkobling	140	121	19	I henhold til plan. Budsjett videreføres i 2024.
Bjørklundvn, nedre del	700	497	203	Prosjektet er i henhold til plan, men reguleringsplan vil ikke bli ferdigstilt før i 2024. Udisponerte midler søkes overført til 2024 for ferdigstillelse.
Blåbyhallen - rehabilitering bygg	1 400	1 364	36	KS 114/22 bevilget 0,7 MNOK til rehabilitering av yttervegger samt oppgradering av brannvern og belysning. For å få ferdigstilt prosjektet ble budsjetterte kostnader i økonomiplan lagt til 2024 flyttet til 2023 i budsjettregulering 2/2023. Prosjektet fortsetter i 2024.
Brann beredskap – Kommandobil	1 300	1 118	182	KS 114/22 bevilget 1,3 MNOK til anskaffelse av kommandobil. Kontrakt er inngått innenfor vedtatt ramme. Bilen er levert.
Brann forebyggende feierbåt	150	153	-3	Leveranse i henhold til budsjett.
Bygg - lokasjon utetjenesten	2 000	1 847	153	KS 114/22 bevilget 6,0 MNOK til teknisk base for utetjenesten. Kontrakt for endelig fullføring og flytting ble inngått i oktober, og utførelse har vært planlagt i løpet av 2024. Prosjektet er nå tatt ut av økonomiplanen fra politisk ledelse.
El- ladere - Komm. bygg	371	454	-83	KS 114/22 bevilget 0,2 MNOK til etablering av el-ladere på kommunale bygg. Ubrukt fra 2022 0,171 MNOK er overført til 2023. Budsjettramme 2023 har vært 0,371 MNOK. Sortland kommune har anskaffet flere el-biler enn vi har forutsatt og dermed har behovet vært større enn budsjett, samlet overskridelse: 83 TNOK.
Friluftsområder - oppgradering	200	43	157	KS 114/22 bevilget 0,2 MNOK pr. år i planperioden til tiltak i Gåsfjorden og Selneselva, med oppgradering av sti, bruer og bålplass. Oppgradering skal og foretas av friluftsområdene ved Selneselva, Dalsand, Osvolldalen og Gåsfjorden. Tiltak var planlagt gjennomført ved Selneselva og på Dalsand i 2023, men kom ikke i gang.
G/S Holmstad	1 000	569	431	Regulering gang-/sykkelvei på Holmstad - reguleringsprosessen er i henhold til plan. Udisponerte midler søkes overført i budsjettregulering 1/2024.
G/S Sigerfjord	100	8	92	KS 114/22 bevilget 6,0 MNOK til gang/sykkelveien. Med bakgrunn i manglende reguleringsplan ble budsjett til formålet justert ned til 0,1 MNOK i 2023. Her er ikke gjennomført noe i 2023.

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
G/S Vesterveien	0	108	-108	
Gatelys - systematisk utskifting	2 756	3 907	-1 151	KS 114/22 bevilget 1,2 MNOK til systematisk utskifting av gatelys i tråd med plan. Ubrukt fra 2022 0,336 mill.kr. er overført til 2023. Total budsjettramme er 1,536 MNOK. Budsjett er for 2023 ble regulert opp til 1,936 MNOK. Budsjettregulering 3/2023 økte samlet budsjett til 2.356 MNOK. Årsak til disse økningene var overgang fra trestolper til stålmaster i Brekkaveien og Ringveien. Prosjektet har i 2023 kommet noe lengre enn tilgjengelige budsjettmidler i året, men sum tildelte midler i planperioden forutsettes overholdt.
Hall i Lamarka	2 000	1 765	235	KS 114/22 bevilget 3,0 MNOK til å starte en prosess mot realisering av idrettshall i Lamarka. Budsjett 2023 ble i budsjettregulering 2/2023 tatt ned til 2,0 MNOK. 2023 har i hovedsak gått til grunnerverv og prosjektering av ny hall.
Holmen industrifelt nord - infrastruktur og grunnerverv	0	29	-29	Ikke noe å rapportere.
Holmstad skole - rehabilitering bygg	300	141	159	KS 114/22 bevilget 0,3 MNOK til rehabilitering av bygget. Planlagt tiltak (sanitæranlegg gymsal) er under utførelse, og vil sluttføres i 2024. Ubrukte midler i 2023 søkes overført til 2024 i reg.1 i 2024.
HP vann – diverse tiltak	1 000	0	1 000	KS 114/22 bevilget 3,0 MNOK til tiltak. Tiltak hovedplan vann diverse saneringstiltak i hht. hovedplan for vannforsyning og drifts-tiltak i hht. lov og forskrift. Tiltak estimeres utført innenfor vedtatt ramme, men oppstart må forskyves til 2024.
HP vann - utvidelse til Eidbukt	300	97	203	Investeringsprosjektet ble avsluttet i 2022, med gjenstående ferdigstillelse fra entreprenør i 2023.
Institusjonsutstyr - Lamarktunet	200	0	200	Ikke startet i 2023.
Inventar/ utstyr - samfunnsalen Rådhuset	500	470	30	KS 114/22 bevilget 0,5 MNOK til møbler og inventar i samfunnssalen på rådhuset. Møbler og inventar er anskaffet innenfor vedtatt ramme i 2023.
IT - ramme	1 250	1 476	-226	
Jennestad brygge fundament	251	251	0	Prosjekt er gjennomført i 2023 i henhold til regulert budsjett.
Kameraovervåkning - kommunale bygg	499	334	165	KS 114/22 bevilget 0,250 MNOK til å etablere kamera overvåking på kommunale bygg. Ubrukt fra 2022 0,249 MNOK ble overført til 2023. Tiltak er gjennomført innenfor gitt budsjettramme.
Kjempenhøy oms.bolig tiltak bygg	162	177	-15	KS 114/22 bevilget 1,1 MNOK til tiltak på bygget. Prosjektet startet sent i 2022, men har ikke fått tilstrekkelig prioritet i 2023. Fremdrift må forskyves til 2024.
Kyststi	100	0	100	KS 114/22 bevilget 0,1 MNOK til tiltak for kyst-sti. Tiltaket gjennomføres i samarbeid med Vesterålen friluftsråd. Planlegging er

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
				ferdig, og midler søkes overført til 2024 for ferdigstillelse av prosjektet.
Lamarka skole - rehabilitering	492	233	259	KS 114/22 bevilget 0,250 MNOK til oppgradering av skolen. Rest ubrukt ramme fra 2022, 0,242 MNOK er overført til 2023, total budsjettramme 0,492 MNOK. Ombygninger av varmeanlegg for å tilpasse bygget til fjernvarmedrift er gjennomført innenfor vedtatt ramme.
Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak	278	280	-2	KS 114/22 bevilget 0,2 MNOK til brannsikkerhetstiltak på el-installasjoner. Ubrukt fra 2022 0,078 MNOK overført til 2023. Budsjettramme 2023 er 0,278 MNOK. Tiltak er gjennomført innenfor vedtatt ramme.
Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.	500	1 034	-534	Kårstua restaurering og oppussing, Materiell: 0,248 MNOK, lønn internt: 0,786 MNOK.
Lamarktunet - uteområde	300	420	-120	Store prisøkninger på materiell førte til betydelige merkostnader ift budsjett.
Lamarktunet sykkelparkering	600	750	-150	Uforutsatte dårlige grunnforhold medførte behov for utbedring av fundament. Dette ble avdekket sent, slik at budsjettregulering ikke var mulig.
Lekeplasser – nye lekeapparat	1 010	247	763	KS 114/22 bevilget 0,5 MNOK til videreføring og ferdigstilling av dette prosjektet. Ubrukt fra 2022, 0,510 MNOK er overført til 2023. Total budsjettramme 2023 har vært 1,010 MNOK. Tiltak er på Holmstad skole og Sortland barneskole, samt ferdigstilling av uteområde Strand barnehage. Fortsetter videre i 2024, og midler søkes overført i budsjettregulering 1/2024.
Maurnes skole - rehabilitering bygg	541	489	52	Tiltak er gjennomført i henhold til regulert budsjett.
Maurnes skole, basseng	14 500	4 263	10 237	KS 029/22 vedtok å rehabilitere Maurnes basseng innenfor en ramme på 9,5 MNOK. Kostnadene har økt siden opprinnelig vedtak ble fattet, og samlet ramme etter budsjettregulering 2/2023 er økt til 16,5 MNOK. Prosjektet fikk forsinket oppstart i 2023, da endelig revidert budsjett ikke var klart før etter budsjettregulering 2/2023 (14.06.2023). Prosjektet startet ikke opp før KS hadde godkjent en samlet fullfinansiering. Prosjektet er under utførelse, og planlagt ferdigstillelse er første halvår 2024. Ubrukte midler i 2023 vil bli foreslått overført til 2024 i første regulering.
Nortura eiendommen	500	232	268	Samlet budsjettramme har i 2023 vært 6,0 MNOK. Arbeid med Naksteinsøyra har fortsatt i forbindelse med en samarbeidsavtale med grunneierne i området. For 2024 planlegges oppstart regulering parallelt med miljøsanering og riving. Ubrukte budsjettmidler foreslås overført til 2024, totalt 5,5 MNOK.

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
Nytt sykehjem - Lamarka	80 000	113 082	-33 082	Prosjektet er godt i rute, og fremdrift i 2023 har vært bedre enn forventet. Revidert budsjett har ikke blitt justert tilsvarende, derfor et større avvik dette året.
Parkveien 2 - rehabilitering bygg	200	198	2	KS 114/22 bevilget 0,2 mill.kr. til rehabilitering bygg Parkveien 2.Tiltak er gjennomført i 2023 innenfor vedtatt ramme.
Rådhus 2, ombygging Parkveien legektr/helsestasjon	2 472	2 849	-377	KS 114/22 bevilget 1,0 MNOK til å fortsette ombyggingen av Parkveien legekontor/helsestasjon. Overført 0,722 MNOK fra 2022 til 2023. Bud.reg. 3/2023: 0,75 MNOK. Budsjettramme 2023: 2,472 MNOK. Ombygging Rådhus II har tatt noe lengre tid enn først planlagt. Det har også vært behov for å leie inn firma til å ferdigstille nytt laboratorium da her har vært sykdom hos kommunens egne ansatte. Dette har medført ekstra kostnader. Beklageligvis så har det ikke vært mulig å overholde gitt ramme, og prosjektet har samlet overskridelser på 0,35 MNOK. Prosjektet er avsluttet i 2023.
Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II	261	260	1	Prosjekt er gjennomført i 2023 i henhold til regulert budsjett.
Rådhuset - rehabilitering	3 500	4 082	-582	KS 114/22 bevilget 2,5 MNOK til tiltak på rådhuset. Med bakgrunn i økte kostnader ble det ved budsjettregulering 2/2023 bevilget ytterligere 1,0 MNOK til dette arbeidet. Arbeidet som pågår i Rådhus I er avgjørende for en videre funksjonell drift. De tekniske anleggene er over 60 år gamle så å foreta utskifting, utvikling samt enøktiltak er både viktig og nødvendig. I 2023 er oppgradering av fasader og tekniske anlegg prioritert på begge byggene. Tiltakene er kostbare pga. vernebestemmelser og asbestfunn i bygningsdeler. Tidligere lekkasje på tak B blokk har utviklet seg i negativ retning, tiltak på tak er utsatt på bakgrunn av store kostnader. Summen av disse forholdene har medført at prosjekt rehabilitering av rådhus er avsluttet for 2023 med overskridelser på 0,55 MNOK.
Rådhuset, aggregat	900	1 407	-507	Prosjekt er gjennomført i 2023 med overskridelser på 0,5 MNOK. Dårlige el-tavler måtte rehabiliteres for at prosjektet skulle kunne gjennomføres, noe som medførte betydelige merkostnader. Beklageligvis ble ikke dette avdekket før på slutten av året, og budsjett ble ikke tilstrekkelig regulert.
Sigerfjord barnehage - bygg	3 000	2 376	624	KS 114/22 bevilget 2,0 MNOK til videreføring av tilbygget. Budsjettregulering 2/2023 økte rammen til 3,0 MNOK i henhold til revidert kalkyle. Prosjektet er nå ferdigstilt innenfor revidert ramme.
Skilting – gatenavn	1 400	0	1 400	KS 114/22 bevilget 1,4 MNOK til skilting/gatenavn. Planlegging pågår, men tiltaket må overføres til 2024.

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
Skoleparken	100	0	100	Prosjekt planlegges gjennomført med Sortland barneskole og skoleparkens venner. Det er ikke kommet i gang, men vil søkes gjennomført i 2024.
Sortland barneskole oppgradering bygg	500	565	-65	Tiltak er gjennomført med overskridelser på 0,65 TNOK.
Sortland idrettspark - lysanlegg	875	1 387	-512	KS 082/21 bevilget 1,5 MNOK. til lysanlegg i 2022. Materiell er innkjøpt, montering ferdigstilt i iht kontrakt. Ubrukt i 2022, 0,875 MNOK er overført til 2023. Det er søkt om tilskudd fra Nordland Fylkeskommune og søknaden er godkjent. Midlene er utbetalt. Prosjektet er ferdigstilt i 2023 i henhold til budsjett.
Sortland ungdomsskole - rehabilitering bygg	170	170	0	Tiltak gjennomført i henhold til budsjett.
Strand skole - rehabilitering bygg	300	249	51	Tiltak er gjennomført i henhold til budsjett.
Svømmebasseng hinderløype	172	175	-3	KS 114/22 bevilget 0,250 MNOK til hinderløype. Dette ble regulert ned til 0,166 MNOK i budsjettregulering 2/2023. Hinderløypen er på plass. Samlet utgift 0,172 MNOK.
Tomtefelt - ramme	100	0	100	Salg av kommunal eiendom.
Trafikale løsninger - Kjempenhøy	20 677	34 059	-13 382	KS 114/22 bevilget 34,696 MNOK til prosjektet. Budsjett ble i budsjettregulering 2/2023 tatt ned med 7,0 MNOK. Ved budsjettregulering 3/2023 ble det meldt om ytterligere forskjøvet fremdrift og redusert behov med 10,0 MNOK. for 2023. Det ble i sum foreslått overføring av 17,0 MNOK til budsjett 2024. Framdrift etter 31.8.2023 har vært betydelig bedre enn først antatt, slik at kostnad pr. 31.12.2023 nå tilnærmet er i henhold til opprinnelig årsbudsjett. Sortland kommune sin andel av dette prosjektet nærmer seg ferdigstillelse, og neste trinn vil være den fylkeskommunale andel som gjelder rundkjøringen med tilhørende støyskjerming.
Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan	400	279	121	Trafikksikkerhetstiltak. Udisponerte midler søkes overført til 2024 i budsjettregulering 1.
Traktor - VVA	3 920	3 834	86	KS 114/22 bevilget 2,0 MNOK til traktor. Stor prisstigning førte til økte priser ved inngangen til 2023, og budsjett ble regulert til 3,5 MNOK i budsjettregulering 2/2023. Laveste innkommet tilbud ved utløp tilbudsfrist 13.9 økte budsjettbehovet med 0,420 MNOK. Innkjøp er foretatt innenfor samlet revidert budsjettramme 2023.
Uteområder - Aktivitetssenter Håløytunet	712	0	712	Prosjektet er ikke kommet i gang, og er i budsjettregulering foreslått overført til 2024.

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
Uteområder - Rådhuset	450	512	-62	KS 114/22 bevilget 0,3 MNOK til videreføring av tiltak ved rundt Rådhuset Ferdigstilling av rehabilitering av området rundt rådhus I omfattet terrengjusteringer og nytt system for dren. Nødvendig asfaltering av disse uteområdene økte budsjettbehovet med 0,150 MNOK. Dette ble noe dyrere enn først antatt, og samlet overskridelse i 2023 ble på 61 TNOK.
Utområder - Byplan	479	312	167	KS 114/22 bevilget 0,250 MNOK til videreføring av tiltak. Ubrukt i 2022, 0,229 MNOK, er overført til 2023. Total budsjettramme er 0,479 MNOK.I byplan og forskningsprosjektet Tettsteds-pakker for attraktive, inkluderende og miljøvennlig stedsutvikling er det vedtatt at Sortland skal bli en attraktiv by med gode møteplasser, lekeareal og rekreasjonsområder. Arbeidet er startet opp, og videreføres i 2024.
VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning	4 300	0	4 300	KS 114/22 bevilget 9,3 MNOK i 2023 til separering. Første tiltak er separerings-tiltak der ny OV-kulvert blir lagt og SP-ledning i utryknings-veien mellom Vesterålsgata til sjøen. Estimert til 2,0 mill. kr. Videre tiltak vurderes, jfr prosjekt 60024 Separering Kirkåsveien. Prosjektet ble regulert ned til 4,3 MNOK. i budsjettregulering 3/2023. Her har ikke påløpt kostnader enda, så samlede bevilgede midler søkes overført til 2024.
Vann - behandlingsanlegg, sikring	2 500	1 142	1 358	Prosjekt er gjennomført innenfor vedtatt ramme. Udisponerte midler søkes overført til 2024 for nye tiltak/behov i budsjettregulering 1/2024.
Vann - damanlegg Storvannet	3 600	1 653	1 947	KS 114/22 bevilget 1,0 MNOK til avsluttende tiltak og gjerde rundt dam Storvannet Budsjett ble regulert i budsjettregulering 2/2023 med 2,6 MNOK. Prosjekter omfatter montering av ny inntaksledning med rist, samt avsluttende arrondering av gammel dam. At Storvannet skal være inngjerdet er hjemlet i gjeldende reguleringsplan. Gjerdet er den første hygieniske barriere. Dagens gjerde har vært uten funksjon, og det må erstattes med et nytt. Tilbuds-konkurranse er gjennomført, og arbeidene ble igangsatt i mars/april med utkjøring av materiell mens det er/var snø i marka. Det viste seg at prosjektet ikke klarte ferdigstillelse i 2023. Budsjett 2023 er regulert ned, og midler er foreslått overført til 2024.
Vann - inntak Liland	30 884	20 303	10 581	KS 114/22 bevilget 21,0 MNOK i 2023 til inntaksledning. Etter at ubrukt i 2022 ble overført, 0,885 MNOK, var totalt ramme ved inngangen til året 21,884 MNOK. Grunnforhold inne i fjellet økte kostnadene i 2023, og budsjett måtte reguleres opp med 9,0

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
				MNOK. Arbeidet er i en sluttfase, og ferdigstilles i løpet av første halvår 2024. Udisponerte midler overføres til 2024 i regulering 1.
Vann - økt vannkapasitet sentrum	300	301	-1	KS 114/22 bevilget 8,0 MNOK i 2023 til økt kapasitet slukkevann Sortland sentrum øst – utskifting av ledninger og samtidig øke dimensjoner noe for å gi utbyggere i sentrum tilstrekkelig kapasitet. Tiltaket er en videreføring sørover av tiltak utført i 20/21 langs Vesterålsgata, og krever omfattende forberedelser. Budsjett er i budsjettreguleringer 2023 redusert ned til 0,3 MNOK. Prosjektet er inntil videre stilt i bero.
Vei - fortau Nordre Frydenlund	200	66	134	KS 082/21 bevilget 2,2 MNOK til strekningen mellom Vesterålsgata og Kjøpmannsgata hvor det manglet 60 m fortau. Prosjektet er gjennomført i 2022. Mindre, avsluttende arbeid ble forskjøvet til sommeren 2023, og budsjett ble regulert med 0,2 MNOK i budsjettregulering 2/2023. Prosjekt er ferdigstilt, og gjennomført i henhold til budsjett.
Vei - Kong Øysteins vei, utrykningsvei	5 000	315	4 685	KS 114/22 bevilget 2,1 MNOK til videreføring av prosjektet. Etter budsjettregulering 2/2023 og overføring av budsjettmidler fra 2022 er ramme for prosjektet økt til 6,0 MNOK. Etter mange avklaringer primært knyttet til grunnavståelse, er prosjektet nå under utførelse. Gjenstående midler foreslås overført til 2024 i budsjettregulering 1.
Vei - Langbakkveien	200	53	147	Prosjektet var ferdig i 2022, men sluttavregning med anmodning om utbetaling manglet da. Dette har sammenheng med noen mindre arbeider etter overtakelse. Sluttnota er finansiert ved budsjettregulering 2/2023.
Vei - Markveien, nordre del med G/S	7 100	9 256	-2 156	Budsjett ble regulert ned ved budsjettregulering 3/2023. Dette med bakgrunn i at videre framdrift da var noe usikker. Fremdrift ble imidlertid bedre enn først antatt, og forbruk i 2023 ble faktisk i henhold til opprinnelig budsjett. Foreslåtte midler overført til 2024 blir derfor ikke nødvendig.
Vei - Parkering skiltplan/skilt	857	257	600	Prosjektet er under arbeid og forventes gjennomført i henhold til plan. Udisponerte midler søkes overført til 2024 i budsjettregulering 1.
Vei - Skogveien	300	0	300	Prosjektet ble tilført 0,3 MNOK ved budsjettregulering 2/2023 for ferdigstillelse. Sluttarbeider/asfaltering av søndre del av Skogveien er nå gjennomført, og prosjektet avsluttes i henhold til budsjett.
Vei - Steiroveien rehabilitering	6 650	867	5 783	KS 114/21 bevilget 4,0 MNOK til rehabilitering. Ubrukt fra 2022 er overført, 1,9 MNOK, vedtatt budsjettrammen er 5,9 MNOK. Budsjettregulering 2/2023 økte budsjett til 7.850 MNOK. Prosjektet gjennomføres i tilknytting til prosjekt 63020-Avløp

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Kommentar**
				- rensing Myrland-Strandskog. Framdrift er forskjøvet , men skal i 2024 være i henhold til plan. Gjenstående til 2024: asfaltering og ferdigstilling. Gjenstående midler søkes overført til budsjett 2024.
Vei - Verkstedveien	3 325	1 733	1 592	Prosjektet er nå avsluttet, men mangler sluttfaktura fra entreprenør. Udisponerte midler til sluttoppgjør overføres til 2024 ved budsjettregulering.
VEI- torg parkeringsplasser	600	528	72	KS 114/22 bevilget 0,6 MNOK til oppgradering av torg og parkeringsplasser. I planperioden prioriteres oppgraderinger i sentrum. Tiltak er utført innenfor vedtatt ramme i 2023.
Vestmarka industriområde	517	0	517	Ikke noe å rapportere.
Vestmarka næringsområde - nyetabl felt nord	5 551	373	5 178	KS 114/22 bevilget 21,5 MNOK. til grunnerverv/tiltak 2023, budsjettert tomtesalg er 5 MNOK, netto utgift 16,5 MNOK. Budsjettregulering 2/2023 tok ned budsjett for 2023 til 8,051 MNOK. Status reguleringsplan pr 31.12.2023 er at denne ikke er ferdig regulert. Her er heller ikke utført grunnerverv. Budsjett er foreslått tatt ned til 0,0 MNOK i 2023. Det er foreslått overføring av opprinnelig vedtatt budsjett på 16,5 MNOK til 2024, med tillegg av ubrukte midler på 0,5 MNOK fra 2022, til sammen 17,0 MNOK. Prosjekt er tatt ut av økonomiplanen fra politisk ledelse sin side.
VVA Natlandsveien, sanering	0	14	-14	Prosjektet er ikke kommet i gang. Her budsjettert midler i økonomiplanperioden.
Sum øvrige prosjekter	264 501	265 019	-518	Gjelder aksjer i Vesterålskraft AS og Egenkapitalinnskudd-KLP.
Sum	**513 020**	**507 038**	**5 982**	